

Proleter DEVRİMCİ DURUŞ

Devrimler tarihin lokomotifidir!

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Mayıs 2022 Sayı: 104

Fiyatı: 3 TL

1 Mayıs, bu yıl da tüm dünyada ve ülkemizde yaygın biçimde kutlandı. Başta Fransa olmak üzere emperyalist metropollerde de kitlesel ve militan 1 Mayıs kutlamaları yapıldı.

İki yılı aşkın süredir devam eden pandemi döneminde hastalıkla, ölümle boğuşan, hak gasplarına uğrayan, baskılarla bunalan işçi ve emekçiler, uzun bir süreden sonra ilk kez 1 Mayıs'ta sokaklara çıktı, meydanları doldurdu. Bu yönüyle çok daha kitlesel olması gerekiyordu. Fakat uzlaşmacı sendikalara duyulan tepkiler, güven erozyonu ve örgütsüzlük nedeniyle beklentinin altında kaldı.

Buna rağmen işçi ve emekçiler 1 Mayıs alanlarında öfkelerini, taleplerini haykırdılar. Lübnan'dan İngiltere'ye, Japonya'dan Rusya'ya kitlelerin temel sorunu, ekonomik kriz ve savaşla birlikte gerileyen yaşam standartlarıydı.

Tabii ki Türkiye işçi ve emekçileri açısından da aynı durum geçerli. Ülkemizde buna ek olarak artan faşist baskıları, doğanın talanını, devasa işsizliği sayabiliriz. Ve 1 Mayıs'ta, başta Gezi Direnişi'ne verilen cezalar olmak üzere bu sorunlar dile getirildi. "Her yer Taksim her yer direniş" sloganı yeniden en sık atılan slogan oldu. Taksim'in "1 Mayıs Alanı" olduğu, işçi-emekçilere kapatılamayacağı bir kez daha gösterildi.

Elbette mesele sadece taleplerin ifade edilmesi, öfkenin haykırılması değildir. Bununla sınırlı kaldığı sürece iç boşaltmaktan öteye gitmez. Oysa bize gerekli olan, bu sorunlarla başedebilme ve onları yenebilme gücüdür; bunun yol ve yöntemini bulmaktır. Birlikteliğimizi pekiştirmek, örgütlü bir güce dönüştürmek, eylem kapasitemizi büyütmektir. Bunun için de kendimize ve örgütümüze güvenimizin, başaracağımıza olan inancımızın artması gerekir.

Sayfa 2'de sürüyor

Kazanmanın yolu fiili-meşru mücadeledir!

SOKAK GERÇEĞİN TANIĞIDIR!

Kazanmanın yolu fiili-meşru mücadeledir! SOKAK GERÇEĞİN TANIĞIDIR!

1 Mayıslar başta olmak üzere “mücadele günleri”nin kitlelere vermesi gereken duygu ve mesaj bunlar olmalıdır. Onun içindir ki, 1 Mayıs’ı Taksim’de kutlama ısrarı, asla bir “alan” sorunu değildir. Bakış açısı ve duruş farkıdır. Haklı olduğu bir konuda sonuna dek zorlamanın “vermezseniz de alacağız” demenin kararlılığıdır. Devletin kendisinin bile uymadığı yasalara, keyfi uygulamalara boyuneğmemek, özgürlük alanlarını kendi gücüyle açmaktır.

Bugüne kadar hiçbir hak yoktur ki, çıkarılan engeller aşılmadan, kıran kırana bir mücadele verilmeden elde edilmiş olsun. Sadece istemekle, talep etmekle hiç bir şey elde edilemez. Önemli olan, o talep doğrultusunda gösterdiğimiz çabadır. Bu bazen bir-kaç eylemle mümkün olur, bazense yılları alır. Burada ana unsur, vazgeçmemektir. Biz vazgeçmediğimiz sürece kazanma şansımız hep varolacaktır.

İşte 1 Mayıs! İşte Gezi Direnişi! İşte İstanbul Sözleşmesi...

Gezi Direnişi’nin toplumun ezici çoğunluğu tarafından sahiplenilmesi, direnişin haklı nedenlere dayanması ve meşru bir mücadele çizgisinin sürdürülmüş olmasıdır.

AKP’nin 20 yılı bulan döneminde “Gezi”nin bir milat olması ve onun intikamını almak için her yolu denemesi bu yüzdendir. AKP en büyük yenilgisini Gezi’de aldı. O günden bu yana sürekli kan kaybediyor. Kitle desteğini yitirdikçe saldırganlığı da artıyor. O yüzden Gezi direnişine katılanlara ağır hapis cezaları yağıdırıyor. Ama Gezi’yi bir türlü yenemedi. Gezi’nin haklılığını ve meşruluğunu gölgeleyemedi.

İşte bu haklılık ve meşruluk direnme gücünü arttıran... Mahkeme heyetine “gözümü-zün içine bakarak kararı açıklayın” dedirten... Verilen ağır cezaları yumrukları kaldırarak sloganlarla karşılatan... Cezaların ardından Çağlayan’ın miting alanına dönüşmesini; İstanbul başta olmak üzere birçok ilde kitlesel protestoların yapılmasını sağlayan...

Aynı durum İstanbul Sözleşmesi için de geçerlidir. Erdoğan’ın bir gece “bu sözleşmeden çıkıyoruz” demesiyle bu işin bitmeyeceğini, kadınlar sürekli ifade ettiler ve bunu şimdi Danıştay kararıyla da tescillediler.

Danıştay’a bu kararı aldıratan, kadınların ısrarlı-kararlı mücadeleleri oldu. İstanbul Sözleşmesi ile elde ettikleri kazanımların gaspedilmesine izin vermeyeceklerini eylemleriyle ortaya koydular. Coplandılar, gazlandılar, gözaltına

alındılar; ama söyledikleri gibi “korkmadılar, yılmadılar, itaat etmediler”.

Son olarak Danıştay önünde yaptıkları eylemde yine saldırıya uğradılar. Fakat büyük bir kararlılıkla binaya girmeyi başardılar. Ve Danıştay’dan, “İstanbul Sözleşmesi’nin feshinin yasal olmadığı” kararının çıkmasını sağladılar.

Bütün bu örnekler, kazanmanın yolunun fiili-meşru eylemlerden geçtiğini ortaya koyuyor. “Mücadele edenler her zaman kazanmazlar, ama kazananlar hep mücadele edenlerdir” sözünün doğruluğunu bir kez daha kanıtıyor.

TÜİK gibi resmi kurumlar aracılığıyla rakamlara takla attırarak gerçeklerle ne kadar oynasalar da yaşanan tablo ortada. Halk bayram alışverişi bile yapamıyor, bayram şekerini taneyle alıyor.

Erdoğan “bir parça gelir kaybı oldu ama şükredin” diyor. Muhalefet ise, “seçim yakındır sabredin” diyor. Hükümeti-muhalefetiyle halka telkin ettikleri tek şey, şükür ve sabır oluyor. İşsiz ve aç insanlar neye şükredecek, daha ne kadar sabredecek?!

İşçiye-emekçiye şükür telkin edenler, patronlara hortumla para akıtmaya devam ediyor. Maliye Bakanı Nebati, işadamlarıyla yaptığı toplantıda kredi musluklarını açarak “siz istiyorsunuz biz de veriyoruz” diyor. Ama emeklilerin bayram ikramiyesine 400 TL’lik bir artışı bile “hazineye yük bindireceği” gerekçesiyle vermiyorlar! İşçilerin asgari ücretine Temmuz ayında zam yapmayı kabul etmiyorlar! Öğrencilerin KYK borçlarının faizini bile silmiyorlar!

Patronların isteğini hemen yerine getiren Erdoğan yönetimi, işçilerin, emeklilerin, öğrencilerin en küçük isteklerini yerine getirmiyor. Demek ki, sadece istemekle yetinmemek, söke söke almak gerekiyor. Bunun yolunu da 1 Mayıs’tan Gezi’ye, direnenler gösteriyor.

Sokak gerçeğin tanığıdır! Ve gerçekler devrimcidir!

Haklarımızı ancak devrimci yol ve yöntemlerle, direnenler kazanacağız!..

Okurlara...

Merhaba,

AKP yönetiminin artık “yönetemez” hale geldiğinin işaretleri üstüste yığılmaya başladı. En çok önemseydiği konularda bile barikatlara çarpıyor. Önce Erdoğan’ın en büyük korkusu olan Gezi direnişinin intikamı için verilen cezalar büyük bir kitle tepkisi ile karşılandı. Ardından şeriatçı kesimlerin “kırmızı çizgisi” sayılan İstanbul Sözleşmesi, Danıştay’ın iptal kararına çarptı. Aynı günlerde zeytinlik alanları maden yağmasına açan yönetmeliğin yürütmesi Danıştay tarafından durduruldu. Sonra da tüm engellemelere, polis şiddetine ve reformize etme çabalarına rağmen 1 Mayıs’ta yüzlerce kişi Taksim kararlığını bir kere daha ortaya koydu; Taksim defalarca zorlandı.

AKP’lilerin kitle ile temaslarında aldıkları tepkiler, işçi ve emekçi direnişlerindeki artış, ve daha pek çok örneği var bu durumun. Egemenlerin pervasız lüks yaşamları karşısında geniş kitlelerin gıda, barınma, ısınma gibi en temel ihtiyaçlarını bile karşılayamaz hale gelmesinin doğrudan sonuçlarını yaşıyoruz. Yönetenlere karşı öfke yükseliyor ve bu öfke eylemli hale geçmeye başlıyor. Geleceğe umutla

bakmayı sağlayan unsur budur.

Öfkenin büyüdüğü ama eyleme dönüşemediği durumlar, ya da yaşanan bütün olumsuzlukların kanıksanarak bireysel hayatta kalma çabasının olduğu koşullar, toplumsal çürümeyi getirir;

eylemli tepki ise kazanımı... Eylemli tepki henüz zayıf ve yetersiz olsa bile, güçlenecek, daha örgütlü ve daha kararlı hale gelecektir.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

104. Sayıda

3	2022 1 Mayıs’ının gösterdiği
4	1 Mayıs Alanı yine Taksim’de
5	1 Mayıs pek çok ilde kutlandı
6	1 Mayıs’ta Taksim’e
7	1 Mayıs ve Taksim gerçeği silinemez
8	1 Mayıs şehitleri “kadın-erkek” diye ayrılmaz
9	Reformizmin klişe 1 Mayıs argümanları
10	Gezi’yi yargılayamazsınız
11	Bitmeyen “sınır ötesi operasyon”
12	Cehalete övgü
14	EnerjiSA’da işçi direnişi
15	“12 Eylül” kitabının 3. baskısı yapıldı
16	Silivri Hapishanesi’nde işkence ve ölüm
17	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
18	Haziran Ayaklanması

Yayın Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Çağdaş Büyükbaş

Adres: Mecidiyeköy mah. Ayfer sk. No: 10/5 Asım Bey Ap. Şişli/ İst. Tel: 0538 777 99 01, devrimcidurus@gmail.com, proleterdevrimcidurus2.org

Baskı: Berdan Matbaacılık, Davutpaşa cad. Güven San. Sit. C Blok No: 215-216 Topkapı/İst. Tel: (0212) 613 1211, ISSN: 2147-4028, Yayınevi sertifika no: 48918

YEDİVEREN YAYINLARI Yerel Süreli Yayın Sayı: 104 Mayıs 2022, 3 TL(KDV %0)

Bu yıl da 1 Mayıs “iki ayrı 1 Mayıs” şeklinde geçti. Bir yanda icazetli mitingler, diğer yanda her tür engele, yasağa rağmen fiili-meşru mücadeleyle 1 Mayıs’ı Taksim’de kutlama isteği ve iradesi vardı. Bir yanda reformist-parlamentarist eğilimin baskın olduğu kutlamalar yapılırken, diğer yanda komünist ve devrimcilerin 1 Mayıs’ı tarihine, özüne uygun kutlama çabası ve polisin estirdiği terör vardı.

Her yasal miting, icazetli değildir

Önemli olan istediğimiz alanlarda, kendimizin belirlediği biçimlerde yapılmasıdır. Engellere takılmayan pankartlar, dövizler, sloganlar ve taleplerle özgür biçimde kendimizi ifade ettiğimiz, kür-

CHP Maltepe’de mitingler gerçekleştirdi. Sonra Newroz ve 2018 yılında 1 Mayıs kutlamaları bu alanlara taşındı. Yani başlangıçta haklı nedenlerle karşı çıkılan her iki miting alanı, sonradan kabul edilen yerler oldu.

Devrimci, demokrat kurumların zaten onaylamadığı bu alanlar, sözkonusu 1 Mayıs olunca, asla kabul edilmemesi gereken yerlerdi. Çünkü devletin Taksim’i yasaklama projesine boyuneğmek anlamını taşıyordu. Nitekim **DİSK 2019 yılında “Maltepe kırmızı çizgimiz” diyerek bu alanı bir daha kabul etmeyeceğini duyurdu. Ancak bir yıl önce neden kabul ettiğini açıklamadığı gibi, 2022’de yeniden Maltepe’ye neden geri döndüğünü de açıklama-**

Maltepe’ye ilkesel olarak karşı çıkılmalı

İki yıldır pandemi koşullarında ölümle-hastalıkla boğuşan, hak gasplarına uğrayan, bunalan kitleler, 1 Mayıs’a çok daha geniş katılım gösterebilirlerdi. Ama öyle olmadı. En başta sendikalar bu yönde bir çabaya girmediler. İşçi ve emekçiler de varolan sendikalara güvensizdi. Son direnişlerde de görüldüğü gibi ya bağımsız sendikaları tercih etmişler, ya da kendi içlerinde örgütlenmişlerdi. Kitle-sellik yönüyle beklenenin altında olduğu gibi coşku yönüyle de sönüktü.

Ama onbinler değil yüzbinler de katılsaydı Maltepe’deki miting savunulamazdı. Çünkü sorun, sayısal-niceliksel bir sorun değil, öze ilişkin niteliksel bir sorundur. 1 Mayıs’ta Maltepe (veya Yenikapı) mitinglerine ilkesel olarak karşı çıkmak gerekir. **Maltepe kararına ya da yayınladıkları bildiriye “şerh” koyarak bu mitinge katılanlara da bir çift sözümüz var; Taksim seçeneği dururken ve Taksim’e çıkacağını belirten kurumlar varken, “şerh” koyup bu vebalden sıyrılamazsınız. Çünkü aslolan pratikte ne yaptığınızdır. Üstelik Gezi Direnişi’ne verilen ağır cezalarla birlikte Taksim yeniden gündemleşmişti ve kitlelerin öfkesi daha da büyümüştü. En azından bu olaydan sonra Maltepe’den geri dönmek mümkündür.**

Taksim Meydanı AKP’ye her zaman açık, ama işçi-emekçilere, devrimcilere kapalı... Bu durum kabul edilemez! Kabul etmeyenler, yine Taksim çevresinde gösteriler yaptılar, pankartlar astılar. Yaklaşık 200 kişi işkenceyle gözaltına alındı. Maltepe’de miting kürsüsünden konuşanlar, ne Taksim’i dillendirdiler ne de bu gözaltıları kınayan bir açıklama yaptılar. Keza burjuva medya da Taksim’de yaşananları görmezden geldi. “Bayram havasında 1 Mayıs” deyip durdular.

Oysa emperyalist-kapitalist sistemde 1 Mayıs’ların “bayram havasında” geçmesi mümkün değildir. 1 Mayıs, enternasyonalin belirlediği gibi “birlik, dayanışma ve mücadele” günüdür! Onu AKP’nin çıkardığı yasada olduğu gibi “emek ve dayanışma” günü olarak anmak da, “bayram” diye nitelemek de yanlıştır.

Üstünü örtmeye çalışsalar da 2022 1 Mayıs’ına damgasını vuran yine Taksim oldu. Maltepe ve Taksim’de somutlanan, iki çizginin, reformizmle devrimin çatışmasıydı. Kazanan; uzlaşmacı-icazetçi çizgi değil, fiili-meşru mücadeleyi esas alan devrimci çizgi oldu.

Önümüzdeki günleri de belirleyecek olan, bu çizginin, mücadelenin tüm alanlarında kendini hissettirmesidir.

2022 1 Mayıs’ının gösterdiği: Yasal icazetçilik değil fiili-meşru mücadele!

İki yıldır pandemi koşullarında ölümle-hastalıkla boğuşan, hak gasplarına uğrayan, bunalan kitleler, 1 Mayıs’a çok daha geniş katılım gösterebilirlerdi. Ama öyle olmadı. Kitlesellik yönüyle beklenenin altında olduğu gibi coşku yönüyle de sönüktü. Ama onbinler değil yüzbinler de katılsaydı Maltepe’deki miting savunulamazdı. Çünkü sorun, sayısal-niceliksel bir sorun değil, öze ilişkin niteliksel bir sorundur. 1 Mayıs’ta Maltepe (veya Yenikapı) mitinglerine ilkesel olarak karşı çıkmak gerekir.

süde kendi temsilcilerimizin konuştuğu mitingler gerçekleştirebilmektir. Devletin bizi hapsedmek istediği alanlara, sansürlere, engellere boyuneğmeden, faşist yasaları, keyfi uygulamaları aşarak...

Ama başta Maltepe olmak üzere birçok miting böyle olmadı. Mesela Ankara’da devletin belirlediği kortej kolu dışında alana girmeye çalışanlar, keza Kızılay’a yürümek isteyenler polis barikatlarıyla karşılaştı. Barikatları aşanlar da oldu tabii, ancak ezici çoğunluk devletin dayattığı ve miting tertip komitesinin onayladığı sınırlar içinde kaldı. Bu diğer iller için de geçerliydi.

Türkiye’deki 1 Mayıs kutlamalarında İstanbul ve Taksim Meydanı her zaman öne çıktığı için Maltepe mitingi üzerinde ayrıca durmak gerekir. **İstanbul’da Anadolu yakası için Maltepe, Avrupa yakası için Yenikapı miting alanları özel olarak yaptırıldı. Taksim başta olmak üzere şehrin meydanlarında miting yapılmasını önlemek ve polisin rahatça denetim kurmasını sağlamaktı.** Bu alanlara çevre örgütleri “kent suçu” işlendiğini söyleyerek karşı çıktılar. Devrimci demokrat kurumlar ise siyasi olarak yanlış buldular. Önce düzen partileri açılışı yaptı, AKP Yenikapı’da

di. Uzlaşmacı sendikacıların ve reformist partilerin “kırmızı çizgileri” duruma göre pempeleşiyor hatta sarıya dönüyordu. Keza Bakırköy miting alanı için de “bir defalığına mahsus” demişler ama tam üç kez 1 Mayıs’ı Bakırköy’de kutlamışlardı.

Bu yıl başlangıçta Taksim’i dillendirmeleri de aynı biçimde samimiyetsiz ve göstermelikti. Nitekim kısa sürede Maltepe’ye döndüler. Ama bu yılı daha vahim kılan, bazı devrimci demokrat kurumların, uzlaşmacı sendikacılardan önce Maltepe’yi istemeleriydi.

Peki sonuç ne oldu?

Mitinge sadece iki koldan giriş yapılabildi. Her ikisi de şehirden, kitlelerden yalıtık sahil yolundandı. Maltepe merkezinden üçüncü bir kol oluşmasına izin vermediler. Dahası Adalar’dan deniz yoluyla gelmek dışında hiçbir seçenekleri olmayan CHP’nin tuttuğu tekneyle mitinge gelenleri de saatlerce denizde bıraktılar. CHP ilçe başkanı bile bu durumu protesto etmek için denize atladı ve yüzerek miting alanına girebildi. Bütün bunlara miting komitesi boyuneğdi. Sadece bu da değil. Yürüyüş kolunda kurumların ses aracı kullanması yasaklandı ve bazı pankartlara da engel çıkarıldı.

“1 Mayıs Alanı” yine Taksim’di!

1 Mayıs günü Taksim’deydik!

Günler öncesinden “Taksim 1 Mayıs alanıdır” diyerek Taksim’de olacağımızı ilan ettik, ajitasyon-propaganda faaliyetleri yürüttük. Günü geldi, yine Taksim’deydik.

Yıllardır Taksim 1 Mayıs’larından dolayı deneyim sahibiyiz.

Eylem için belirlenen yerler tutulmuş olabiliyor, dahası 10 dakika önce uygun olan yer 10 dakika sonra polis yığınağına dönüşüyor. Dolayısıyla belirlenen yerler, yapılan planlar boşa düşebiliyor. Zayıf bir yeri, bir boşluğu değerlendirerek, inisiyatif koyarak yaptığımız çok eylem oldu.

Önceden nerede yapacağımıza dair keşif yapmıştık. Üç-dört nokta belirlememize rağmen, gününde yeniden keşif yap-

mak için Mecidiyeköy-Taksim güzergahını yeniden taradık. Her yer tutulmuştu, bazı yerler abluka altındaydı. Taksim’e yaklaştıkça polis ablukası artıyordu. Sabahın 9.30’unda polis telsizleri gözaltılardan bahsediyordu.

Belirlediğimiz noktada yoldaşlarla buluştuk. Kontrollü bir şekilde eylem yapacağımız yere gittik. Caddeye inip pankartımızı açtık. “Yaşasın 1 Mayıs”, “Biji Yek Gulan”, “Taksim 1 Mayıs Alanıdır Engellenemez”, “Yaşasın Devrim ve Sosyalizm” sloganlarını atıp kısa bir konuşmadan sonra pankartımızı asarak ara sokaklara çekildik.

Bir süre sonra farklı iki noktadan daha caddeye çıkarak aynı şekilde pankartımızı astık.

Sonuç olarak, Taksim’in 1 Mayıs alanı olduğunu, sahip-siz olmadığını bir kez daha hatırlatmış olduk. Taksim’i unutturmayaya çalışanlara inat Taksim’i unutturmayacağımızı gösterdik.

Taksim’de 1 Mayıs gözaltıları...

Egemen sınıflar ve reformistler hangi demagojileri kullanırsa kullansın, Taksim “1 Mayıs Alanı”dır ve her koşulda 1 Mayıs’ı Taksim’de kutlamayı hedefleyenler, Taksim kararlılığını ortaya koyanlar olur. Bu yıl da öyle oldu. Taksim hedefli pek çok eylem yapıldı, 200’e yakın kişi polis saldırısıyla gözaltına alındı.

1 Mayıs sabahının erken saatlerinden itibaren, Proleter Devrimci Duruş, Mücadele Birliği, Birleşik Mücadele Güçleri, TÖP, Öğrenci Kolektifleri, Gençlik Komiteleri, DGD-Sen, Umut-Sen, Halkevleri, Nakliyat-ış, Halk Cephesi, Devrimci Hareket, HKP, İnşaat-ış, Emekçi Gücü, Enerji-Sen, Tıp Öğrencileri Koordinasyonu, Kafe ve Bar Çalışanları Taksim’e açılan sokaklara, caddelere çıktılar.

Elmadağ, Osmanbey, Tarlabası, Mecidiyeköy, Kurtuluş ve Beşiktaş eylem alanları oldu. “Yaşasın 1 Mayıs! Biji Yek Gulan”, “Taksim kızıldır kızıl kalacak”, “Yaşasın devrim ve sosyalizm!”, “Her yer Taksim her yer direniş” sloganları bir çok defa tekrar tekrar farklı noktalardan yükseldi.

Polis bu eylemlere vahşice saldırdı, işkenceyle gözaltına aldı ve gözaltındakilere ters kelepçe takıldı. Gözaltı otobüsünde ve hastanede işkence ve tacizler devam etti.

Gözaltına alınanlar ertesi gün serbest bırakıldı.

1 Mayıs’a hazırlanırken...

1 Mayıs çalışmalarımız, Mart ayı sonundan itibaren başladı. İnternet sitemizden yazdığımız yazılarda, çıkardığımız bildirilerde ve içinde yer aldığımız platformlarda, 1 Mayıs günü Taksim’de olacağımızı açıkladık, bunun nedenlerini ve önemini anlattık.

İstanbul’da Maltepe sahiline dolgu ile miting alanı yapıldığı zaman, TMMOB bunu “kent suçu” olarak tanımlamıştı. DİSK ise, 2018 yılında Maltepe’de 1 Mayıs mitingi yapmasının ardından, 2019 1 Mayıs hazırlıkları sırasında “Bir daha Maltepe’ye gitmeyeceğiz. Maltepe ‘kırmızı çizgimizdir’ açıklamasını yapmıştı. Buna rağmen konfederasyonlar, bazı devrimci kurumlar ve reformist partiler ile birlikte, devletin icazetiyle verilen Maltepe miting alanında 1 Mayıs’ı kutlama kararı aldılar.

Kitlelere dönük yaygın ajitasyon ve propaganda faaliyeti ile bu durumu ve Taksim’e çıkma kararlılığımızı en geniş kesimlere ulaştırmaya çalıştık. Afişlerimiz, stickerlarımız İstanbul’un neredeyse bütün ilçelerinde ve merkezi yerlerde görüldü. Esenyurt, Avcılar, Sefaköy, İkitelli, Sarıgazi, Gülsuyu, Taksim, Beşiktaş, Kadıköy, Mecidiyeköy, Okmeydanı, Nürtepe, Gazi, 1 Mayıs mahalesi vb yerlere asıldı. Emekçi semtlerde, pazar yerlerinde bildirilerimizi dağıttık. Dergi dağıttığımız bölgelerde bildirilerimizi de kitlelere ulaştırdık. Ayrıca Avrupa ve Anadolu yakası E-5 yolunun bir çok noktasına büyük-boy ozaltiler astık.

1 Mayıs pek çok ilde kutlandı

Bu yıl 1 Mayıs, ülke genelinde yaygın olarak kutlandı. İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Mersin, Eskişehir, Muğla, Kocaeli, Gebze, Amasya, Sakarya, Kars, Denizli, Artvin, Bursa, Osmaniye, Çorlu, Dersim, Diyarbakır, Çanakkale, Samsun, Mardin, Adıyaman, Siirt, Yalova...

Bazı illerde uzun yıllardan sonra 1 Mayıs kutlaması gerçekleştirildi. İki yıldır pandemi koşulları bahane edilerek yasaklanan 1 Mayıs, kitlelerin taleplerini haykırdıkları alanlara dönüştü. Yaşanan ekonomik krizin yoksullaştırdığı işçi ve emekçiler, son dönemde yaşadıkları işten atmalar, zamlar ve ekonomik-siyasi baskılarla daha da bunalmış durumda. Diğer taraftan son aylarda bir çok alanda önemli işçi direnişleri yaşanmış ve bunların büyük çoğunluğu kazanımla bitmişti. Bu direnişlerin coşkusu ve ekonomik-siyasi saldırıların öfkesi, 1 Mayıs alanlarına damgasını vurdu. Sendikaların ve reformistlerin genel olarak tutumu ise, mitinglerin içeriğini boşaltmak, talepleri seçime havale etmek oldu.

İstanbul'daki miting, "kent suçu" olarak tanımlanan Maltepe'deki dolgu alan üzerinde yapıldı. İki koldan yürüyen kitle, miting alanını doldurmadı. Arama noktalarında İbrahim Kaypaklıya ve Mahir Çayan'ın yer aldığı pankartlar polis engeline takıldı. Devlet her aşamada yeni engeller koymuştu. Mesela yürüyüş kollarında partilerin ve kurumların kendi ses araçlarını getirmelerine izin verilmedi; sadece konfederasyonların ses araçlarına izin verildi. Keza Adalar'dan gelen teknenin miting alanına yanaşması engellendi.

Kürsüden yapılan konuşmalar kitlelerin taleplerini ifade etmekten uzaktı. Ancak sabah saatlerinden itibaren Taksim'de yaşanan 1 Mayıs'ı kutlama kararlılığı ve polis saldırıları, uzlaşmacı sendikacıları da baskı altına almıştı. "Biz Taksim'den vazgeçmedik" cümlesini tekrarlamak zorunda kaldılar; oysa Maltepe'ye gelerek çoktan vazgeçmişlerdi. Kortejlerde ise ekonomik kriz ve savaşa karşı sloganlar atıldı, hapishanelerdeki tecrit ve saldırılar da ifade edildi.

Ankara'daki miting Tandoğan Meydanı'nda yapıldı. Mitinge 10 bine yakın işçi ve emekçi katıldı. Ankara'daki miting öncesi alana yürümek isteyenlere müdahale eden polis EnerjiSaişçilerine saldırdı. Miting kolunu oldukça kısa tutmak isteyen polisin bu tavrına karşı barikatlar aşarak meydana yüründü. Buradaki mitingte de ekonomik ve siyasi baskılar protesto edildi. Mitingin başlatılması için polis tertip komitesini sürekli taciz etti. Mitingin bitiminin ardından Kızılay'a yürümek isteyen kitle, slogan attıkları için polisin biber gazlı saldırısına maruz kaldı.

İzmir'de 1 Mayıs Gündoğdu Meydanı'nda yapıldı. Mitinge katılım kitlesel oldu. Miting alanına iki koldan yüründü. Türk-İş, KESK ve DİSK'e bağlı sendikaların birlikte örgütledikleri mitingte yapılan konuşmada "sandığı bekleyecek lüksümüz yok" denilerek mücadele vurgusu yapıldı.

Kürt illerinde yapılan 1 Mayıs'larda ise Türkiye'nin düzenlediği sınır dışı operasyon protesto edildi. Amed'de mitingte katılmak isteyenler üç arama noktasından geçerek gelebildiler. Siirt'te ise polis valiliğin yasağını gerekçe göstererek ses düzenini gassetti. Dersim'de son yılların en kalabalık mitingini yapıldı ve mitingde sloganlar coşkuyla atıldı.

Gebze'de yapılmak istenen 1 Mayıs mitingini günler öncesinden yasakladığını ilan eden kaymakamlık, işçilerin kararlı duruşu sayesinde geri adım attı ve miting kent meydanında yapıldı.

Karadeniz ve Ege'de uzun zamandır miting yapılmayan yerlerde mitingler yapıldı. Buralarda ekonomik kriz ve saldırıların yanı sıra, maden şirketlerine peşkeş çekilen tarım ve orman alanlarından çıkılması için talepler haykırıldı. Karadeniz'de fındık ve çay üretimi üzerindeki saldırılar ve doğa talanı gündemlerin önünde yer aldı. Ege'deki mitinglerde ise dağların ve ormanların altın şirketlerine peşkeş çekilmesi protesto edildi.

Mitinglerde Gezi İsyanı davasında verilen cezalar da "Her yer Taksim her yer direniş", "Bu daha başlangıç mücadeleye devam" sloganlarıyla protesto edildi.

Mudanya'da 1 Mayıs 400 kişiyle kutlandı... Kadınların yükselen aktif katılımı dikkat çekti...

Adana'da 1 Mayıs kitlenin beklentisini karşılamadı

Adana'da yapılan 1 Mayıs kutlaması, pandemi sonrası yapılan ilk 1 Mayıs kutlaması olması nedeniyle önemliydi. Adana işçi ve emekçileri Uğur Mumcu Alanı'nda yapılacak olan 1 Mayıs kutlamalarına katılmak üzere toplanma yerine aktı. Toplanma yeri, her 1 Mayıs'ta Mimar Sinan Parkı'ndan başlarken, bu yıl valiliğin yasaklaması nedeniyle Kasım Gülek Köprüsü'nün kuzey ayağından başlatıldı. Miting alanına yakın bir mesafeden başlanarak yürüyüş kolunun kısaltılmış olması kitlelerin tepkisini çekti. Üstelik alandaki kürsü okumalarının içeriği hem uzun tutulmuştu, hem de kitlelerin taleplerini ifade etmekte zayıftı. Bu tablo kitlede bir hoşnutsuzluk yarattı ve alanda çok fazla kitle kalmadı.

Saygı duruşunun ardından Tertip Komitesi (DİSK, KESK, TMMOB, TTB ve ÇHD) adına DİSK Çukurova Bölge Başkanı Hüseyin Yaşar Gündoğdu konuşma yaptı. Gündoğdu'nun konuşması Genel İş'in Seyhan Belediye işçilerinin haklarını dikkate almayan tavrı nedeniyle yer yer protesto edildi. Halayların ardından kitle dağıldı.

Artvin'de 1 Mayıs mitinginde katılım sınırlıydı

1 Mayıs sabahı ilk kutlamayı sabahın erken saatlerinde Şavşat'ta, hasta olan bir devrimci öğretmeni evinde ziyaret ederek gerçekleştirdik. 1 Mayıs marşını söylediğimiz ziyaret sonrasında, Artvin'deki mitingte katılmak üzere yola çıktık.

Artvin'de yürüyüş saat 12.00'de başladı. Belediyenin önündeki parkta toplanan kitle, kortej oluşturarak sloganlar eşliğinde yürüyüşe başladı. Biz de yürüyüşe, dört ustanın resimlerinin bulunduğu pankartımızla ve flamalarımızla katıldık. Kortejimiz coşkulu biçimde sloganlarla, marşlarla yürüdü. Mitingte hayat pahalılığını ve AKP'yi teşhir eden sloganlar atıldı.

Bu yıl 1 Mayıs çalışmaları da, 1 Mayıs mitinginde de geçmişteki mitinglerden daha zayıf oldu. İçerik olarak miting reformist bir havada geçti. DİSK adına yapılan konuşmada uzun uzun hayat pahalılığı, zamlar, EYT gibi bir çok konuda eleştiriler sıralanıp, konuşma seçimlere bağlanınca PDD kortejinden "Kurtuluş devrimde, kurtuluş sosyalizmde!" sloganı yükseldi; bu oldukça anlamlı oldu.

Diğer taraftan miting katılımı da düşük olmuştu. Bazı kurumların Hopa'daki miting katılım kararı almış olması, bunun nedenlerinden biriydi.

Pandeminin yarattığı rehabet ortamından ve bayram tatiliyle 1 Mayıs'ın birleşmiş olmasından dolayı kitlenin katılımı da sınırlı kaldı.

Kitlesellik adına icazetli 1 Mayıs'a hayır! 1 MAYIS'TA TAKSİM'E!

1 Mayıs'a sayılı günler kaldı. Sendikaların, kitle örgütlerinin, partilerin ve devrimci kurumların 1 Mayıs programı netleşti.

DİSK'in başını çektiği 4'lü ittifak (KESK, TMMOB, TTB) ile TDB (Türk Dişhekimleri Birliği) bu yıl 1 Mayıs kutlamasını Maltepe'de yapacaklarını duyurdular. Oysa öncesinde DİSK Başkanlar Kurulu, 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama kararı almış ve bu doğrultuda görüşmelere başlamıştı. Fakat birçok sendika ve meslek örgütünün Taksim dışında bir miting alanını dillendirmesi üzerine, bu karardan hemen vazgeçti. Çünkü **DİSK, özellikle pandemi sonrası iyice gerileyen tutumunu; internet üzerinden-evlerden 1 Mayıs'ı kutlama çağrılarını, 2021'de tıpkı Türk-iş gibi Taksim'e çelenk bırakmakla yetindiğini unutturmak, kendini aklamak için Taksim demişti.**

Elbette DİSK'in bu manevrasını boşa düşürmek mümkündü. Ne var ki aralarında devrimci, demokrat kurumların da olduğu önemli sayıda 1 Mayıs bileşeni, kitlesellik adına 1 Mayıs'ı bir miting alanında kutlamak istiyorlardı. Bu miting alanı da Yenikapı veya Maltepe'den başkası değildi. Devlet başka bir yeri zaten "miting alanı" olarak vermiyordu. **1 Mayıs'ı meşru ve fiili mücadele ile kutlamaya yanaşmayanların, devletin izni dışında farklı bir miting alanı belirlemesi de mümkün değildi.**

Böyle olunca DİSK'i Taksim kararının arkasında durması için zorlamak değil, bir an evvel devletin verdiği miting alanında kutlaması için iknaya çalıştılar. Göstermelik Taksim kararı alan DİSK'e bulunmaz bir fırsat sundular. DİSK de gereğini yaptı. Üç gün içinde "Taksim" kararını değiştirip "her yerde" 1 Mayıs'ı kutlayacaklarını, Maltepe için başvuruda bulunduklarını açıkladı.

Kitlelerin gerisinde kalmak

İşçi ve emekçiler, bu yılın başından itibaren birçok yerde direnişe geçti. Temel ihtiyaç maddelerine zam

üstüne zam gelirken, ücretlerin alabildiğine düşük tutulmasına tepkiler yükseldi. **Bilinç düzeyi en geri kesimler bile, "böyle yaşanmaz" diyerek eyleme geçtiler. Yasal sınırları aşan fiili eylemleri, geniş kesimler tarafından doğal ve meşru görüldü, desteğini aldı.**

Egemenler ve onların temsilcileri, kendi koydukları yasaları bile çiğnerken, işçi ve emekçilerin karşısına yasaların çıkarılması, artık kimseye adil gelmiyor. Erdoğan'ın, işine gelmeyen mahkeme kararlarını takmadığını, hatta Anayasa Mahkemesi'nin kararlarını, Anayasa'nın maddelerini çiğnemekte mahsur görmediğini herkes biliyor. Onlar için bağlayıcı olmayan yasalar, işçiler için neden bağlayıcı olsun? Üstelik en temel insani hakları istiyorlar. Esasında hayatta kalma ve haysiyet mücadelesi veriyorlar. Buna bir avuç patron ve onların dalkavukları dışında kim karşı çıkabilir?

Kısacası kitleler nezdinde fiili-meşru mücadele, bugün her zamankinden daha fazla kabul görüyor, destekleniyor. Çünkü işçi ve emekçilere başka bir yol bırakmadılar. Bunu en sıradan insan bile görüyor.

Bu koşullarda, 1 Mayıs'ın meşru ve fiili eylemlerle kutlanması kadar doğal ne olabilir? Taksim Meydanı'nın işçi ve emekçilere kapatılmasına daha ne kadar boyun eğilebilir? Hem de sözkonusu olan herhangi bir işçi-emekçi mitingi de değil, 1 Mayıs kutlamasıdır. Türkiye'de **1 Mayıs Alanı'nın Taksim olduğu bilinmesine rağmen, egemenlerin bu keyfi yasağına daha ne kadar katlanılacaktır? Hiç kimse "kitleler hazır değil" demesin!**

İşçi ve emekçiler aylardır fiili-meşru mücadele hattında yürüyorlar. Emekçi semtlerde halk "zamlar geri alınsın" diye sokaklara çıktı. 8 Mart, Gazi, Newroz, önceki yıllara göre daha kitlesel ve coşkulu geçti. Öğrenci gençlik yeniden kıpırdanmaya başladı. **Bu hareketliliğin daha da büyümemesinin tek nedeni örgütsüzlüktür; düzen muhalefetine yatıştırma çabalarıdır. Buna rağmen geniş kitleler sadece direnişle, eylemle kazanabileceklerini kendi deneyimlerinden biliyorlar.**

Bu durumda 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlamaya hazır olmayan, kitleler değil sendikalar, kitle ve meslek örgütleri, bazı devrimci kurumlardır. "Kitlesellik" adına 1 Mayıs'ı yasallığın cenderesine sokanlar, bir kez daha kitlelerin gerisine düşmüştür.

1 Mayıs adına ve tarihine layık kutlanmalıdır
1 Mayıs kutlamaları, her zaman burjuvazi ile

işçi ve emekçilerin birbirlerinin güçlerini sınaması şeklinde geçer. Çünkü 1 Mayıs, iki karşıt sınıfın, burjuvaziyle proletaryanın dünya ölçeğinde karşı karşıya geldiği tek gündür. Onun için **1 Mayıs kutlamaları, sınıf mücadelesinin düzeyini ölçen bir barometre işlevini görür. Ama sadece o anı, güncel durumu resmetmekle kalmaz, geleceğe dair önemli ipuçlarını da sunar. Örneğin Gezi Direnişi'nin ayak sesleri, 2013'teki 1 Mayıs'ta, Taksim ve çevresindeki çatışmalarda duyulmuştu.** Daha önceki yıllardan sayıca fazla olan bir kitle, polisin şiddetine karşı sadece savunmada kalmayıp saldırıya geçmiş ve havanın değiştiğinin işaretini vermişti.

Bu 1 Mayıs'a da kritik bir eşikte giriyoruz. Zamlar dur-durak bilmiyor. Faturalar ödenemez rakamlara çıktı. Ama ücretler yerinde sayıyor. Asgari ücrete yapılan zam çoktan eridi. Yeni zammı ise ertelediler, emeklinin bayram ikramiyesinin ne olacağı günlerdir belirlenmiyor. Buna karşın zenginlerin "kur destekli mevduatları"na devletin kasasından milyonlar akıtılıyor, "ödeme garantili" yollara, köprülere döviz üzerinden eksiksiz ödemeler yapılıyor, vergilerine af getiriliyor. **Bankaların karı yüzde 300'ün üzerinde arttı. Sabancılar, Koçlar, yüzde 100'ün üstünde kar ettiklerini duyurdular. Kendileri lüks ve şatafatlı yaşamlarını sürdürürken, halka "sabır" telkin ediyorlar.**

Davul işçi ve emekçinin sırtına, tokmak onların elinde. Bir avuç zengini doyurmak için, halkı açlığa mahkum ettiler. Bu duruma daha ne kadar katlanılacaktır?

Bu yılki 1 Mayıs kutlamaları, halka reva görülen bu yaşamdan kurtulmak için bir "dönüm noktası" olabilir. Ama adına, tarihine layık bir şekilde kutlanması koşuluyla...

Bunu egemen sınıflar çok iyi biliyor, o yüzden sendikalar ve muhalif partiler aracılığıyla 1 Mayıs'ı yasal mitinglerle geçiştirmeye çalışıyor. **Aylardır CHP'nin, sokağa çıkan kitleleri "sandık" diyerek frenlemeye çalıştığını biliyoruz. DİSK güya Taksim kararı alıyor, fakat ilk olarak CHP ile görüşüyor.** Ardından tüm kurumların toplantısından Maltepe kararı çıkıyor. Kimisi bilinçli, kimisi bilinçsiz düzen muhalefetiyle aynı zemine düşüyorlar ve egemenlerin değirmenine su taşıyorlar.

Gelinen noktada; **"kitlesellik" adına kitlelerin gerisine düşen icazetçi 1 Mayıs kutlamasını reddediyoruz!** AKP'nin işçi ve emekçilere şehrin meydanlarını yasaklayıp, denizi doldurarak yaptırdığı Yenikapı ve Maltepe'de yapılacak kutlamalara karşı çıkıyoruz! 1 Mayıslar, kitlelerin öfkesini denize boşaltma yeri değildir! **O alanda "kitlesele" olsa bile, işçi-emekçi mücadelesine birşey katmayacaktır. Aksine varolan durumun gerisine çekecektir.**

1 Mayıs, "1 Mayıs Alanı"nda kutlanır! Onun da yeri Taksim'dir! **İçinde bulunduğumuz koşullarda 1 Mayıs'ın bir "dönemeç" olmasının yolu, 1 Mayıs'ın fiili-meşru ve militan bir şekilde kutlanmasından geçer. Onun için bir kez daha 1 Mayıs'ta Taksim'de olacağımızı yineliyoruz.**

Proleter DEVRİMCİ DURUŞ

17 Nisan 2022

Rize-Fındıklı'da 1 Mayıs

Devrimci demokrat güçlerin örgütlediği mitinge yaklaşık 500 kişi katıldı. Tahiroğlu Köprüsü'nde toplanan kitle, ilçe merkezindeki miting alanına yürüdü. "Çayda kotaya, kontenjana son", "Çaykur halkındır satılamaz", "Dereler özgürdür özgür olacak", "Yaşasın devrim ve sosyalizm" sloganları sıkça atıldı. Ortak metinde üreticilerin talepleri şöyle sıralandı: "Üreticiye gübre ve yakıt desteği derhal verilmelidir. Özel sektörün düşük fiyattan çay alımının önüne geçilmeli, açıklanacak çay alım ücreti, yükselen enflasyon dikkate alınarak çay üreticisinin emeğini karşılayacak ve insanca yaşamasını sağlayacak oranda olmalıdır."

PDD imzalı "Kurtuluş devrimde, sosyalizmde! Yaşasın 1 Mayıs" yazılı pankart meydana asıldı.

Türkiye’de uzun yıllardır 1 Mayıslar meydanlarda kutlanıyor.

1977 1 Mayıs’ında Taksim Meydanı’nda yapılan kutlamalarda 34 kişi yaşamını kaybetti, yüzlercesi yaralandı. Bu tarihten itibaren Taksim, “1 Mayıs Alanı” olarak anılır oldu ve devrimci, demokrat tüm kesimlerin ortak kararı haline geldi. Nitekim 1978 1 Mayıs’ı da Taksim’de kutlandı. Yani ‘77’den sonra Taksim, 1 Mayıs’a kapanmadı. Ertesi yıl da Taksim’de ve büyük bir kitlelilikle kutlandı.

Fakat **24 Aralık 1978 tarihinde gerçekleşen Maraş Katliamı sonrasında, İstanbul başta olmak üzere 13 ilde sıkıyönetim ilan edilince, sadece Taksim Meydanı değil, sıkıyönetim ilan edilen her yer 1 Mayıs’a kapatılmış oldu.** Hatta ‘79 1 Mayıs’ında İstanbul’da “sokağa çıkma yasağı” konuldu. Fakat bu yasaklara rağmen 1 Mayıs’ı meydanlarda kutlama isteğini kıramadılar. Revizyonist-reformist partiler ve sağcı-pasifist örgütler, devletin izin verdiği alanlarda 1 Mayıs mitingleri düzenlerken, komünist ve devrimciler korsan gösterilerle 1 Mayıs kutlaması yaptılar. Birinci gruptakiler, bırakalım Taksim’i, İstanbul’u terkettiler; sıkıyönetim ilan edilmeyen şehirlere taşındılar. Örneğin **o dönem İzmir’de sıkıyönetim yoktu, TKP başta olmak üzere reformist partiler (kendilerine devrimci komünist diyen diğer birçok parti de) İzmir’i tercih etmişti.** Keza Adana’da sıkıyönetim olduğundan Mersin’de yasal miting yapmışlardı.

O yıllarda sormuştuk; *“tüm ülkede sıkıyönetim ilan edilirse, nereye gideceksiniz”* diye. Yanıtını iki yıl sonra cunta geldiğinde alacaktık: Yurtdışına!

Sonuçta **’79 yılından itibaren 1 Mayıslar, yasalıcı-icazetçi anlayış ile fiili-meşru mücadelenin, reformizm ile devrimin çatıştığı, bunun en çıplak haliyle ortaya çıktığı bir gün haline geldi.** O yıldan sonra 1 Mayıs’ı Taksim’de ve meydanlarda kutlamak konusunda ısrar edenlerle, icazetçi yasal mitinglerde kutlamayı tercih edenler arasında bir ayrışma yaşandı ve halen devam ediyor.

1 Mayıs ve Taksim gerçeği silinemez!

12 Eylül 1980 askeri faşist darbesinin ardından **1 Mayısların yeniden meydanlarda kutlanması, ’88 1 Mayıs’ı ile başlar.** Elbette cezaevlerinde, kapalı mekanlarda 1 Mayıs kutlamaları yapılmıştır; ancak meydanlara taşınması 8 yıl sonra olacaktır. Bunda öğrenci gençliğin ve işçi hareketinin yeniden canlanmasının büyük bir rolü vardır.

1989 1 Mayıs’ında Taksim’in dört bir yanından alana girmek için yürüyüşe geçen gruplar, polisle saatlerce çatıştılar. 18 yaşında genç bir işçi olan Mehmet Akif Dalcı bu çatışmada şehit düşer. Dalcı’nın cenazesi de ayrı bir kitle gösterisine dönüşür. **1990 1**

Mayısı da Taksim’e girmek isteyen gruplarla polisin çatışması şeklinde geçmiştir. Ağır yaralananlar, sakat kalanlar olmuş, binlerce kişi gözaltına alınmış, işkenceden geçirilmiştir. Fakat 1 Mayıs’ı Taksim’de kutlamak isteyen kitle sayısında da büyük bir artış söz konusudur. Ertesi yıl **1991 1 Mayıs’ında Saraçhane’de toplanan kitle, Unkapanı Köprüsü’ne doğru yürüyüşe geçer.** Caddeye ilk çıkan ve yürüyüşü başlatan ihtilalci komünistler oraç-çekici bayrağı açarlar, ayrıca DSB pankartını taşırlar. Ardından binlerce kişi caddeyi doldurur. ‘91 1 Mayıs’ı kitleliliği, militanlığı ve devletin tüm önlemlerine rağmen pankartların açılıp önemli bir mesafenin yürünmesiyle tarihteki yerini alır.

‘88’den 92’ye uzanan yıllarda 1 Mayıs’lara damgasını vuran; devletin icazetini beklememek, alanları kendi gücüyle zorlamak, bedel ödemeyi göze alan bir kararlılıkla hareket etmektir. Tümöyle devrimci ve komünistlerin inisiyatifinde gerçekleşen bu 1 Mayıs’larda, devletin saldırısı karşısında panik ve kaçış değil, aksine toparlanıp yeniden saldırmak vardır. Gözaltına alınanların ezici çoğunluğu polis sorgusunda ifade vermemiş, mahkemelerde 1 Mayıs’ı savunmuşlardır.

1 Mayısların giderek artan kitleyle kutlanma isteğiyle başedemeyen devlet, çareyi yasal mitinglere izin vermekte bulur. Yani 1 Mayıs’ta yasal bir miting yapma hakkı bile fiili-meşru mücadeleyle ve Taksim’in zorlanmasıyla elde edilmiştir. Her zaman olduğu gibi fiili-meşru mücadeleyle yasallık kazanılmış, devlete geri adım attırılmıştır.

Cunta sonrası **1 Mayıs’ın ilk yasal mitingi 1992 yılında Gaziosmanpaşa’da gerçekleşti.** Ardından **1993 yılında Türk-İş Abide-i Hürriyet’te, DİSK ise Pendik’te** miting izni aldı ve ‘93 1 Mayıs’ı İstanbul’da iki ayrı yerde kutlandı.

1994 ve ‘95’te mitingler Çağlayan’da yapıldı.

’96 yılında ise Kadıköy’de yapılan mitingin ayrı bir yeri vardır. Kadıköy mitingi, o yılların en kitleli ve militan geçen 1 Mayıs’ı oldu; kürsü işgal edildi, devrimin kürsüsüne çevrildi. Ve ‘89’dan sonra üç işçi daha 1 Mayıs’ta şehit düştü.

Devlet 1 Mayıs’ın yasal mitinglerle kutlanmasına izin vermişti fakat onun içini boşaltmak için özel bir çaba harcıyor, buna **direnenlere karşı da büyük bir şiddet uyguluyordu. 1997 ve ‘98’de Çağlayan’da gerçekleşen mitinglere damgasını vuran bu şiddetti.** Sonradan “Çağlayan çukuru” olarak anılan bu alan, kitlelerden kopukluğu ve otobana sıkışmış olması yönüyle de reddedilmesi gereken bir alandı. (Günümüzde Yenikapı ve Maltepe miting alanlarının reddedilmesi gerektiği gibi.) Ama daha önemlisi, İstiklal Marşı ve Türk bayraklarıyla mitingler yapılması, kof bir kitleliliğin ve görselliğin her şey haline getirilmesi ve 1 Mayıs’ın devrimci özünün boşaltılmasıydı. Buna tepki gösteren **ihtilalci komünistler, ’99 1 Mayıs’ında “Devrimci 1 Mayıs’ı Yaratalım” şiarıyla faaliyet yürüttü ve Sefaköy’de yasadışı bir gösteri yaptı.** Bu, “Çağlayan çukuru”ndan çıkmak için yapılan devrimci bir çıkışı.

2000’li yıllara ne yazık ki, yenilgi ruh haliyle girildi. ‘99 yılında Öcalan’ın tutsak alınmasıyla Kürt hareketinde başgösteren teslimiyet ve tasfiye süreci, ardından “hücre tipi” saldırısıyla tüm cezaevlerinde 19

Fransa’da öfke sokağa taşı

Fransa’da 1 Mayıs hazırlıkları günler öncesinden başladı. Biraraya gelen Türkiyeli kurumlar; **Öncü Partizan, DHP, Bir-Kar, Partizan, CDKF, ACTIT, ADHK, ODAK, PDD, ATiK Fransa, 1 Mayıs çalışmalarını birlikte yürütme ve 1**

Mayıs’a birlikte katılma kararı aldı. “Sınıfsal sömürüye, emperyalist işgal ve savaşlara, ırkçılığa, zamlara ve tüm hak gasplarına karşı 1 MAYIS’TA ALANLARA” yazılı ve “Republique Meydanı”nda yapılacak eyleme çağıran afişler çıkartıp, dört bir yana astılar. **PDD okurları ayrıca, PDD imzalı, Türkçe, Kürtçe ve Fransızca olarak 1 Mayıs’a çağıran afişleri pek çok yere duvarlara yapıştırdı.**

Paris’te 1 Mayıs’a damgasını vuran, ekonomik krize, faşizme ve savaşa duyulan tepki oldu. Yakın bir zaman önce seçimler yapılmış ve halk iki faşist liderden birini seçmeye zorlanmıştı. Keza, Sarı Yelekliler’in pandemiden önce başlattığı eylemlerde ortaya konan talepler, pandemi sürecinde unutturulmuş, kitlelerin eylem gücünde bir kırılma yaşanmıştı. 1 Mayıs, bu tabloya duyulan öfkenin taşıdığı bir gün oldu. Polisin saldırısı üzerine, gün boyunca çatışmalar yaşandı, çok sayıda kişi yaralandı ve gözaltına alındı.

Aralık katliamının yaşanması, devrimci örgütlere dönük operasyonlar, genel olarak kitle hareketini geriye çekti. Bu koşullarda **yeniden Çağlayan'a sıkışan 1 Mayıs-lar, devletin pervasız saldırısı altında, daha sönük ve zayıf geçti.**

Bu çember, 2004 yılındaki Saraçhane mitingiyle kırıldı. Yeniden fiili-meşru mücadeleyle özgürlük alanlarını açma dönemi başladı. Saraçhane'nin bir önemi de, devrimci kurumların 1 Mayıs öncesi biraraya gelerek ortak kararlar alması ve sendikalar üzerinde baskı oluşturmasıdır. Devletin estirdiği teröre, Türk-İş'in Çağlayan mitingiyle kitleyi bölme girişimine rağmen Saraçhane'de toplanan 40 bin kişi, yıllar sonra polis ablukasından kurtulmuş olarak miting yapmanın coşkusunu yaşadılar. Ve Taksim'e giden yolu açtılar.

1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanma talebinin artması üzerine sendikalar 2005 ve 2006 yılında Kadıköy'de miting kararı aldı. Bu kararın alınması bile Saraçhane'nin ve "Devrimci 1 Mayıs Platformu"nun etkisiyle oldu. **2007 yılında Taksim yeniden somut hedef haline geldi.** Estirilen onca teröre, polisin copuna gazına rağmen binlerce kişi "İşte Taksim işte 1 Mayıs" sloganıyla Taksim'e girdi. '77 1 Mayıs'ının 30. yılında Taksim'e akan kitleyi durdurmayı başaramadılar. Aynı şekilde **2008 yılında da tüm engellere rağmen Taksim ve çevresi 1 Mayıs'ı kutlamak isteyen kitleyle polisin saatlerce süren çatışmalarına tanıklık etti.** Bu kararlılık üzerine 2008 yılında 1 Mayıs "emek ve dayanışma günü" olarak resmen kabul edilmiş ve tatil günü ilan edilmiştir. Ve **2009 yılında binlerce kişi adeta santim santim yürüyerek, her yerde çatışarak Taksim'i bir kez daha fethetti.**

AKP'nin **2010 yılında Taksim'i 1 Mayıs'a açmak zorunda kalması, işte bu meşakkatli mücadele sonucunda gerçekleşti.** 2010'dan 2013'e kadar üç yıl 1 Mayıs kutlamaları Taksim'de yapıldı. Ve bu mitinglere milyonlarca kişi katıldı.

Başını komünistlerin ve devrimcilerin çektiği kitlelerin, ölümler, yaralanmalar, tutuklanmalar pahasına yürüttüğü büyük bir direnişle Taksim kazanılmıştı. Ancak **o güne kadar 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama isteğini ve kararlılığını "alan fetişizmi" diyerek küçümseyen, dahası "kitleyi bölmek"le suçlayan**

reformistler, Taksim yasal miting alanı haline gelince kortejin en önüne geçme yarışına girdiler ve utanmazca Taksim'i kazanmak için mücadele ettiklerini söylediler.

Milyonların Taksim'de 1 Mayıs'ı kutlaması AKP'yi ve egemenleri rahatsız etti. **2013'te Taksim Meydanı'na çukur açtılar ve çukuru gerekçe göstererek Taksim'i yeniden yasakladılar.** Bir kez daha çatışmalı 1 Mayıs'ların önünü açtılar böylece. Ve Gezi direnişinin ayak sesleri, 2013'teki 1 Mayıs'ta duyuldu. Çünkü binlerce kişi Taksim çevresinde polisle çatıştı, her defasında toplanıp yeniden saldırıya geçti.

O günden bu yana Taksim'in yeniden 1 Mayıs'lara açılması mücadelesi sürüyor. Kitlelerin talebi Taksim olmasına rağmen, uzlaşmacı sendikal anlayışlar kimi zaman icazetçi mitinglerle hedef sapırmaya çalıştılar.

2013 sonrasında yapılan "izinli" mitinglerin tümü icazetçi bir nitelik taşıyordu.

Mesela 2016'da Bakırköy'deki çukur-meydanda yaptılar 1 Mayıs kutlamasını. Alana girerken parçalan, kimi kelimelerin kesildiği pankartlar, icazetin ve uzlaşmanın boyutunun simgesi oldu. Eleştiriler karşısında "Bir defaya mahsus" diye açıklama yapmışlardı, ancak ertesi yıl yine Bakırköy'e gittiler.

2018 yılında 4 sendikal konfederasyon Maltepe'de, varlığı bile bir "kent suçu" kabul edilen, deniz doldurularak inşa edilen meydanda miting yaptılar. 2019 yılında ise, bu defa "Maltepe kırmızı çizgimizdir, gitmeyiz" dediler; bir yıl önce neden gitmişlerdi, o zaman "kırmızı çizgi" değil miydi; bu

sorulara cevap vermeden. Keza 2022 yılında Maltepe neden yeniden "kırmızı çizgi" olmaktan çıktı; bu soru da ortada kalmıştı. 2019'da yeniden "bir defalık Bakırköy'e" döndüler, mitingi orada yaptılar.

Konfederasyonların, reformist partilerin ve kimi devrimci yapıların bu mitinglere katılmasına rağmen, **Taksim her yıl tekrar tekrar zorlandı, militan eylemlere sahne oldu. Pandemi koşullarında bile gruplar halinde Taksim'e çıkmaya çalışıldı.** Bu ısrar ve kararlılık hiç bitmedi.

Bu arada DİSK daha da geriye düşecek; 2020 yılında "1 Mayıs Grubu"ndan ayrı olarak kendi başına DİSK binasının önünde bir eylem yapacak; 2021'de ise tıpkı Türk-İş gibi Taksim'e çelenk bırakmakla yetinecekti.

Bu kısa tarihçe, ülkemizde 1 Mayıs'ın ve Taksim Meydanı'nın önemini vurgulamak içindir. '77 yılından bu yana 1 Mayıs ve Taksim birlikte anılır olmuş, adeta birbiriyle bütünleşmiştir. Bunun "biçim"le, "alan fetişizmi"yle bir ilgisi yoktur. Tarihine, şehitlerine sahip çıkmanın, 1 Mayıs'ı adına layık bir şekilde anmanın, işçi ve emekçilerin önünü fiili-meşru mücadeleyle açmanın bir gereğidir. Dolayısıyla tam da 1 Mayıs'ın içeriğine, özüne uygun hareket etmektir.

1 Mayıs'ların yasal mitinglerle kutlanması da, resmi tatil günü ilan edilmesi de ve sonunda Taksim Meydanı'nın 1 Mayıs'lara açılması da, bu yöndeki ısrarlı ve kararlı mücadelenin sonucudur. Eğer reformistlerin iddia ettikleri gibi, Taksim'e basit bir "alan" olarak bakılsaydı, "biçim" denilerek küçümsenseydi ve bu hedeften vazgeçilseydi, ne 1 Mayıs'lar yasal kutlanabilir ne Taksim Meydanı açılabilirdi. Buna karşın her yıl aynı argümanlarla 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlama çabasına karşı çıkıyor, Taksim'e çıkmaya çalışanlara saldırıyorlar.

Ama nafi!... Yukarıda özetlemeye çalıştığımız 1 Mayıs tarihi, bu çabaların kar etmediğini gösteriyor. Ne devletin şiddeti, engelleri, ne sendika ağalarının oyunları, bölme girişimleri, ne de reformistlerin demagojileri bu gerçeği değiştirebilir. Taksim 1 Mayıs alanıdır! Yasaklanamaz, engellenemez!

26 Nisan 2022 tarihinde
internet sitemizde yayınlanmıştır.

1 Mayıs şehitleri "kadın-erkek" diye ayıramaz

1 Mayıs kutlamalarının geleneksel ritüellerinden biri de 30 Nisan günü 1 Mayıs şehitlerini anmaktır. '77 1 Mayıs'ında katledilen 34 kişi için Kazancı Yokuşu'na karanfiller bırakarak başlayan anmalar, ardından '89 yılında M. Akif Dalci'nin katledildiği Şişhane'ye, 1996 Kadıköy mitinginde şehit düşen üç işçi için (Hasan Albayrak, Dursun Odabaş, Yalçın Levent) Kadıköy'e gidilerek, yapılan saygı duruşlarıyla sona erer.

Bu anmalar tüm kurumların katılımıyla ortak yapılır, çünkü 1 Mayıs şehitleri hepimizin ortak değeridir.

Fakat son yıllarda "kadınlar"ın ayrı anma eylemlerine tanık oluyoruz. Kendilerine "feminist" ya da "sosyalist feminist" diyen kadınlar, 1 Mayıs şehitlerini anma etkinliğini de ayırmış durumdalar. Üstelik bu işin başını "KESK'li kadınlar" çekiyor. **8 Mart'ı "erkeklerden yalıtılmış" olarak kutlamalardan sonra, şimdi de 1 Mayıs şehitlerini "kadın-erkek" olarak ayırdıklarını görüyoruz.**

1 Mayıs, kadın-erkek işçi ve emekçilerin ortak mücadele günüdür. 1 Mayıs şehitleri de (kadın-erkek) bu mücadelenin bir parçası, onurudur. **Onları cinsiyetine göre ayırmak, en başta 1 Mayıs'ın ruhuna aykırıdır. 1 Mayıs, cins, ırk, dil, din ayırmaksızın dünya işçi sınıfının enternasyonal günüdür çünkü. İşçi**

sınıfını ulusal-mezhepsel, cinsel biçimde bölmek, egemenlerin yaptığı şeydir; bu yöndeki her girişim de objektif olarak egemenlere hizmet eder.

1 Mayıs şehitleri, aynı meydanda aynı amaç doğrultusunda birarada şehit düştüler. Ve birlikte anılmaları kadar doğal bir şey olamaz. Feminizmin 8 Mart'tan sonra 1 Mayıs'a da el atması, **işçi sınıfının bu tek enternasyonal gününü cinsiyet temelinde bölmeye kabul edilemez.**

Esasında sadece 1 Mayıs şehitleri de değil; birçok eylemde kadın-erkek birlikte dövüşmüş, birlikte toprağa düşmüşlerdir. Kadın-erkek olarak ayrıarak anmak, onlara saygısızlıktır. 8 Martlarda genel olarak kadın şehitler anılmaktadır ve bunda yanlış bir şey yoktur. Fakat başta 1 Mayıs'lar olmak üzere birçok olayda birlikte şehit düşenleri "kadın-erkek" diye ayırıp anmak, abesle iştigaldir. Bunun yolunun açılması, kadınların kadın şehitleri, erkeklerin erkek şehitleri anması gibi bir saçmalığa götürür. **Örgütleri kadın-erkek diye bölmekten, devrim şehitlerini kadın-erkek diye bölme noktasına gelinmiş olması, gerçekten vahim bir durumdur.**

Ne var ki, son üç yıldır 1 Mayıs şehitleri bu şekilde anılmakta ve bu durum giderek kanıksanmaktadır. En azından kendilerine "sosyalist" diyen kesimlerin bu yanlış ortak olmaması gerekir.

Reformizmin klişe 1 Mayıs argümanları

Hemen her 1 Mayıs öncesinde devrimci, demokrat kurumlar ve sendikalar arasında 1 Mayıs'ın nerede kutlanacağı tartışma konusu olur. Taksim Meydanı bu tartışmaların odağına oturur. Bu sadece İstanbul'a özgü bir tartışma değildir. Yüreği emekten, devrimden yana atan herkes 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanmasını ister. Diğer yandan her ilde devrimciler, şehrin en işlek, en bilinen meydanında 1 Mayıs'ı kutlamak için mücadele verirler. Ama her daim 1 Mayıs'ta gözler "kavgamızın şehri" İstanbul'a ve Taksim'e çevrilir.

Taksim'in 1 Mayıs'lara yasaklandığı dönemden bu yana "alan" tartışması süregelmektedir. Bir başka ifadeyle 90'lı yılların başından beri her 1 Mayıs'ın en önemli konusu olmuştur. Esasında bu tarih daha eskilere dayanır. İlk olarak 1979 yılında sıkıyönetim koşullarında 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanması yasaklandı. Ardından 12 Eylül 1980 darbesiyle sadece Taksim değil, genel olarak 1 Mayıs kutlamaları yasaklı hale geldi. Bu yasak, önce "kapalı salon"larda yapılan etkinliklerle kırıldı. 1988 yılından itibaren sokaklara, meydanlara taşıtı.

1988'den '92 yılına kadar, yani dört yıl boyunca 1 Mayıs'ı alanlarda kutlamak "yasak" olduğundan, doğal olarak "alan" tartışması olmadı. 1 Mayıs'ı alanlarda kutlamak isteyen herkes Taksim'i hedefleyen biçimde konumlanarak, hem 1 Mayıs hem de Taksim üzerindeki yasağa karşı savaştı. Farklı şehirlerde ise yasadışı gösterilerle 1 Mayıs kutlamaları yapıldı.

Dört yıl süren çatışmalı 1 Mayıs'lardan sonra, ilk olarak 1993 yılında İstanbul'da miting izni verildi. 1 Mayıs üzerindeki yasak kaldırılmıştı, fakat Taksim yasağı sürüyordu. Dolayısıyla Taksim yasağının kaldırılması için mücadeleyi sürdürmek gerekiyordu. Bunun da en önemli yollarından biri, 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanması talebini yinelemek, fiili eylemlerle bu yasağı geçersiz kılmaktır. **Reformist partilerle devrimci kurumlar arasındaki ayrışma bu noktada başladı.**

1 Mayıs'ın yasal olarak kutlanabiliyor olması, reformistlere yetti. Devlet nereye izni veriyorsa, orada kutlamayı savundular. İşin çarpıcı tarafı, yasal miting hakkı da reformistlerin mücadelesiyle elde edilmedi. Aksine devrimcilerin önderliğinde tam 4 yıl boyunca 1 Mayıs'ta Taksim'e girebilmek için verilen mücadele sonucu gerçekleşti. Ve bu süreç boyunca reformistler ortada yoktu.

Sonuçta elde edilen bu hakkı değerlendirmek gerekiyordu. Elbette devrimcilerin 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama isteği ve çabası bitmedi; ama mitinglere de katıldılar. **Ne zaman ki, mitinglerde devrimci pankart ve sloganlara engeller konuldu, ahlak-dışı aramalar başladı, sendika bürokratlarının kürsüsüne dönüştü, sorunlar o noktada başladı. Bu durumu kabullenmeyen devrimcilere polis vahşice saldırdı, mitingi**

organize eden sendikalar da buna seyirci kaldılar, hatta "marjinal gruplar ortalığı karıştırıyor" diyerek destek çıktılar.

O yıllardan sonra her 1 Mayıs'ta (Taksim'deki 2010-2012 yıllarındaki yasal mitingler hariç) reformistlerin devrimci kurumlara ve Taksim'e dönük saldırıları, demagojileri devam etti. Son derece klişe argümanlarla 1 Mayıs'ın Taksim'de kutlanma isteğine karşı çıktılar. Bunları şöyle sıralayabiliriz.

1-Alan fetişizmi: Reformistlere göre 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlamayı istemek, "alan fetişizmi" yapmaktır. Böylece Taksim'de kutlamak isteyenleri dar bakmakla, biçimsel yaklaşmakla, hatta bunu bir "inat" meselesine dönüştürmekle suçlayabilmektedir. Oysa tartışma "alan"dan çok daha derindir. Hem Taksim herhangi bir "alan" değildir. Hem de Taksim'de somutlanan, icazetli 1 Mayıs'lara karşı, kendi gücüne dayanan, sansürlü-engelsiz biçimde kendini ifade edebilen bir 1 Mayıs kutlayabilmektir. Bu, tarihine, şehitlerine sahip çıkma, işçi ve emekçilere koyulan yasakları parçalama, özgürlük alanlarını genişletme mücadelesidir. **"İnat" olarak nitelendirilen şey de, iki ayrı sınıfın saflaşması ve birbirine güçlerini kabul ettirme kavgasıdır. Böyle olduğu içindir ki, devlet yıllardır Taksim yasağını sürdürmeye çalışmaktadır.** Reformistler, devrimcilerin "inad"ını sorun ettikleri kadar "devletin Taksim inadı"ını sorun etselerdi, bu dönem bu kadar uzun ve sancılı geçmezdi.

2- Kitlelilik: Taksim istemi karşısında ileri sürülen tezlerden bir diğeri, "kitlesele 1 Mayıs"tır. Devletin izin verdiği miting alanına çok daha kitlesele katılım olacağı, onun dışına çıkıldığında kitlelerin gelmeyeceği söylenmektedir. **Sanki Taksim isteyenler "kitlesele 1 Mayıs" istemiyormuş, ya da bunu önemsemiyormuş gibi!.. Ya da hem militan hem kitlesele ve coşkulu kutlanamazmış gibi!...** En başta 1 Mayıs'ın tarihi bu iddiayı çürütüyor. Çünkü bugüne dek en kitlesele 1 Mayıs'lar Taksim'de gerçekleşti. Öte yandan bugüne dek "kitleselelik" vurgusuyla icazetli 1 Mayıs'ları savunanlar alanın yarısını bile dolduramadılar. Ama daha önemlisi, her daim nicelikten önce niteliğe önem vermek gerekir. İçi boş mitinglere milyonlar katılsa ne olur? Mitinge gelenlere bir şey katmayan, aksine moral bozukluğu yaratan

kitleseleliğin ne önemi vardır?

3-Sınıfın talepleri: Bir diğer demagoji, Taksim isteminin "sınıfın taleplerini göğelediği" savıdır. İşçi ve emekçiler taleplerini taşıdıkları pankart ve dövizlerle, attıkları sloganlarla, yaptıkları konuşmalarla ve hepsinden önemlisi eylemleriyle duyururlar. Fakat icazetli 1 Mayıs'larda işçiler yine sarı ve reformist sendika başkanlarının nutuklarını dinlemek zorunda kalıyor, pankartlarına el konuyor, söz hakkı tanınmıyor. Diğer yandan amaç sadece talepleri "duyurmak" da olamaz; önemli olan ortaya bir yaptırım gücünün konulmasıdır. Bu da ancak dışı dış bir mücadele ile olur. Taksim'in işçi ve emekçilere açılması mücadelesi, tam da onların taleplerini daha yüksek sesle duyurma ve bu talepleri elde edebilme mücadelesidir. Bugüne dek işçi-emekçi haklarının en gelişkin olduğu dönemlerle bakmak bile, bu gerçeği görmek için yeterlidir.

Reformist parti ve kurumlar bu yıl da aynı klişe argümanlarla 1 Mayıs kutlamalarının Taksim'de yapılmasına karşı çıktılar. **Bildirilerinde, açıklamalarında Taksim yasağının kaldırılması talebini bile geçirmediler. Üstelik Saraçhane, Kadıköy gibi, şehrin merkezinde bulunan alanlar için bile mücadele etmeden, devletin gösterdiği Maltepe'yi kabul ettiler.** Maltepe ve Yenikapı, AKP'nin mitingleri şehir merkezlerinin dışına çekmek için yaptırdığı alanlardır. Taksim bir daha gündeme gelmesin, işçi ve emekçiler Taksim'e çıkmasın diye yapılmıştır. Deniz doldurularak, doğa katliamı gerçekleştirilerek yapıldığı için de "kent suçu" işlendiği söylenmiştir. Bu nedenlerde Maltepe ve Yenikapı'da miting yapmayı reddetmek gerekir. Hele ki 1 Mayıs'ın buralarda kutlanmasına asla razı olunmamalıdır.

Sonuç olarak reformistler, bilinçli bir şekilde meseleyi "alan" sorunuymuş gibi gösteriyorlar. Kendi uzlaşmacı çizgilerini perdelemek için, bunu özellikle yapıyorlar. Çünkü gerçekte yaşanan; yasallık ile meşruluk, düzen-içilik ile fiili mücadele, reformizm ile devrim arasındaki çatışmadır. Ve bunu en iyi onlar biliyorlar. (Şunu da belirtelim; bu argümanları yineleyen her kişi ve kurum, reformizmin zemininde hareket ediyor demektir.)

1 Mayıs'ın turnusol olma özelliği vardır. Kutlama biçiminden, ele alış tarzına kadar her şeyiyle, uzlaşan ile mücadele edeni, devrimci ile reformisti ayırır. Bu yıl da öyle olmuştur. Ama her şeye rağmen Taksim'in 1 Mayıs alanı olduğu gerçeği unutturulmuyorsa, komünist ve devrimcilerin Taksim'den vazgeçmemesinden dolayıdır. Yarın Taksim yeniden işçi ve emekçilere, 1 Mayıs'lara açılacaksa, -ki açılacaktır- yine bu sayede olacaktır.

29 Nisan 2022 tarihinde
internet sitemizde yayınlanmıştır.

“Birlik” ve platformlarda 1 Mayıs süreci

1 Mayıs’la ilgili ilk toplantılar “İşçi-emekçi birliği”nde yapıldı. Bizim de oluşmasında katkı verdiğimiz bu birlik, Mart ayında 1 Mayıs’ı gündemine aldı ve diğer kurumlara da çağrı yaptı. **Sendikalardan önce Birlik adına çağrı yapılması ve 1 Mayıs politikasının belirlenmesi önemliydi. Fakat ilk toplantılardan itibaren birlik bileşenlerinin ezici çoğunluğu “kitlelilik” vurgusuyla yasal miting yapılması gerektiğini söylediler. Açıkça “önceliğimiz kitlelilik, Taksim değil” diyenler oldu.**

PDD olarak kitlelilikle militanlığın karşı karşıya konulmasını yanlış bulduğumuzu belirttik ve bugüne dek en kitlese 1 Mayıs’ın Taksim’de geçtiğini hatırlattık. **Başlangıçta herhangi bir yer belirtilmeden 1 Mayıs faaliyetlerine başlanması gerektiğinde hemfikir olundu. Ardından yeni katılan kurumlarla birlikte “İstanbul 1 Mayıs Platformu” oluşturuldu ve 29 Mart’ta bir deklarasyon yayınlandı.** Deklerasyonda kitleler “*Tarihsel ve sınıfsal özüne uygun, kitlese, coşkulu 1 Mayıs’ı örgütlemeye*” çağrıldı. Bizim de katkılarımızla metinde Taksim yer aldı. “*Sadece memleketin değil, tüm dünyanın en kitlese 1 Mayıs gösterilerinin adresi olan Taksim 1 Mayıs Alanı’dır. Taksim üzerindeki her türlü yasak keyfi ve gayrimeruşdur, derhal kaldırılmalıdır*” dendi.

DİSK’in Başkanlar Kurulu toplantısında “*1 Mayıs Taksim’de kutlansın*” kararı çıkınca (30 Mart), bunun değerlendirmesi ve güçlendirilmesi gerektiğini söyledik. Genel eğilim DİSK’in Taksim kararının göstermelik olduğu şeklindeydi. DİSK göstermelik yapabiliyordu ama devrimci kurumların Taksim’de ısrar etmediği koşullarda bundan vazgeçmesi çok daha kolay olacaktı. Nitekim DİSK’in çağrısıyla Nisan’ın ilk haftasında yapılan geniş toplantıda, **önceki yılların tam tersi bir tablo oluştu. Bir çok kurum “bir an önce Taksim dışında miting -Maltepe veya Yenikapı- yeri belirlenmeli” diyerek DİSK üzerinde baskı kuruyordu.** Geçtik Taksim’i, başka bir miting alanının (Kadıköy, Saraçhane vb.) adını bile duymak istemiyorlar, Maltepe’ye hangi koldan nasıl girileceğini tartışıyorlardı. Taksim’de olmasını isteyenler bir elin parmaklarını geçmiyordu. Orada bir kez daha neden Taksim’de olmak gerektiğini anlattık.

DİSK, Taksim için vali ile görüştiklerini en azından onun sonucunu beklemek gerektiğini söyleyerek, o toplantıda “Maltepe” kararının çıkmasını öteledi. Ama **iki gün sonra yaptıkları açıklamada “her yerde olacağız” gibi yuvarlak sözlerle Taksim’den vazgeçtiklerini duyurdular. Maltepe’de olacaklarını da KESK açıkladı.** (8 Nisan) İşçi-Emekçi Birliği’nin görüşü de bu doğrultuydu zaten. Sözlü yazılı açıklamalarda, bildirilerde Taksim’in adı bile geçmiyordu artık.

Bu tablo üzerine 1 Mayıs politikası konusunda ayrıştığımızı, 1 Mayıs’ta Taksim’de olacağımızı, dolayısıyla “Birlik”in 1 Mayıs faaliyetlerine katılmayacağımızı bildirdik. Elbette bu, “Birlik”ten ayrılmak anlamına gelmiyordu, ancak 1 Mayıs’ta yollarımız ayrılmıştı. **Maltepe’de olacakları kesinleştiği ve bu doğrultuda açıklamaların yapıldığı tarihten itibaren, “Birlik”in faaliyetlerine katılmadık ve kendi bağımsız faaliyetlerimize odaklandık. 1 Mayıs’ı Taksim’de kutlamak isteyenlerle birlikte hareket etmenin zeminini de aradık, bu da gerçekleşmeyince, 1 Mayıs günü Taksim civarında üç ayrı noktaya pankart astık, sloganlarımızı haykırdık.**

Taksim’in “1 Mayıs Alanı” olduğu gerçeği unutturulmuyorsa, bunu yarım ağız söyleyenlerin değil, tüm engellere rağmen 1 Mayıs’ı Taksim’de kutlamak isteyenlerin, o doğrultuda çaba gösterenlerin sayesindedir. **2022 1 Mayıs’ına da damgasını vuran, icazetli Maltepe mitingi değil, Taksim’e yönelen grupların ısrarı ve direnişi olmuştur.**

Gezi’yi yargılamaya gücünüz yetmez!

Gezi davasında karar duruşması 25 Nisan günü yapıldı ve yargılananlara ceza yağdırıldı. AKP’li hakimlerin talimatla verdikleri karara göre, **Osman Kavala’ya “hükümeti ortadan kaldırmaya teşebbüs”ten, müebbet hapis cezası verildi. Can Atalay, Mücella Yapıcı, Çiğdem Mater, Hakan Altınay, Mine Özerden, Tayfun Kahraman, Yiğit Ali Ekmekçi’ye 18’er yıl hapis cezası verildi ve tutuklandılar.**

Mahkeme, yurtdışında bulunan **Can Dündar, Mehmet Ali Alabora, Ayşe Pinar Alabora, Gökçe Yılmaz, Handan Meltem Arıkan, Yiğit Aksakoğlu, İnanç Ekmekçi, Hanzade Hikmet Germiyanoglu ve Henry Barkey’in** dosyasının ayrılmasına karar verdi.

Karar, duruşmaya katılanların sloganlarıyla karşılandı. **Mücella Yapıcı “son sözler”inde “Ben hayatım boyunca onurumla yaşadım” derken, karar okunduktan sonra Can Atalay “Zulme boyun eğmeyeceğiz” açıklamasını yaptı.**

Gezi kararı, kitleye tehdittir

Gezi Direnişi, Türkiye’de yaşanmış en büyük halk hareketidir. Aynı zamanda egemen sınıfların en büyük korkusudur. AKP’nin korkulu rüyasıdır. Gezi Direnişi, bu ülkenin faşizme karşı başkaldırısıdır.

Bu nedenle Gezi davasında alınan bu ağır karar, kitle hareketine savrulmuş bir tehdittir. Yargılananların tutuklanarak hapse atılması, işçi ve emekçilerin hapse atılmasıdır. Yaşanan ağır ekonomik kriz ve derin yoksulluk koşullarında, kitlelerin sokaklara dökülmesinin, eyleme geçmesinin, yönetimden hesap sormasının, yeni bir Gezi Ayaklanması’nın önlenmesi çabasıdır.

Gezi kararı ile devlet, bundan sonra nasıl bir saldırı politikası izleyeceğini göstermiştir. Gezi davasında karar açıklanırken, aynı dakikalarda Erdoğan’ın HDP’yi hedefe çakan, parlamentoda olmasına tepki gösteren bir konuşma yapması, bilinçli bir tercihtir. Bundan sonra faşist saldırganlığın daha da artırılacağıнын işaretidir.

Tepkiler hızla yükseldi

25 Nisan’da açıklanan Gezi Davası kararı sokaklarda protesto edildi. Eylemlerde “Gezi’yi yargılayamazsınız” diyen çok sayıda kişi biraraya geldi. İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Mersin, Antalya, Samsun, Eskişehir, Zonguldak, Mardin, Van başta olmak üzere birçok yerde gerçekleşen eylemlerde Gezi

İsyanı’nın hala canlılığını koruduğu ortaya çıktı.

İstanbul’da kitle Taksim Dayanışması’nın çağrısıyla TMMOB binası önünde toplandı. Eylem saati olarak belirlenen 19’dan saatler önce bina önünde toplanmaya başlayan kitle sloganlar attı, marşlar söyledi. Polis İstiklal Caddesi’ni ablukaya alırken, binlerce kişi sokağı doldurdu. Eylemde “Bu daha başlangıç mücadeleye devam”, “Her yer Taksim, her yer direniş”, “Gezi şehitleri ölümsüzdür”, “Katil devlet hesap verecek”, “Hırsız katil Erdoğan” sloganları atıldı. Yapılan basın açıklamasında ise Gezi’yi kimsenin yargılamaya gücünün yetmeyeceği vurgulandı. Bu yargılamayı yapanların er ya da geç hesap vereceği ve Gezi’yi kirletmeyeceğine değinildi.

Basın açıklamasının ardından Cihangir ve İstiklal Caddesi yönüne dağılan ve sloganlarla yürüyen kitleye polis tarafından saldırı gerçekleşti. Bu saldırılar sırasında onlarca kişi gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar sabah saatlerinde serbest bırakıldı.

Bu saldırıyı 1 Mayıs’la püskürtelim

Önümüz 1 Mayıs! 1 Mayıslar, burjuvazi ile proletaryanın karşı karşıya geldiği, güçlerini ortaya koyduğu, meydan okuduğu bir kavga günüdür. Devlet, 1 Mayıs’a bir hafta kala Gezi duruşmasında terör estirerek kendi sınıfsal tutumunu ortaya koymuştur. Devrim cephesi de kendi gücünü ortaya koymalı, icazetli 1 Mayıs anlayışını bir kenara bırakarak militan mücadele hattını izlemelidir.

Biz Gezi Ayaklanması’nda kazandık! Gezi Parkı’nın inşaata çevrilmesini önleyerek kazandık. Kitlelerin gücünü göstererek kazandık. O dönemki saldırı politikalarını durdurarak kazandık. Kitlelerde kendine güven, eylemine güven, sokağa güven oluşturarak kazandık.

Bugün vahşi bir yoksulluk-açlık ve pervasız bir saldırganlık kıskacıdayken, kazanmanın yolu yeni Gezi Direnişleri yaratmaktan geçiyor. Hem de çok uzağa gitmeden, 1 Mayıs’tan başlayarak...

Emekliler miting yaptı: “SARAYA DEĞİL EMEKLİLERE BÜTÇE”

Emekliler Dayanışma Sendikası (EDS) ve Tüm Emekliler Sendikası (Tüm Emekli-Sen) çağrısıyla, Ankara'da Anıtpark'ta kitlesel bir miting gerçekleşti.

Emekli sendikaları talepleri için 15 Nisan günü farklı bölgelerden (Hopa'dan Karadeniz kolu, İzmir'den Ege kolu, İstanbul-Kadıköy'den Marmara Kolu, Adana, Mersin ve Antalya'dan Akdeniz kolu, Kayseri'den İç Anadolu kolu) Ankara'ya yürüdüler. Yürüyüşlerin başlangıç noktalarında basın açıklamaları yapıldı. Ve 16 Nisan günü mitingin yapılacağı Ankara Anıtpark'ta toplandılar.

Ankara'da onları büyük bir emekli kitlesi karşıladı. Böylece emeklilerin mücadelesinde önemli bir dönemece imza attılar. Uzun yıllardan sonra, tarihe geçecek bir miting gerçekleştirdiler. Ayrıca emekli sendikaların örgütlediği ilk birleşik eylem olması ve emekli sendikalarının birleşmesinin önünü açması bakımından da anlamı büyüktü.

Saygı duruşuyla başlayan programa coşkuyla atılan sloganlar eşlik etti. Emekliler taleplerini haykırdılar. En çok attıkları slogan ise “Saraya değil emeklilere bütçe ” oldu.

Kürsüden ilk sözü Emekliler Dayanışma Sendikası Genel Başkanı Mahinur Şahbaz aldı ve buradan yaptığı konuşmada şunları söyledi:

“Biz emekliler, yaşlılar toplumsal yaşamın önemli bir parçasıyız toplumun vicdanıyız. Eşitlikten özgürlükten barıştan hukuk devletinden adaletten yanayız.

Bugün var olan bütün değer ve hizmetleri beyni ve bedeniyle çalışarak var eden biz emekliler, biriktirdiğimiz bilgi beceri deneyimleri gelecek kuşaklara taşıyan, geleceğin yaratılmasına hizmet eden insanlarız. Bütçede yok sayılmayı, yoksulluğu, ayrımcılığı eşitsizliği hak etmiyoruz! Bizler birilerini zengin etmek için sözde reformla ekonomik sağlık sosyal haklarımızı kaybettik, muhtaç duruma düşürüldük. Yoksulluk şiddeti, insanlarımızın onuru kırıyor, bunalıma sokuyor, içten içe çürütüyor. Demans alzheimer hastalarının sayısında patlama yaşanıyor. Açlık sınırının altındaki aylıklar kiraya faturalara gıda ihtiyacına yetmiyor. Aylıkların yüzde 42 si vergilere gidiyor. İttiğimiz her yudumda, bastığımız her düğmede dolaylı vergi ödüyoruz. Banka kredileri, kredi kartları yaşamımızı esir almış durumda.”

Daha sonra Tüm Emekli-Sen Başkanı Zeynel Abidin Ergen kürsüye çıkarak emekli kitlesine şöyle seslendi:

“Yaşımıza uygun beslenmek istiyoruz. Ayda bir kaç kez de olsa evimize et girsin istiyoruz. Arada sırada da olsa tiyatroya gitmek istiyoruz. Kitap, dergi, gazete okumak istiyoruz. Sendika inadımız bundandır. İnsanca yaşamak içindir... Maaşlardaki düşüşe neden olan reformlarınız sizin olsun. Emeklilerle uğraşmayın, elinizi cebimizden çekin. Halk ekmek noktaları emeklilerin buluşma noktası oldu. Bu utanç emeklinin değil emekliyi bu hale düşürenlerindir... Ya yeni bir yol bulacağız ya da yeni bir yol açacağız.”

Sendika başkanlarının konuşmasından sonra sahneye Mersin'den gelen müzik grubu çıktı ve coşkulu sesleriyle emeklilerin çektiği halaylara ortak oldular.

Ankara'dan tüm ülkeye seslerini duyuran ve 13 milyon 650 bin emeklinin sesi olan binlerce kişi, disiplinli bir şekilde dağıldı.

Emekliler taleplerini şöyle sıraladılar:

- Emekli aylığı en az 5200 TL olmalı ve 1 Ocak 2022 tarihinden geçerli olmak üzere, emekli aylıklarına en az %60 oranında artış yapılmalıdır.
- Yılda 2 kez verilen ikramiye miktarı 4'e çıkarılmalı ve bir maaş tutarında olmalıdır.
- Sağlık hizmetlerinden alınan katkı payları kaldırılmalı, tamamen ücretsiz olmalıdır.
- Yılbaşıdan bu yana başta elektrik, doğalgaz ve akaryakıt olmak üzere temel tüketim maddelerine yapılan zamlar geri alınmalıdır.
- Emekli sendikalarının önündeki engeller kaldırılmalıdır.

Bitmeyen “sınır ötesi operasyon”

Türkiye 17 Nisan'da Kuzey Irak'a (Güney Kürdistan) yeni bir “sınır ötesi operasyon”a daha girişti. Adına “Pençe-Kilit” dedikleri bu saldırıyla Metina, Zap ve Avaşin-Basyan bölgelerine dönük askeri bir hareket başlattılar.

Sınırötesi her askeri saldırıda olduğu gibi yine iddialı sözler söylendi, “terörün belini kırdık, bitirdik” nakaratları devam etti. Bu sözler bile bugüne dek yapılan hareketlerin başarısız olduğunun itirafıydı. Ama kitleleri şovenizmle zehirlemek için her zaman olduğu gibi aynı yalana başvurdular.

Harekatin, AKP-MHP bloku güç kaybederken ve tam da Rusya'nın Ukrayna işgali döneminde başlamış olması manidar tabii. Hem iç hem dış etkenlerin içiçe girmesi sözkonusu.

AKP gerek Gezi Direnişi'ne dönük mahkumiyet kararlarıyla, gerekse Kürt halkına yönelik yeni hamleleriyle saldırılarının dozunu arttıracaklarını ortaya koydu. Uzun süredir HDP'nin kapatma davası sürüyor ve Erdoğan, “HDP'nin mecliste yeri olmadığı”nı söyleyerek, bu ihtimali güçlendirdi. Aynı tarihlerde “Öcalan'a ev hapsi” söylentilerinin dolaşması, Kürtler üzerinde yeniden “havuç-sopa” politikasının devrede olduğunu gösteriyor.

AKP'nin şoven histeriyi yükseltip sahte zaferlerle, düşen kitle desteğini yeniden kazanmaya ihtiyacı var. Ekonomik krizin, açlık ve işsizliğin konuşulmasını engellemek, savaş koşullarında her tür muhalif sesi boğmak gibi amaçları olduğu da sır değil. Hayat pahalılığından yakınan halkı “siz bir merminin fiyatını biliyor musunuz” diyerek azarlamışlardı. Şimdi de artan cenazeler üzerinden “ekmekten önce vatan” diyerek, halkın öfkesini bastırmaya çalışıyorlar.

İşin bir de dış politika ayağı var. **Erdoğan yönetiminin zikzaklarla dolu dış politikasında yeni bir evreye girildi. 15 Temmuz darbesinin müsebbibi gördükleri ve “hain” ilan ettikleri Birleşik Arap Emirlikleri'yle, yanı sıra Suudi Arabistan, İsrail ve Mısır'la ilişkilerini düzeltmek için taviz üzerine taviz veriyorlar.** İçine düştikleri ekonomik sıkıcaştan kurtulmak ve ABD ile bozulan ilişkileri yeniden tesis etme çabası içindeler.

Güney Kürdistan bölgesine yapılan son askeri hareketin arkasında da ABD bulunuyor. Çünkü ABD, Avrupa'nın Rusya gazına bağımlılığına son vermek istiyor. Türkiye-İsrail-KDP işbirliği ile İsrail ve Irak gazını Türkiye üzerinden Avrupa'ya taşıma planını hızlandırmaya çalışıyor. 7 Nisan'da ABD Dışişleri Bakanı Yardımcısı Nuland, “EastMed'i -DoğuAkdeniz Boru hattı- bekleyemeyiz. Gazi şimdi Avrupa'ya getirmeliyiz. Türkiye, Yunanistan, Mısır, İsrail ve Güney Kıbrıs Rum kesimi geniş perspektifli bir işbirliği içerisinde olmalı” demişti.

Harekat öncesi KDP yetkilileri bir çok kez Türkiye'ye geldiler. Erdoğan, Neçirvan Barzani hakkında övgü dolu açıklamalar yaptı. En dikkat çekici olanı “Neçirvan Barzani, Irak'ın kuzeyinde de olsa biz onunla Irak'ın merkezini de konuşabiliriz ve konuştuk... aramızdaki hukuk ileri derecededir” demesiydi. Oysa **Irak Devleti, KDP'nin petrol ve gaz anlaşmalarına karşı çıkıyor. Irak Anayasası'na göre, Güney Kürdistan Yönetimi'nin sattığı petrolün parasını merkeze aktarması, sonra yüzde 17'sini geri alması gerekiyor.** Ama KDP önceki yıllarda da Türkiye aracılığıyla Irak petrolünü uluslararası pazarda satmaya çalışmıştı; Irak merkezi yönetimi de bu durumu BM'ye şikayet etmişti. Irak, “çalınan” petrolünün Türkiye üzerinden İsrail rafinerisine ulaştırıldığına dair belgeler olduğunu açıkladı. Erdoğan-Barzani görüşmesinin ardından 15 Şubat'ta Irak Mahkemesi, “petrol gelirlerinin Bağdat'a teslim edilmesi gerektiğine” dair karar açıkladı.

Sonuçta **Türkiye'nin KDP ile anlaşmalı biçimde başlattığı bu hareket, Irak, İran ve Rusya ile Türkiye'yi yeniden karşı karşıya getirebilir.** AKP-MHP bloku ömürlerini uzatabilmek için her tür maceraya atılıyor ve Türkiye halklarını daha zor günlere sokuyor. Diğer yandan **CHP başta olmak üzere düzen partileri de bu hareketin arkasında duruyorlar.** Bir kez daha asker cenazeleri üzerinden siyaset yapıyor.

Ölenler ise, yine yoksul halk çocukları, Kürt halkıdır. Egemenlerin çıkarları uğruna halkların birbirini kırmasına, şovenizmle zehirlenmesine daha fazla izin vermemek, faşizme ve savaşa karşı birleşik mücadeleyi örnek gerekiyor.

"Cehalet"e övgü

İnsan ilişkilerinde hoyratlığın, kabalığın, nobranlığın tavan yaptığı, değerler sisteminin altüst edildiği, “insanca yaşam” kavramının yerle bir olduğu bir dönemin içindeyiz. İyi ile kötü, doğru ile yanlış, erdem ile yozluk sürekli yer değiştiriyor. İnsanlığın “insanlaşması” sürecindeki gelişim düzeyi sanki tersine dönüyor; “hayvanca” yönler gün geçtikçe daha baskın hale geliyor. Yaşamı giderek daha katlanılmaz hale getiren “distopik” bir sürecin karanlığına gömülüyoruz.

“İnsanca yaşamak” çok zorlaştı

AKP’li yıllardaki kayıplarımızın içinde ekonomik zorluklar kadar acı veren bir diğeri, sosyolojik-toplumsal gerileyiştir. **Toplum olarak hep birlikte konum-statü kaybı yaşıyoruz. Yaşam kalitemiz, insan ilişkilerimiz sadece ekonomik değil, sosyal sebeplerle her geçen gün biraz daha geriliyor.**

Her kesimde bir “yurtdışına kapağı atma” özlemi ve çabası var. Avrupa’da ırkçılığın yükseldiği ve kimsenin kollarını açarak Türkiye’den gelecek göçmenleri “kucaklama” niyetinde olmadığı gerçeğini bir kenara bırakıyoruz; ama kitleler halinde ve bu kadar “tutkulu” biçimde yurtdışına gitme isteminin olağanüstü artması, durup düşünmeyi gerektiriyor. Hem de sadece yoksul kesimlerde değil, eğitimli vasıflı, orta gelirli kesimlerde de yurtdışına çıkma eğilimi oldukça yüksek. Elbette ana sebebi ekonomik krizin geldiği boyutlardır. Ama tek neden bu değil. Toplumsal atmosferdeki değişimin, gericiliğin ve şiddetin artmasının bunda önemli bir rolü var.

Büyük çoğunluk daha insani yaşam ve çalışma koşulları için gidiyor, gitmek istiyor.

Şiddet kullanımı her geçen gün artıyor. **“Kendinden güçsüz olan herkese” karşı şiddet kullanmak normalleşiyor.** Bu nedenle kimse şiddetten muaf kalamıyor, her kesim, kendisinden bir gücünün şiddetine maruz kalıyor. Elbette en güçsüz kesim olan kadınlar ve çocuklar en başta yer alıyor. Ancak bununla sınırlı değil, kadınların çocuklara, çocukların hayvanlara uyguladığı şiddette de bir artış var. Sonra yaşlılar... Yaşlılar, erkek, kadın, çocuk farketmeden, çevrelerindeki herkesin şiddetine maruz kalabiliyor. Erkeklerin erkeklerle, kadınların kadınlara uyguladığı şiddet de son derece yaygın.

Yaşamın her alanında görülüyor bu şiddet: Trafikte tartışmada, doktordan istenen ilaç yazılmadığında, öğretmenin öğrenciye veya veliye hoşlarına gitmeyen bir şey yapmasında, toplu taşıma araçlarında yolcuların birbirleriyle veya şoförle çıkan bir tartışmada, maçta, yolda, evde...

İnsan ilişkilerinde nitelik düşerken, iki temel kriter giderek yükseliyor: Fiziksel ve maddi güç! Ya fiziksel şiddet uygulayarak üstünlük kuruluyor, ya da para saçarak... “Güçlü”

zannedilen kişilerin ne kadar içi-boş bir yaşam sürdürükleri farkedilmiyor bile, ya da önemsenmiyor. “Başarı”, ne kadar para kazandığına indirgenmiş durumda. Paranın nasıl kazanıldığının hiçbir önemi yok! Her türden yolsuzluk, yandaşlık ya da dolandırıcılıkla para kazanmak meşrulaştı. Mafya ilişkileri, hayatın olağan bir parçası oldu. Çok para kazananların etrafına hemen “destekçiler” yığınağı oluşuyor. Herhangi bir “Youtuber”, saçmasapan yöntemlerle “hayran” kitlelerini, takipçi sayısını artırabiliyor. Gençler, salt çok para kazanıldığı için bu saçma-bozuk-işlevsiz-amaçsız yaşama özeniyor, özlendiriliyor...

Cehalet artık kınanacak bir konu değil, hatta bir “erdem”miş gibi sunuluyor. Yandaş bir üniversite rektörü, eğitimli kişilerden korkmak gerektiğini, “cehaletin sağduyusu”nun daha kıymetli olduğunu söyleyebilmişti mesela. Cehalet bir “mutluluk” unsuru artık; “bilmemenin huzuru ve mutluluğu” teşvik ediliyor. Eğitim küçümseniyor, eğitimliler aşağılanıyor. Kriter, savunulan görüşler-tezler değil, takipçi sayısının oranı oluyor. Dahası **“cehalet” sadece eğitimsiz, yoksul kesimlerde değil, kendisini “ilerici”-“solcu” olarak tanımlayan orta kesimlerde de artıyor.** “Ben artık haberlere bakmıyorum”, “Haber seyretmek bana iyi gelmiyor” diyen çok geniş bir kesim var. **Gerçeklerden kaçarak “bilmemenin mutluluğu” içinde yaşamlarını sürdürmek istiyorlar.** Tabii bu ne kadar mümkünse!..

Bencil insanlar sarıyor dört bir yanımızı. Sürekli tüketen, tüketime doymayan; dostluk ilişkilerini de metalaştırarak tüketen bencil insanlar. Temel motivasyonları, bireysel refah arayışı olanlar... Öyle ki, en yakınlarının üzerine basarak, ya da onları bir kenara fırlatarak kendi refahlarını kurmaya çalışıyorlar.

Üstelik “insanca” davranan, insani özelliklerini korumaya çalışanlar aşağılanıyor. Çalışkanlık, eğitim, sabır, bilgi, cesaret, dayanışma, adalet, sorumluluk, paylaşım, fedakarlık gibi özellikler küçümseniyor; “enayilik” olarak kodlanıyor. Geriye kalan tek değer ise, “güç” oluyor! **Üretimden gelen güç, bilginin gücü, cesaretin gücü, insanlık değerlerinin gücü değil ama; paranın gücü, şiddetin gücü, zorbalığın gücü...**

İnsani niteliklerle donanmak

İnsani değerlerin yozlaştırılması ve başta “para” olmak üzere yanlış unsurların baştacı edilmesi, toplumsal yaşamın niteliksizleştirilmesi, elbette sadece bugüne özgü bir sorun değil. Tarihsel gelişim içinde, toplumsal mücadelenin, sınıf mücadelesinin yükseldiği dönemlerde “yaşamak” daha

“insani”, daha üretken, daha nitelikli hale gelmiş. Ancak **mücadelenin geriye düştüğü her dönem, insanlar sadece ekonomik olarak değil, insani anlamında da ciddi bir kayıp yaşamışlar** ve bu durum çok yönlü olarak tartışılmış.

Mesela kölecî toplumun hüküm sürdüğü Antik Yunan’da, Sokrates (MÖ 469-399) şunları söylüyor: *“Bilgelîğe, ruh üstünlüğüne ermeyenlerin gözleri, hayvanlarda olduğu gibi hep aşağıda, sofradadır. Yarış eder gibi karın doyururlar, sen çok yedin, ben az yedim diye itişip kakışırılar. Boy-nuzları ve nallarıyla birbirlerini iter karar, yine de doyuramazlar aç gözlerini. Neden? Çünkü gerçek yiyecek değildir yedikleri, doyurdıkları yanları da asıl varolan, yediğini saklayabilen yanları değildir. Duydukları, zevkin kendisi değil, gölgeleri, renksiz taslaklardır; acıyla yanyana konmadıkça anlamı olmayan taslaklar...”*

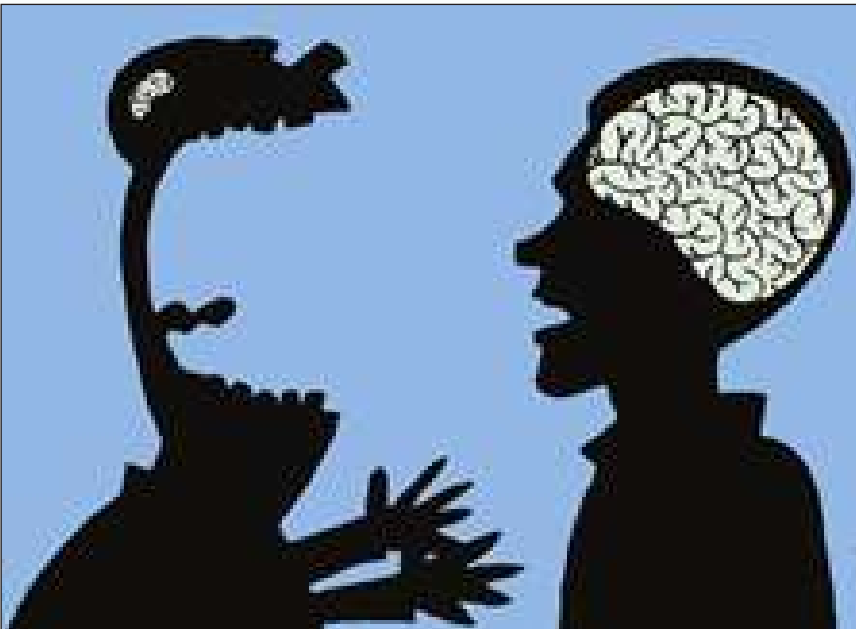
Sokrates’ten yaklaşık 1100 yıl sonrasında, Rönesans’ın büyük düşünürü Erasmus, 1509 yılında yazdığı “Deliliğe Övgü” adlı eserinde, güçlüye yamanmaya çalışanlar, değerler sistemi bozulmuş olanlar için şunları söyler: *“Sıradan insan sadece maddî olana hayranlık besler, sadece maddî olanın gerçek olduğunu sanır. Çünkü sıradan insan önceliği paraya pula, sonra bedensel zevklere verir!”*

“Başarı”nın tek ölçütünün “para” olduğunu zannedenlere karşı Engels’in söyledikleri de son derece vurucudur: *“Para her kapıyı açar, ama kilitleyemez!”*

Maddi güç ve bireysel refah arayışlarının artışı, bireysel şiddetin pervasızlaşması gibi unsurlar, insanın “hayvan” yanını temsil eder.

“Hayvan” kelimesi bir hakaret değil, doğadaki canlıların evriminin bir aşamasıdır; beynin sadece “beslenme, hayatta kalma, düşmanı yoketme” gibi güdülere sahip olduğu aşamadır bu.

Evrim sürecinin ilerleyen bir aşamasında ise, beyin yapısı değişen, “üretmeye” ve “düşünmeye” başlayan canlının, “insanlaşma” süreci başlamıştır. Bu ikisi, üretme ve düşünme faaliyeti, insanı doğadaki diğer bütün canlılardan, hayvanlardan ayıran unsurdur. Filozoflar *“insan, düşünen hayvandır”* demişlerdir; komünistler ise, *“insan, üreten hayvandır”* diyerek, hayvanla insan arasındaki asıl farkı ortaya koymuşlardır.

Komünistler, “düşünce”nin üretimle olan bağıını, madde-nin düşünceyi belirlediğini vurgulamak için bu tanımlı yapmıştır. Sonuçta **insan, sadece güdülerıyla değil, üretim içindeki yeriyile, yaşadığı topluma kattıklarıyla ve onların oluşturduğu değerler sistemiyle farklılaşmıştır.**

Ve bu süreç ilerledikçe, “insan” olmak; bir değerler sistemi oluşturması, bilime önem vermesi, tüketimden çok üretime odaklanması vb. unsurlarla tanımlanır.

AKP’li yıllarda toplumsal gerileme

AKP döneminden önce de, sınıflı toplumlarda “olağan” olan pek çok sorunu yaşıyorduk elbette. Sömürünün varolduğu her sistemde, insanın sadece bedenini-emeğini değil, bilincini de sömüren yöntemler, toplumsal bozulmaya yol açar. Ancak AKP dönemi bunun ayyuka çıktığı bir dönem oldu. İnsani özelliklerin sistemli bir biçimde bozulması, toplumun yozlaşması, ilişkilerin hoyratlaşması, insanların bireyselleşmesi vb. çok yönlü bir sosyolojik saldırıya maruz kaldık. 20 yıl boyunca hayatımız ve yaşam alanlarımız bu saldırı altında deforme edildi ve pek çok kesimi, *“bu ülkede yaşanmaz artık”* dedikleri noktaya getirdi. Neydi bu saldırılar?

Birincisi “eğitim” alanı bir çok açıdan tarumar edildi. Eğitim sistemi bu süreçte ciddi bir nitelik kaybı yaşadı. Bilime uzak, dinci-gerici ideolojinin bütün derslere yedirildiği, niteliksiz, içi boş bir müfredat oluşturuldu. Evrim teorisi derslerden çıkarıldı, dini eğitim matematik gibi derslerden daha önemli hale getirildi. Matematik, fen bilimleri gibi derslerin içeriği boşaltıldı, hayatla bağı kopartıldı. Felsefe, mantık gibi, öğrencinin hayat karşısındaki duruşunu değiştirecek dersler; müzik, resim gibi kişiliğini zenginleştirecek dersler; beden eğitimi gibi fiziksel gelişimini güçlendirecek dersler ya kaldırıldı, ya da etkisizleştirildi.

Sadece “eğitim”in değil, “eğiticiler”in de niteliği düşürüldü. “Öğretmen olmak” eskiden “idealîst” gençlerin hayalî iken, AKP döneminde “iş garantisi” isteyenlerin hedeflediği bir mesleğe dönüştürüldü. (Sonrasında “iş garantisi” de kalmadı.) Ama sonuçta öğretmen-öğrenci, öğretmen-toplum ilişkisi darbe aldı. Öğretmenlerin mesleğe bağlılığı ve niteliğinin düşmesi, öğrencilerin eğitilmesini sürecini darbeledi.

Yanısıra, öğrenciler için eğitim, “sınav kazanma”ya odaklanan bir “araç” haline geldi. İlkokul eğitimi ortaokul sınavını kazanmak için; ortaokul eğitimi lise sınavını kazanmak için; lise eğitimi ise üniversite sınavını kazanmak için bir “araç”tı artık. Üniversite eğitimi de “iyi bir iş” bulmanın aracı oldu. Oysa “eğitim” bir “araç” değildir; tersten

eğitilmenin kendisi bir amaçtır. Bilgi bir amaçtır; kendini ve insanlığı sürekli olarak geliştirmek bir amaçtır. Tüm bunlar, öncelikle kişinin-gencin hayata bakışını değiştirmeyi, daha donanımlı daha nitelikli olmasını sağlar; yanısıra toplumu değiştirmeyi... Sınav kazanmak, okul bitirmek, istediği işte çalışmak gibi unsurlar, bilme, öğrenme, hayata bakışını değiştirme süreçlerinin bir sonucudur; kendisi değil. Bu ilişki tersten kurulduğunda, eğitimin “eğiten” yanı ortadan kalktı; üniversite mezunu cahiller ordusu oluşturuldu. Buna bir de soru çalarak sınav kazanma, sahte diplomalarla bir yerlere gelme gibi yolsuzluklar eklenince, eğitim tamamen boş ve anlamsız bir hale geldi.

Tüm bunların sonucunda, genel olarak “eğitim”, nitelik ve birikim getirmeyen, gereksiz bir zaman kaybı olarak görülmeye başlandı.

İkincisi bireysel şiddet kullanımı teşvik edildi.

Çok yönlü bir teşvikti bu. Hukuk mekanizması fiilen değiştirildi mesela. Kadın cinayetlerinde “cezasızlık” politikası izlendi, ev içi şiddete hapis cezası uygulanmaz oldu, trafikte bir araca saldırılar gözaltından serbest bırakıldı, zenginlerin trafikte işlediği cinayetler örtbas edildi, karşısında kine fiziksel ve psikolojik olarak darbe vuran, belki de hayatını karartan kişiler hiçbir yaptırım görmeden hayatına devam etti. Çok güçlü bir kamuoyu baskısı oluşmadığı sürece, cinayet ve yaralama suçlarında doğru düzgün hapis yatmadan çıkmak normalleşti.

Medya, şiddet kullanımını teşvik eden bir başka araç oldu. Televizyonda yayınlanan bütün dizilerde pervasız bir şiddet uygulandı. Doğrudan şiddet

konusunu işleyen mafyatik ya da militarist diziler ise, bu şiddetin açıkça övüldüğü, özendirildiği yerler oldu. Şu ya da bu nedenle şiddet uygulamayan tek bir “dizi kahramanı” kalmadı. İnternet, bu teşviki güçlendiren bir başka araç olarak kullanıldı.

“Erdoğan’ın bakan dövdüğü” konusundaki yalanlanmayan haberler, topluma örnek oluşturdu. Herhangi bir alanda “üst”ün, “ast”ı dövme “haklı” olduğu kanıksansın istendi. Bu bir atölyedeki çıraktan, büyük bir şirketin yönetim kademelerine kadar genişletildi; işyerleri hem fiziksel hem de psikolojik şiddetin en yaygın ve rutin olarak kullanıldığı alanlar haline geldi. En hafifinden küçümseme, aşağılama, hakaret sıradanlaştı.

Şiddetin bir biçimi olan küfür de sıradanlaştı. Sadece karşısındakine tepki göstermek için değil, olağan cümleler içinde bile küfür, özellikle de “cinsel saldırı” niteliği taşıyan küfürler normalleşti; küçük çocuklar, gencecik kızlar küfür ederek kendini, büyüdüğünü, “güçlü” olduğunu kanıtlamaya çalıştı. Küfretmenin; zayıflık, yozluk, ahlaki düşkünlük ifadesi olduğu gerçeği unutturuldu.

Üçüncüsü metafizik, mistik, ruhani söylem ve faaliyetler güçlendirildi. En yaygın olarak görülen, tarikatların yaşamın her alanına yerleşmesi oldu. Ve bu tarikatlar asıl olarak, cinsel sömürü ve fiziksel şiddetin mekanları olarak gündemleştiler. Ancak görünmeyen ya da yeterince üstünde durulmayan bir başka yanı daha vardı. Kitlelerin yaşadıkları bütün sorunlarda, çözüm için mistik dünya anlatıları öne çıkartıldı. İtiraz etmemek, şükretmek, kaderine razı olmak gibi “tevekkül”cü yaklaşımlar yaygınlaştırıldı.

Asıl büyük tehlike ise, bu yaklaşımların, AKP’nin kontrolü altındaki dinci-gerici kesimlerle sınırlı kalmamasıdır. Son 20 yılda, kendisini laik, ilerici, solcu, aydın olarak tanımlayan çok geniş bir kesim içinde, büyülerin ya da nazarın varlığına inanmak, başına gelen her şeyi “büyük planın parçası” olarak nitelemek, rüyalardan ya da faldan medet ummak, “Budist rahip” olduğu iddia edilen şarlatanlara güvenmek, “şans”-“kader” benzeri kavramlarla konuşmak; telefonu kapatırken ya da biriyle vedalaşırken “Allah’a emanet ol” demek; “inşallah”-“maşallah” gibi dini kavramları yaygın biçimde kullanmak; sağ el-sağ ayak ritüelleri oluşturmak, “evrene mesaj göndermek” gibi davranış ve “inanış” biçimlerinde büyük bir yayılma sözkonusudur. “Haber” seyretmediği için gerçeklikten, gerçek dünyanın sorunlarından kopan kesimlerde, bu durum çok daha yaygın görülmektedir.

Muhalefet partilerinin salt “teşhir”e dayanan, “eylem” ve “çözüm” üretmeyen “muhalfeft etme tarzı” nedeniyle, kitlelerdeki çaresizlik duygusu da, çareyi gerçeklik dışı alanlarda arama çabasını arttırmıştır.

Egemen din, egemen mezhep geniş kitlelerde büyük bir tepki toplasa da, bunun “karşıtı” olarak gelişen şey “ateizm” değil, “deizm” oldu. Yani dini-ruhani-mistik-metafizik her türden düşünce biçimine değil, asıl olarak AKP’nin dini yorumlayış biçimine tepki gelişti. AKP’li yıllarda metafizik-mistik düşünme ve yaşam, çok geniş kesimleri içine alacak şekilde arttı.

Bu durum küçümsenmemelidir. Genel olarak **metafizik düşüncenin yaygınlaşması, kitlelerin kendi “kaderini” eline alma, kendi yaşam koşullarını iyileştirme, kurulu düzene başkaldırma, egemenlere karşı çıkma ve hepsinden önemlisi “sınıf bilinci”ni kazanma mücadelesinin önündeki en büyük engeldir.** “İrade”nin kitlelerin kendisinde değil, “bilinmeyen” bir “yüce”nin elinde olduğu fikrinin yaygınlaşması, AKP’nin en önemli başarılarından biridir. Aynı zamanda toplumun yozlaşmasının zeminini oluşturmaktadır.

Dördüncüsü “ezilenlerin intikamı” adı altında nitelik ve liyakat düşmanlığı körüklendi. AKP’nin 2002’de başa geldiği ilk günlerden itibaren gizli-örtük biçimlerde ama yaygın kullandığı söylemlerden biri de *“artık bizim günümüz geldi”* oldu. Bunu kitle çalışmasının ajitasyon argümanı olarak kullandı. Argüman şuydu: *“Toplumsal yoksul ve cahil kesimleri bugüne kadar zengin ve entelektüel kesimler tarafından sürekli horlandı, aşağılandı, ‘bir yerlere’ gelme olanağı elinden alındı; şimdi bunlara son verme günü geldi!”*

Bu söylem elbette ki yoksul-geri kesimlerde büyük bir yankı buldu. Tarihsel olarak yaşadıkları ezilmişliğin, horlanmışlığın “intikamını” alacak, yapılanlardan hesap soracaktır!

AKP, bu söylemi, an’daki çıkarlarına göre sürekli yeniden üretti. Mesela dışişleri bürokratlarına “monşerler” dedi; öğretmenleri-doktorları vb. “şikayet” edecek mekanizmalar oluşturdu; *“profesörün benden ne farkı var”* sözü nakarata dönüştürüldü; kamuda yükselmenin en önemli kriteri *“başı seccadeye değmek”* oldu; kitap okuyan, tiyatroya giden ortalama bir doktor, mimar bile “ülkenin elitleri”, “sosyetikler” söylemi ile “ötekileştirildi”...

Böylece, özellikle “okumuş” birisi tarafından en küçük bir “yanlış davranış”a maruz kaldığını düşünen “okumamış” kesimlerde, *“sen bana böyle davranamazsın”* haykırışı, *“seni şikayet edeyim de gör”* refleksi, saldırganlık ve şiddet alabildiğine yaygınlaştı.

“Burjuva eğitim sistemi”, doğası gereği burjuva sınıfsal ayrımları körükler, derinleştirir. Aydınların, meslek-kariyer sahibi kişilerin, “avam” gördüğü halka karşı kibirli-küçümseyici davranışları, kaynağını buradan alır. Ancak buna tepkiyle “eğitim görmüş” kişilere karşı saldırganlığın artması, başka bir savruluştur.

Burjuva toplumun bir parçası olmaya devam ettiğimize göre, **burjuva eğitimin bu şekilde aşağılanması, güncel iki nedeni vardır: Birincisi** başta AKP Genel Başkanı Erdoğan olmak üzere, AKP’nin temel kadrolarının eğitim düzeyleri (daha somut bir ifadeyle “diploma” düzeyleri) yetersizdir; bu saldırganlık, kendi kişisel duygularının da ifadesidir. **İkincisi ise, AKP’nin geniş kitleleri kontrol altında tutmak, kitlelerin cehaletinden yararlanmak için ürettiği bir söylemdir.** Yoksa burjuvazi, kendi kadrolarını, kendi “özel” okullarında ve son derece güçlü bir eğitimle yetiştirmeye devam etmektedir.

“Eğitim” konusu karmaşık bir konudur. Eğitimin

ve bilimsel gelişmenin toplumun hizmetine sunulması, eğitimcinin de eğitilenin de kibrini, üstenciliğini giderecek tek zemindir. Bunun da sağlandığı sistem, sosyalizmdir. Herkesin eğitim alabilmesi ve bu eğitimin toplumun genel refahını yükseltmesi sadece sosyalizmde yaşama geçmiştir. Dinci-gerici, niteliksiz eğitim ise, hem eğitim göreni, hem de bundan mahrum kalanı birbirine yabancılaştırır, düşmanlaştırır. AKP’nin körüklediği, üzerine basarak kendi “yaşam” ve “iktidar” alanını genişlettiği zemin budur.

Yozlaşmaya karşı mücadele

Kitlelerin “cahil”liğinden, parçalanmışlığından, katmanlar arasında düşmanlıkların üretilmesinden karlı çıkanlar, egemen sınıflar ve bugün onların temsilciliğini yapan AKP’dir.

Yaşadıklarımız, sistemli bir ideolojik saldırıdır. AKP yönetimi toplumu sistemli olarak yozlaştırıp aşağıya doğru çekmekte, sorunların çözümünde tek yöntem olarak bireysel şiddet kullanımını ya da mafyatik ilişkileri teşvik etmekte, kitleleri cehaletin ve “okumuş cehaletin” karanlığında boğmakta, her geçen gün nitelik kaybını hızlandırmaktadır. Buna karşılık kitlelerin bulduğu “çözümler” ise bir başka bataklıktır: Gençler başta olmak üzere çok ciddi bir kesim, “kapağı Avrupa’ya atmaya” çalışmakta, mistik yöntemlerden medet ummakta, uyuşturucu kullanımı yaygınlaşmaktadır.

Bu durum iki taraflı olarak toplumun dokusunu

bozmakta, kitlelerin daha kolay yönetilebilir, daha kolay sindirilebilir, bireysel-bencil, aciz hale gelmesine neden olmaktadır.

Oysa **her konuda olduğu gibi, toplumsal yozlaşma ve çözülmenin de “ilacı” sınıf mücadelesinin yükseltilmesidir. Sadece ekonomik krizin yarattığı açlığa değil, “ruhlarımızın açlığı”na, “zihnimizin açlığı”na karşı da sınıf mücadelesine sarılmak gerekir.** Sınıf mücadelesinin yükseldiği her dönemde, toplumdaki eğitim düzeyinin artması dikkat çekicidir. Üstelik böyle dönemlerde, (mesela 1970’lerde) sadece düzenin eğitim kurumlarına değil, genel olarak okumaya-öğrenmeye duyulan ilgi, kitap okuma düzeyi artmaktadır. Kitleler yaşadıkları sorunlar için aradıkları çözümleri “sınıfsal eğitim”de, sınıfsal eğitimin “bilimsel” karakterinde bulurlar. **Ve sınıf mücadelesinde ortaklaştıkça, zengin ile yoksul, üniversiteli ile ilkokullu arasındaki farklar azalır; fark yaratan unsur “diploma” değil, “toplumun refahı için mücadele etme gücü” olur.**

Bugün yaşadığımız çaresizliği giderecek olan şey uyuşturucu, şiddet ya da bilinmezliğe teslim olmak değil; sınıf düşmanına karşı, tüm işçi ve emekçilerin kolektif mücadelesini örgütlemektir. Bugünkü koşullarda iliklerimize kadar işlemeye çalıştıkları toplumsal cehalete ve çürümeye karşı, “nitelikli ve bilimsel eğitim”in mücadelesini vermek ve bunu her kesim için ulaşılabilir hale getirmek de öncelikli taleplerden biri olmalıdır.

EnerjiSA’da işçi direnişi

İşten atılan ve 4 hafta boyunca Başkent Elektrik Genel Müdürlüğü önünde direnen EnerjiSA işçileri, direnişlerini İstanbul’a taşıdılar. Ankara’dan yürümeye başlayan işçiler, 24 Nisan günü Eskişehir Ulus Anıtı önünde, 25 Nisan günü Bursa Kent Meydanı’nda, 26 Nisan günü İzmit’te İnsan Hakları Parkı’nda eylem yaptıktan sonra 27 Nisan günü İstanbul’da Sabancı Center önüne geldiler. Polis barikatlarına rağmen Sabancı Center’e ulaşan işçiler, burada basın açıklaması yaptılar.

Sabancı Holding’e bağlı EnerjiSA’nın işlettiği Başkent Elektrik’te çalışan 20’den fazla işçi, Kasım 2021’den itibaren aralıklarla işten çıkarılmıştı. Çıkarılan işçilerin arasında, DİSK’e bağlı Enerji-Sen’in işyeri temsilcileri de vardı. İşçiler, 10 yıldan uzun süredir burada çalışıyordu. Özellikle son dönemlerde üstüste fazla mesaiye bırakılmış, afet bölgelerinde çalışmaya gönderilmişlerdi. Sonra da “kendilerine uygun pozisyon olmadığı” bahanesiyle işten atılmışlardı. Aslında atılma gerekçeleri, sarı sendikaya karşı verdikleri mücadeleydi. İşyerinde örgütlü olan Tes-iş sendikası 2021 Temmuz’undaki TİS döneminde uzlaşmacı davranınca, işçiler DİSK/Enerji-Sen’de örgütlenmeye başlamıştı. Patron ise, Tes-iş işbirliği ile, bu sürece önderlik eden işçileri işten çıkardı. Üstelik atılan işçilerin 7’si Enerji-sen’de, diğerleri halen Tes-iş’te örgütlü olmasına rağmen, Tes-iş bu işçiler için herhangi bir girişimde bulunmadı.

İşçiler, atılan işçilerin geri alınması ve işten çıkarmaların durdurulmasını istiyorlar.

İşçi Emekçi Birliği, EnerjiSA işçileriyle dayanışma eylemi yaptı

Birlik, 9 Nisan günü Kadıköy Tepe Nautilus AVM’de bulunan CarrefourSA’ya gelerek, alışveriş yapmakta olan kitleye ajitasyon konuşmaları gerçekleştirdi. Bu konuşmada, işçilerin mücadelesi anlatıldı ve atılan işçilerle dayanışmak için CarrefourSA’dan alışveriş yapılmaması istendi.

“Darbe, Yenilgi, Direniş; 12 EYLÜL” kitabının 3. baskısı yapıldı

“Darbe, Yenilgi, Direniş; 12 EYLÜL kitabının ilk iki baskısı tükendiği için 3. baskısını yapmak ihtiyacı doğdu. Kitabın “Üçüncü baskıya önsöz” bölümünü yayınlıyoruz.

“Darbe, Yenilgi, Direniş 12 EYLÜL” kitabının ilk baskısı, Eylül 2012 tarihinde yapıldı. Kısa sürede tükenince, Mart 2013 tarihinde ikinci baskı ihtiyacı doğdu. Şimdi 9 yıl aradan sonra, üçüncü baskısı ile karşınızdayız.

12 Eylül kitabı, AKP hükümetinin 2010 yılında yaptığı “anayasa referandumu” sonrasında yazıldı. AKP bu referandumla, 12 Eylül Anayasası’nı sözde değiştirmek ve 12 Eylül generallerini yargılamak istiyordu. Referandum tarihini bile 12 Eylül’e denk getirerek bu algıyı güçlendirmeye çalıştı. Tarihe “yetmez ama evet”çiler olarak geçen sol liberaller sayesinde bir süreliğine başardı da.

AKP’nin anayasa değişikliğindeki asıl amacı, “yargı”yı ele geçirmek ve koltuğunu sağlamlaştırmaktı. Yanı sıra “İslamcılara” karşı yapıldığını iddia ettiği “28 Şubat”çıları yargılamanın yolunu açmaktı. Bunun için tüm askeri darbelere karşıymış gibi görünmek ve yargılamayı 12 Eylül generalleriyle başlatmak zorundaydı.

Elbette bunları görmek için aradan yılların geçmesi gerekmiyordu. Nitekim komünist ve devrimciler o yıllarda bu gerçekleri yazdılar, söylediler. Aslında kimse “kandırılmadı”. Kandırılmak istendi veya kandırılmış göründü...

AKP’nin “anayasa referandumu” 12 Eylül 1980 askeri faşist cuntasını yeniden gündemleştirdi. ’80 öncesi faşist katilleri, dinci-gericileri, 12 Eylül’de ne acılar çektiklerini anlatıp durdular. “12 Eylül sağa da sola da karşıydı”, “darbeye zemin yaratmak için gençleri birbirine kırdırmıştı” gibi ipliği pazara çıkmış savlarla, 12 Eylül’ün gerçek niteliğini çarpıtmaya kalktılar. 12 Eylül’ü aklayan yeni bir “resmi tarih” oluşturma girişimine yeltendiler.

Oysa daha 12 Eylül yıllarında komünistler, gerek illegal yayınlarında, gerekse “yargılayan savunma”larında 12 Eylül’ün hangi koşullarda geldiğini, neyi amaçladığını, neler yaptığını ayrıntılı biçimde ortaya koymuş, tarihe not düşmüşlerdi. Ayrıca 12 Eylül’ün en azgın günlerinde onu yargılamış, faşist cellatları asla affetmeyeceklerini ilan etmişlerdi. Şimdi bütün bunları unutturmak istiyorlardı.

12 Eylül kitabını yazma ihtiyacı bu koşullarda doğdu.

Bugüne dek 12 Eylül hakkında pekçok kitap yazıldı kuşkusuz. Kitabın ilk baskısını hazırlarken 12 Eylül’e dair bulabildiğimiz tüm kaynaklara yeniden baktık. Gördük ki, 12 Eylül kitaplarını asıl olarak burjuva gazeteciler, hatta generaller yazmış.

Elbette demokrat yazarların, devrimcilerin, 12 Eylül’e dair yazdıkları kitaplar da vardı. Fakat bunların büyük çoğunluğu 12 Eylül işkencelerini, zindanlarını anlatıyordu. 12 Eylül’ü bir bütün olarak ele alan ve devrim cephesinden değerlendiren bir kitap ne

yazık ki yoktu.

Bazı devrimci örgütlerin sonradan kitaplaştırdıkları mahkeme savunmaları ise, kendilerine yapılan işkencelerle, hukuksuzlukla, kısmi olarak da siyasi görüşleriyle sınırlıydı.

Daha önemlisi, 12 Eylül’ü

anlatan kitaplar, asıl olarak devletin saldırılarına, “gücüne” odaklanmıştı. Oysa 12 Eylül sadece faşizmin saldırılarından ibaret değildi. Ona karşı büyük direnişler yaşanmış ve kimi yerde faşist saldırıları püskürtmeyi başarmışlardı.

12 Eylül faşizmine karşı direnişin başını çeken ihtilalci komünistler, 12 Eylül’ü çeşitli cephelerden anlatan pek çok kitap, broşür çıkardılar. İşkencede, zindanlarda, mahkemelerde komünist ve devrimcilerin direnişlerini anlattılar; “devrimci irade”nin neleri başardığını ortaya koydular. “Birinci baskıya önsöz”de belirttiğimiz gibi bu eserler, faşist cuntanın zaferinin mutlak olmadığını, mücadeleyle geriletebileceğini anlatıyordu. Elbette devrim cephesinin hata ve eksikliklerini de işliyordu. Fakat bütünlüklü bir 12 Eylül kitabına olan ihtiyacı ortadan kaldırmadı.

AKP’nin anayasa referandumuyla 12 Eylül’ün yeniden tartışmaya açılması; 12 Eylül’e dair çarpıtmalara yanıt veren, “direnenler de vardı o havalarda” gerçeğini hatırlatan, 12 Eylül’ü tüm yönleriyle ortaya koyan böyle bir kitabın yazılmasına vesile oldu, elzem hale getirdi.

Şunu da belirtelim; en önemli kaynak eksikliğimiz, 12 Eylül yıllarında çıkan tek devrimci yayın organı Orak-Çekiç’in o yıllardaki sayılarına ulaşmamaktır. TİKB’nin merkezi yayın organı olarak Nisan 1979 tarihinden itibaren illegal olarak basılan ve 1985’in Nisan’ında yaşanan operasyona kadar kesintisiz bir şekilde basılıp dağıtılan Orak-Çekiç, faşist cuntanın en fazla saldırısına uğrayan bir yayın organıydı aynı zamanda. Onun için operasyonlarda ele geçirdikleri Orak-Çekiç’leri, birçok devrimci yayın ve film gibi imha ettiler. Orak-Çekiç’in cunta yılları boyunca çıkan her bir sayısı, içerde-dışarıda direniş örnekleriyle, 12 Eylül’ü her yönden mahkum eden ideolojik-siyasi yazılarla doluydu. Ama büyük çoğunluğu elimizde yoktu. Bazı kitaplarda OÇ’lerden alınan alıntılarla ve hafızamızda kalanlarla yetinmek zorunda kaldık.

12 Eylül gibi hem Türkiye’nin hem de Türkiye Devrimci Hareketi’nin siyasal yaşamında çok önemli bir dönemeç olan bu tarihsel kesiti, devrimci bir perspektifle ele alıp kitaplaştırmak, en başta 12 Eylül faşizmine karşı her cephede direnen ihtilalci komünistlerin göreviydi. Bu görev yerine getirildi. 12 Eylül’ü hem içeride hem dışarıda direnenek karşılayan komünistlerin gözünden, o günler tüm canlılığıyla resmedildi. Faşist cuntanın vahşeti kadar, ona karşı gerçekleşen direnişlerin görkemi anlatıldı.

İhtilalci komünistler ne bu kitapta, ne de daha önceki kitaplarında sadece kendi direnişlerini yazmadılar.

Farklı örgütlerden devrimcilerin, tanık oldukları direnişlerine de yer verdiler. (Mustafa Özenç, Serdar Soyergin, Doğan Özzümrüt gibi) Çünkü 12 Eylül’de saflaşma, “direnenler” ve “teslim olanlar” şeklin-deydi. Bulundukları her yerde direnişin başını çektikleri için, “direnenler cephesi”nin sözcülüğünü de üstlendiler. Direnen her devrimciyle yoldaşlaştılar, sonrasında kitaplarında, dergilerinde onlara yer verdiler ve gelecek kuşaklara aktarılmasını sağladılar.

Ama bu kitap yalnızca 12 Eylül’ün hak gasplarını, yaptırımlarını, vahşetini ve ona karşı kararlılıkla süren direnişleri anlatmıyor. 12 Eylül’ün gerçek niteliğini, tarihsel koşulları içinde ve ideolojik-siyasal boyutlarıyla ortaya koyuyor. Karşı-devrim cephesinin 12 Eylül’e dair çarpıtmalarını, bundaki gayelerini anlatıyor. Günümüzde 12 Eylül’e karşıymış gibi görünen ünlü bir çok gazeteci, yazar ve aydının 12 Eylül günlerinde faşist cuntaya ve generallere düzdükleri methiyeleri belgeliyor.

Ayrıca devrim cephesinin 12 Eylül karşıсындаki kötü sınavını “dövüşsüz yenilgiyi” irdeliyor. ’80 öncesi legalist örgütlenmeden faşizme karşı mücadeleye, 12 Eylül sonrası değerlendirmelere kadar hata ve eksikleri sıralıyor. 12 Eylül’e damgasını vuran “tasfiyecilik” olgusunu tüm yönleriyle ortaya seriyor. Buna karşın Latin Amerika’daki cuntalara karşı direnişleri, cuntacıları yargılama pratiklerini bir ders olarak aktarıyor.

Onun için “bir anı kitabı değildir” diyoruz. Belgesel yönü ağır basan tarihi-politik bir kitaptır. Ama daha önemlisi, devrim cephesinden 12 Eylül’e dair yazılmış en kapsamlı kitap olduğunu, 12 Eylül’ü direnenlerin gözünden anlattığını söyleyebiliriz. Okuyanların beğenisiyle karşılaşmasının, devrimci kitaplarda pek rastlanmayan biçimde, ilk baskısının hemen tükenmesinin, ikinci ve üçüncü baskısının yapılmasının nedeni de budur.

Kitabın üçüncü baskısında da yeni resimler ve küçük eklemeler dışında aslına sadık kalındı. İkinci baskıdan yaklaşık iki yıl sonra, faşist cuntanın şefi Kenan Evren de ölünce, AKP’nin “12 Eylül’ü yargılama” mizansenini tümünden bitmiş oldu. AKP’nin mahkemelelerinde 12 Eylül’ün yargılanmayacağı gerçeği, böylece tamamen su yüzüne çıktı. Üçüncü baskıya Evren’in ölümünü de ilave ettik.

Sonuçta, darbeci faşist generallere göstermelik bir ceza bile vermediler. Ama halkın gözünde onlar, zaten “insanlık suçu”nu işlemiş katillerdi. “Gözaltında kaybedilen” çocuklarına bir mezar taşı istedikleri için yıllarca itilip-kakılan, gözaltına alınan “Cumartesi anneleri” başta olmak üzere tüm analarımızın beddualarıyla gittiler. “Sermayenin uşakları” 12 Mart paşaları gibi, 12 Eylül generallerini de “toprak bile almadı.” Cenaze törenleri yaşamları gibi korkakça oldu.

12 Eylül yıllarını yaşamış olanlar, ille de analarımız, faşist katilleri asla affetmedi. Makbule Berktaş anamız, kitaba koyduğumuz röportajında, “kesinlikle affetmem” diyordu. 12 Eylül döneminde çocuklarını yalnız bırakan, onların direnişinin bir parçası olan, pek çok yoldaş anamız gibi, Makbule anamızı da kaybettik (31 Ekim 2021). Bu kitap 12 Eylül’ün dirençli analarına da bir saygı duruşudur.

12 Eylül’de yitirdiğimiz tüm devrim şehitlerini bir kez daha saygıyla, minnetle anıyoruz.

Nisan 2022

Silivri Hapishanesi'nde işkence ve ölüm

Silivri 5 No'lu Hapishane'de, tutsaklara yapılan işkence sonucunda Ferhan Yılmaz hayatını kaybetti, Hasan Kasan ise yoğun bakımda yaşam mücadelesi veriyor.

Ailelerin verdiği bilgiye göre, 6 Nisan günü hapishanede işkence ve şiddet başladı. 60 gardiyan koğuşlara girerek işkence yaptı, tehdit etti ve kendilerini öldürmelerini istedi. Bu işkenceler sonucunda bazı mahkumlar intihar etti. Haber, 10 Nisan günü Silivri Ceza İnfaz Kurumu Devlet Hastanesi'ne kaldırılarak yoğun bakıma alınan, ardından öldüğü belirtilen Ferhan Yılmaz üzerinden basına yansıdı.

Tahliye olmasına iki gün kala "kalp krizi"nden öldüğü söylenen Ferhan Yılmaz'ın ailesi ise, Yılmaz'ın vücudunda ve yüzünde ağır işkence izlerinin olduğunu belirttiler.

Bir mahpus yakını ise, akrabasıyla yaptığı görüşmede kendisine işkencenin bütün detaylarıyla anlatıldığını söyledi. Buna göre 6 Nisan günü sayım sırasında gardiyanlar bir tutukluya tokat atıp hakaret ediyorlar, buna

itiraz etmeleri üzerine bütün mahkumlar saldırıya uğruyor; dayak yiyorlar, sakalları yolunuyor, botlarla kafalarına basılıyor, "yumuşak oda" adı verilen işkence odasına alınıyorlar, burada sistemli biçimde işkenceye maruz kalıyor ve ip verilerek intihara zorlanıyorlar. Bulundukları yerde yatak olmadığını, pisliğin içinde yatırdıklarını, 50 kişilik yerde 70 kişi tutulduğunu belirten mahpus, bazı arkadaşlarıyla birlikte, bu işkenceler karşısında intihar etmeye karar verdiklerini söylüyor.

Bu görüşme ve ölüm haberlerinin duyulması üzerine mahpus yakınları hapishane önüne giderek yakınlarından haber almaya çalışıyorlar. İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi, konuyla ilgili bir açıklama yaptı ve "işkenceyle ölümleri durdurun" dedi.

Cezaevlerinde işkence artık sistematik ve yaygın bir halde uygulanıyor. Hemen bütün cezaevlerinden bu yönde haberler geliyor. Sadece yılbaşından bu yana, cezaevlerinden yüzlerce işkence haberi geldiği söyleniyor. AKP yönetimi, içeride-dışarıda her alanda işkence ve baskıyı artırmaya çalışıyor. Bu saldırılara karşı çok daha güçlü bir mücadeleyi yükseltmek gerekiyor. Başta hasta tutsaklar olmak üzere "tutsaklara özgürlük" şiarıyla kampanyalar başlatmak ve kitleleri cezaevlerindeki saldırılara duyarlı kılmak gerekiyor.

İşkence insanlık suçudur!
İnsanlık onuru işkenceyi yenecek!

Aysel Tuğluk ve hasta tutsaklara özgürlük!

HDP milletvekillerinden Aysel Tuğluk 2016 yılından beri tutukludur ve 10 yıl hapis cezası verilmiştir. Aysel Tuğluk'un Demans hastalığına yakalandığı hastane raporuyla belgelenmiş olmasına rağmen tahliye edilmiyor.

Aysel Tuğluk hakkında Kocaeli Adli Tıp Kurumu da "cezaevinde kalamaz" raporu verdi. Fakat Adalet Bakanlığı, İstanbul Adli Tıp Kurumu'nu devreye sokarak bu raporu yok saydı ve raporu "cezaevinde kalabilir" olarak değiştirildi.

Tuğluk'un ağır hafıza kaybına ve kendi yaşantısını idame ettiremez durumuna rağmen tahliye edilmemesi, devletin tutsakları cezaevinde katletme politikasının bir devamıdır.

Aysel Tuğluk'un annesinin cenazesine faşistler saldırmış ve cenaze Ankara'dan Dersim'e taşınmıştı. O sırada tutuklu olan Aysel Tuğluk, Ankara'daki cenazeye getirildi fakat Dersim'e götürülmedi. Saldırı sonrası cezaevine yeniden getirildiğinde hücreye konuldu. Tek başına hücrede bırakılması, yaşadığı psikolojik sıkıntıyı daha da arttırdı ve hastalanmasına neden oldu. Hücre tipi cezaevleri, tutsakları hem fiziki hem psikolojik olarak hasta ediyor.

Aysel Tuğluk şahsında "hasta tutsaklara özgürlük" şiarı yükseltilmeli ve bir kampanyaya dönüştürülmelidir. Cezaevlerinden işkence çılgınlıklarının yükselmesine, yeni tabutların çıkmasına daha fazla izin verilmemelidir. Devrimci, demokrat tüm kurumları bu doğrultuda birleşik mücadeleye çağırıyoruz.

Beyazıt Kampüsü'nde faşist saldırı

İstanbul Üniversitesi Beyazıt Kampüsü'nde 20 Nisan günü faşist bir grup devrimci öğrencilere saldırdı. Saldırı devrimciler tarafından püskürtüldü. Eli sopalı faşist grup kaçarken, özel güvenlik ve polis gelerek öğrencileri tehdit etti.

21 Nisan günü, üniversite öğrencileri Beyazıt'ta biraraya gelerek, faşistlere, özel güvenliğe ve polise geçit vermeyeceklerini duyurdular. Ana kapı önünde buluşan öğrenciler, İletişim Fakültesi'ne doğru yürüyüş yaptılar. Polis öğrencilerin önünü kesiti, ama öğrencilerin kararlı duruşu sonucu yürüyüş devam etti. İletişim Fakültesi'nin önünde ise faşist grup bekliyordu. Burada yaşanan saldırı sonrasında faşistler, polis desteğine rağmen yine geri çekilmek zorunda kaldılar. Öğrenciler, İletişim Fakültesi önünde bir süre oturduktan sonra eylemi sonlandırdılar.

Faşistler zaman zaman üniversitelerde saldırı girişimlerinde bulunuyorlar. Ancak

öğrenci gençliğin faşizme karşı mücadele birikimleri, her seferinde bu saldırılara karşı güçlü bir duruş sergilemeyi başarıyor. Özellikle İstanbul Üniversitesi anti-faşist mücadele geçmişi güçlü, "Beyazıt'ta şehit düşenler" için marşlar söylenmiş bir okulda, bu saldırılara karşı direniş örgütlemek büyük bir önem taşıyor.

Barış Kerem ve Oğuzhan Erkul Gazi Mahallesi'nde anıldı

14 Nisan 2017'de Gazi Mahallesi'nde polis tarafından katledilen Barış Kerem ve Oğuzhan Erkul için, katledildikleri yerde anma yapıldı. Barış ve Oğuzhan, ormanlık alandan araçla çıktıklarında polis çevirmesiyle karşılaşmış, ehliyetleri olmadığı için kaçmış, arabaları polis tarafından taranarak katledilmişlerdi.

Gazi 12 Mart Platformu tarafından yapılan anmada, gençler için iki tane fidan dikildi. Gazi Mezarlığı'nda toplanan Platform bileşenleri, yoğun polis ablukası altında anma yaptı. Fidanların dikilmesinin ardından ölen gençler için saygı duruşu yapıldı. Saygı duruşu sırasında Adnan Yücel'in "Yeryüzü Aşkın Yüzü Oluncaya Dek" şiirinden bir bölüm okundu. İlk olarak ölen gençlerin aileleri adına kısa bir açıklama yapıldı. Açıklamada gençlerin devlet tarafından katledildiği söylendi ve mahkeme sürecinde yaşanan tehditler belirtildi. 12 Mart Platformu adına yapılan açıklamanın ardından eylem tamamlandı.

6 Mayıs 1972- Deniz, Yusuf, Hüseyin idam edildi

'68 hareketinin gençlik önderlerinden Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın idam edilişlerinin 50. yılındayız. Onlar yaşamaya devam ediyor, fakat idam cezasını verenler halkın lanetiyle ölüp gittiler.

1971 yılında gerçekleştirilen 12 Mart darbesi, ilk hedef olarak devrimci gençlik önderlerini seçti. Binlerce kişi gözaltına alındı, işkence gördü, tutuklandı. Deniz, Yusuf ve Hüseyin bu koşullarda dağlara çekilme ve mücadeleyi gerilla savaşı şeklinde sürdürme hazırlıkları yaparken yakalandılar. Mahkemeleri göstermelik olarak yürütüldü; idam kararı önceden alınmıştı.

Üç devrimci önder, mahkemede görüşlerini sonuna kadar savundular ve idam sehpasında sloganlarını haykırarak sehpayı kendileri tekmelediler. Öldüler ama yenilmediler; 50 yıl da geçse yaşamaya devam ediyorlar.

☆ 3 Mayıs 1962- Ankara'da "Açlar Yürüyüşü"

Yapı-İş Sendikası'nın düzenlediği yürüyüşe 5 bin işçi ve işsizler katıldı. Bu yürüyüş, '60'lı yılların ortalarından itibaren yükselişe geçen sınıf hareketinin önemli eylemlerinden biri oldu.

☆ 5 Mayıs 1818- Karl Marx doğdu

Komünizm teorisinin mimarı ve örgütleyicisi olan Marx hakkında, ölene kadar yanında olan yoldaşı Engels şöyle diyor: "Marks, her şeyden önce bir devrimciydi. Kapitalist toplum ile onun yaratmış bulunduğu devlet kurumlarının yıkılmasına şu ya da bu biçimde katkıda bulunmak, kendi öz durumunun ve gereksinimlerinin bilincini, kendi kurtuluş koşullarının bilincini, kendisine ilk onun vermiş bulunduğu proletaryanın kurtuluşuna yardımcı bulunmak, onun gerçek yönelimi işte buydu. Savaşım onun en sevdiği alandı. Ender görülür bir tutku, bir direngenlik ve başarı ile savaştı O."

☆ 8 Mayıs 1945- Sosyalist Sovyetler Birliği'ni savunan Kızıl Ordu, Nazi sürülerini Almanya'ya kadar kovaladı ve Berlin'de parlamento binasına kızıl bayrağı çekti.

☆ 9 Mayıs 1974- Almanya'da Kızıl Ordu Fraksiyonu (RAF) önderlerinden Ulrike Meinhof, Stuttgart'ta Stammheim Cezaevi'nde hücrelerinde katledildi.

☆ 11 Mayıs 2013- Reyhanlı katliamı

AKP hükümeti, Suriye'deki savaşa girmek için provokasyon gerçekleştirdi. AKP tarafından desteklenen cihatçı çeteler, Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde bombalı saldırı düzenlediler. Saldırıda 100'den fazla insan hayatını kaybetti.

☆ 13 Mayıs 2014- Soma katliamı

Soma'da Soma Holding'e ait maden ocağında, patronların kar hırsı nedeniyle yeterli güvenlik önlemlerinin alınmaması sonucunda göçük oluştu. Göçükte en az 301 işçi katledildi.

☆ 13 Mayıs 1974- Leyla Qasım idam edildi

1974 yılında Irak'ta Baas yönetiminin Kürtler üzerindeki baskılarını protesto etmek için, Leyla Qasım ve arkadaşları uçak kaçırma eylemi planladı. Ancak eylemi gerçekleştirmeden 24 Nisan 1974'te yakalandılar ve hızlı bir yargılama sonrası 13 Mayıs 1974'te 4 arkadaşıyla birlikte idam edildi. Leyla Qasım yargılama sırasında "... Ben Kürdistan'ın özgürlüğü için canımı feda ettiğimden dolayı sevinç ve gurur duymaktayım" diyerek önemli bir direniş mirası bıraktı.

☆ 17 Mayıs 2002- Halk ozanı Aşık Mahzuni Şerif yaşamını yitirdi

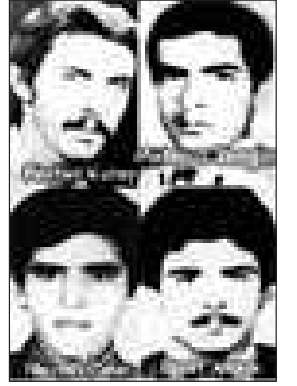
☆ 18 Mayıs 1973- TKP-ML'nin kurucusu ve önderi İbrahim Kaypakkaya işkencede katledildi.

Kaypakkaya, Doğu Perinçek'in başını çektiği oportünist görüşleri reddederek, devrimci bir kopuş gerçekleştirdi ve TKP-ML'yi kurdu. Kırsal bölgelerdeki faaliyetler esnasında polisle girdiği çatışmada yaralı olarak ele geçti. Çok vahşi işkencelere maruz kaldı ve büyük bir direniş sergiledi. Adı "işkencede ser verip sır vermemek"le özdeşleşti.

☆ 18 Mayıs 1982- Diyarbakır cezaevinde Dörtlerin Gecesi

PKK savaşçıları Ferhat Kurtay, Mahmut Zengin, Necmi Öner ve Eşref Anıyık, Diyarbakır cezaevindeki faşist terör ve işkenceleri protesto etmek için bedenlerini ateşe verdiler.

☆ 19 Mayıs 1895- Jose Martí öldürüldü

Küba'nın İspanya'ya karşı bağımsızlık mücadelesinin simgesi olan Jose Martí, Küba Devrimci Partisi'nin kuruluşunda yer aldı. "Partili sanatçı" olan ve şiirlerinde yalın bir dil kullanan Martí, çatışmada öldü.

"Aynı yalınlıkla ölmek isterim / Kırdı bir çiçek gibi sakın, gösterişsiz / Mum yerine yıldızlar parlamasın üzerimde / Yeryüzü uzansın altımda sessiz / Ben aydınlık ve özgürlük delisiyim / Varsın hainleri saklasınlar soğuk bir taş altında / Dürüstçe yaşadım ben / Karşılığında / Yüzüm doğan güneşe dönük öleceğim."

☆ Mayıs 1968- Fransa'da '68 Eylemleri

ABD'nin Vietnam işgaline dönük protestolar, tüm dünyada antiemperyalist kitlesel gösterilere dönüştü. "68 baharı" olarak tarihe geçen bu eylemlerin en etkili gerçekleştirildiği ülke ise Fransa idi. Fransa'nın hemen bütün kentlerinde, gençler, işçiler ve emekçiler genel grevlerden okul ve fabrika işgallerine, barikat savaşlarından silahlı çatışmalara kadar, yaygın kitlesel ve militan eylemler gerçekleştirdiler. '68 Mayıs eylemlerinin en çok arttığı ay oldu. 10 Mayıs'ta Paris'te kurulan barikatlara polisler ve faşistler saldırdı. İşçi sınıfı öğrenci gençliğe destek için harekete geçti ve genel greve gitti. Yapılan mitinglere 1 milyon işçi ve emekçi katıldı. Eylemlerin yükselişi burjuvaziyi olduğu kadar reformizmi de rahatsız etti ve Fransız Komünist Partisi eylem kırıcı rolü oynayarak eylemleri sönümlendirdi.

☆ 31 Mayıs 1971- Nurhak Direnişi

20 kişilik THKO grubu, Malatya-Kürecik'te bulunan ABD radar üssüne saldırı düzenlemek üzere harekete geçtiler. Askerler tarafından kuşatıldıklarında girdikleri çatışma sonucu THKO önderlerinden Sinan Cemgil, Kadir Manga, Alpaslan Özdoğan şehit düştü.

Mayıs Ayında Şehit Düşen İhtilalci Komünistler

21 Mayıs 1980- Serdar Yılmaz

Kartal'da yıldırım düşmesi sonucu yaşamını yitirdi. İşçi ve emekçilerle yakın ilişkiler kuran bir emekçiydi. Ne yazık ki, genç yaşta ve talihsiz bir biçimde aramızdan ayrıldı.

10 Mayıs 1976- Fevzi Aslansoy

12 Mart sonrasında Ankara üniversite gençliği içinde faaliyetlerde bulunan militanlardan biriydi. Kısa sürede polisin dikkatini çekti. Ancak polis, sivil faşistleri devreye soktu ve Fevzi kurşunlanarak öldürüldü.

Türkiye'nin en büyük halk hareketi:

HAZİRAN AYAKLANMASI

Gezi Direnişi-Haziran Ayaklanması'nın üzerinde 9 yıl geçti. TİKB(B) 6. Konferans Belgeleri'nde bulunan ve "Devrim Günceldir" adlı kitapta da yeralan konuyla ilgili bölümü, güncel ve tarihsel öneminden dolayı kısaltarak yayınlıyoruz.

Haziran Ayaklanması, yaygınlığı ve kitleselliğiyle Türkiye'nin en büyük halk ayaklanmasıdır.

Taksim-Gezi Parkı'ndaki ağaçların kesilmesine karşı 27 Mayıs 2013'te başlayan direniş, polisin vahşice saldırması üzerine 31 Mayıs'ta tüm ülkeye yayılan bir ayaklanmaya dönüştü. İçişleri Bakanlığı'nın raporuna göre, **Bayburt dışında 80 ilde büyük-küçük birçok eylem yapıldı ve 10 milyon civarında insan, bu eylemlere katıldı.** (Gerçek rakamın 15 milyon olduğu düşünülüyor.) Günlerce sokaklarda çatıştılar, meydanları doldurdular. Bu sırada onlarca kişi öldü, yüzlercesi yaralandı.

Çevreci bir duyarlılıkla bir grup insanın başlattığı direniş, kısa sürede hem nicelik hem nitelik olarak farklılaştı. Bu elbette bir birikimin sonucuydu. AKP'nin o zamana kadarki (yaklaşık 10 yıllık) saldırılarının, ekonomik-siyasi krizlerin, yaşam tarzlarına müdahalelerin bir patlamasıydı. **Ayaklanmada en sık atılan sloganın, "Faşizme karşı omuz omuza", "Hükümet istifa" olması, bunun göstergesiydi.**

31 Mayıs günü kitlelerin sokağa dökülmesi ve 1 Haziran'da Taksim Meydanı'nın zaptedilmesiyle başlayan Haziran Ayaklanması, polisin 11 Haziran'da Taksim Meydanı'na, 15 Haziran'da Gezi Parkı'na saldırısıyla sonlandı. Kendiliğinden başlayan ayaklanma, yine kendiliğinden sona erdi. Fakat **kitle teslim olmadığı için, semtlerde, parklarda aylarca devam etti. Şehitlerin cenazeleri ve mahkemeleri ise, büyük gösterilere dönüştü.** Yaklaşık bir yıl boyunca her saldırıya karşı yükselen direnişlerle "Gezi ruhu" varlığını hep hissettirdi.

Ayaklanma, "bu daha başlangıç MÜCADELEYE DEVAM!" sloganıyla son bulmuştu. Aradan geçen yıllara rağmen Gezi direnişi, devrimci-demokrat kesimlere moral ve gurur vermeye devam ediyor; diğer yandan başta Erdoğan ve AKP olmak üzere egemen sınıfların korkulu rüyası olmayı sürdürüyor. Her fırsatta Gezi'yi karalamaya, gözden düşürmeye çalışıyorlar. Ama attıkları itirafların, yalan ve demagogilerin hiç biri tutmadı, ayaklanmanın görkemine gölge düşüremedi.

Haziran Ayaklanması, ülkemizde de "devrim" tartışmalarını alevlendirdi. Devrimin güncel ve somut bir sorun olduğu pratik olarak da görüldü. Hareketin yükseldiği günlerde "bu bir

devrim" diyenler oldu. Bitişinde ise, "devrim kapımızı çaldı, ama açmaya boyumuz yetmedi" diyenler... Bunun bir devrim olmadığı ortadaydı; fakat Türkiye tarihinin en büyük, en kitlesel halk hareketi ile karşılaştığımız da gerçektir.

Ayaklanma öncesi

iç ve dış koşullar

AKP hükümeti döneminde Türkiye, "yeni Osmanlıcılık" adı verilen yayılmacı bir dış politika ile içte dinci-gericiliği ve milliyetçiliği, dışta düşmanlığı ve savaşı körükliyordu. Türkiye'nin yardımıyla ci-hatçı çeteler 2011'den itibaren Suriye'de iç savaşı başlattı. Dahası, Suriye'ye doğrudan müdahalenin yollarını aradı. Bunun bir parçası olarak IŞİD, Mayıs 2013'te Reyhanlı'da bombalı bir saldırı gerçekleştirdi ve 52 kişi yaşamını yitirdi.

Dışarıda savaş tüm hızıyla sürerken, içeride işçi ve emekçilere dönük saldırılar artıyordu. **Eğitim**, imam-hatip okullarının çoğaltılmasıyla, ardından "4+4+4" adını verdikleri yeni modelle daha da gericileşti. **Sağlıkta özelleştirme** hızlandı ve çalışanlardan daha fazla para kesilmeye

başlandı. **"Kentsel dönüşüm"** adı altında gecekonduların yıkımları arttı. **HES'ler, "üçüncü köprü", Emek Sineması'nın yıkımı, içki yasağı**, arkaya arkaya geldi. **1 Mayıs'ın** Taksim'de kutlanması engellendi. "Taksim'in yayalaştırılması" adı altında Gezi Parkı'nın yıkılarak Topçu Kışlası yapılmasına start verildi.

Saldırıları hem sağanak halindeydi, hem de bundan nasibini almayan kesim yok gibiydi. Daha önemlisi, saldırıya uğrayan hemen her kesim eylem halindeydi. HES'lere karşı başta Karadeniz olmak üzere kitleler direnişe geçiyor, iş makinelerini durduruyordu. Gecekonduların yıkımlarına bölge halkı barikatlar kurarak, nöbetler tutarak direniyordu. Üçüncü Köprü'ye karşı çevreciler, Emek Sineması'nın yıkımına karşı sanatçılar tepkilerini artık sokaklarda, meydanlarda ifade ediyordu. Kısacası AKP'nin her saldırısı kitlesel ve militan direnişlerle karşılaşıyor, adımlarını kolay atamıyordu.

Bir taraftan da Taksim, önemli bir direniş odağına dönüşmüştü. 2012 yılının sonlarında, Taksim Meydanı'na bir çukur kazılmaya başlandı. TMMOB ve çevreci örgütlerin birlikte oluşturduğu "Taksim Dayanışması" bu çukurda somutlanan "Taksim'i yayalaştırma" projesine karşı; Devrimci 1 Mayıs Platformu da, çukur bahanesiyle Taksim'in 1 Mayıs'a kapatılmasına karşı harekete geçtiler. Giderek yükselen bir eylemlilik süreci yaşandı.

Ve 1 Mayıs günü, onbinlerce kişi Taksim hedefiyle dört bir yandan yürüyüşe başladı. Polisin Taksim'e çıkan tüm yolları kapatması üzerine gün boyu polisle çatıştı. Üstelik o güne kadar hiç görülmemiş biçimde kullanılan gaz bombalarına ve polis şiddetine rağmen, kitle büyük bir kararlılıkla direndi. 1 Mayıs'ın bu tablosu, sonraki eylemlerin farklı olacağını gösteren ilk işaret fişegi idi.

Gezi Direnişi öncesinde sadece ülke hareketli değildi; **dün-yada da işçi-emekçi eylemleri yükseliyor, halk ayaklanmaları yaşanıyor.** Yunanistan başta olmak üzere Avrupa ülkelerinde genel grevler, gösteriler eksik olmuyordu. 2011 yılında başlayan Kuzey Afrika'daki halk ayaklanmalarının etkisi sürüyordu. Mısır halkı, ilk ayaklanmanın ardından Müslüman

Saldırıları hem sağanak halindeydi, hem de bundan nasibini almayan kesim yok gibiydi.

HES'ler, gecekondu yıkımları, Üçüncü Köprü, Emek Sineması'nın yıkımı... Ama AKP'nin her saldırısı kitlesel ve militan direnişlerle karşılaşıyor, adımlarını kolay atamıyordu.

Bir taraftan da Taksim, önemli bir direniş odağına dönüşmüştü. 1 Mayıs günü, onbinlerce kişi Taksim hedefiyle dört bir yandan yürüyüşe başladı. Polisin Taksim'e çıkan tüm yolları kapatması üzerine gün boyu polisle çatıştı, büyük bir kararlılıkla direndi. 1 Mayıs'ın bu tablosu, sonraki eylemlerin farklı olacağını gösteren ilk işaret fişegi idi.

Kardeşler'in iktidara gelmesine tepkiliydi. *"Devrimimizi çaldılar"* diyerek yeniden ayaklanmıştı. Yıllar sonra "devrim" yeniden kitlelerin gündemine girmişti.

Mısır ve Tunus'ta 40 yıllık diktatörlerin devrilmesi, benzer yönetimler altındaki halklara esin kaynağı oluyordu. Bunlardan biri de Türkiye'ydi. Mısır'daki halk isyanının ardından Hüsnü Mübarek devrilince, Türkiye'de yapılan eylemlerde, "Erdoğan sonun Mübarek olsun" sloganı atılmaya başladı. İki yıl kadar sonra benzer bir ayaklanma Türkiye'de yaşanacak ve duvarlar Erdoğan karşıtı sloganlarla dolacaktı.

Direnışten ayaklanmaya...

27 Mayıs gecesi Gezi Parkı'ndaki ağaçlar kesilmeye başlanınca, Taksim Dayanışması'nın çağrısıyla Gezi Parkı Nöbeti başladı. **Polisin saldırısına karşı büyüyen direniş, ağaç kesimini durdurdu. Parkta çadırlar kuruldu, eylemin kitleselliği arttı. 30 Mayıs günü sabaha karşı ikinci saldırı geldi; çadırlar yakılmıştı.** Haberin duyulması üzerine daha fazla insan Park'a aktı. Artık nöbet, bir şenliğe dönüşmüştü. 31 Mayıs günü polis ve zabitanın yeniden biber gazıyla parktaki eylemcilere saldırması bardağı taşıran damla oldu.

O zamana kadar pasif bir oturma eylemi şeklinde süren direniş, ülke çapında bir ayaklanmaya dönüştü. Ve o andan itibaren sorun, *"Gezi Parkı'ndaki birkaç ağaç"* olmaktan çıktı. Esasında hiçbir zaman "birkaç ağaç" değildi. Sadece "devrim cephesi" açısından değil, "karşı-devrim cephesi" açısından da saldırı, "birkaç ağacın kesilmesi"nden ibaret olmadı. **Hükümet, aldığı karardan geri dönmeyi sadece bir "rant" kaybı değil, "otoritesinin sarsılması" ve "iktidar" kaybı olarak görüyordu. Parkta oturma eylemi yapanlara vahşice saldırması, sonrasında kitlelerin üzerine tonlarca gaz bombası atmaları, hedef gözleterek ateş açmaları, onlarcasını öldürüp yaralamaları, bundan dolayydı.**

31 Mayıs'ı 1 Haziran'a bağlayan gece, Taksim Meydanı'na açılan caddelerde yüzbinlerce kişi direniyordu. Aynı gece Anadolu Yakası'ndan toplanan onbinlerce kişi, Boğaz Köprüsü'nü trafiğe keserek Avrupa Yakası'na geçti. 1 Haziran'da Taksim'in çevresinde biriken yüzbinlerce

kişi, saatlerce süren çatışmanın ardından polisi püskürttü. Meydan artık direnişçilerin elindeydi ve özgürdü! Çadırlar kuruldu, "Taksim Komünü"nün ilk adımları atıldı. Yıkılması planlanan Atatürk Kültür Merkezi (AKM) binası, devrim şehitlerinin posterleri, devrimci sloganların yazıldığı pankartlarla doldu.

Ayaklanmanın başladığı **31 Mayıs ve 1 Haziran günlerindeki çatışmalar, direnişin zaferi açısından belirleyicidir. Ve bu çatışmaların asli unsurları, devrimci örgütlerin kadro ve taraftarları ile "eski" devrimciler olmuştur. Bir de Beşiktaş'ın taraftar grubu "Çarşı"yı sayabiliriz.** Ki Çarşı grubu, zaten "solcu"lardan oluşuyordu, 1 Mayıslar başta olmak üzere bir çok eyleme katılmışlardı; yani örgütsüz bir yığın değil, *"kolektif davranma yeteneği"* olan bir gruptu.

Sonuçta Taksim zaferi, Taksim'e akan kitlenin kararlılığıyla kazanıldı. Kitleler, öncü kesimlerin militan direnişleriyle cesaretlenip arkasından yürüdüler. Özellikle 31 Mayıs ve 1 Haziran günleri yaşanan çatışmalarda, örgütsüz kitle ile devrimci öncü arasındaki ilişki oldukça öğreticidir. Kitlenin kararlılıkla beklemesi, devrimcilere çatışma gücü verdi; devrimcilerin önde militanca çatışmayı sürdürmesi kitlenin kaçmasını engelledi.

İlerleyen günlerde örgütsüz kesimler içinde de militanlaşanlar oldu elbette. Korku gibi cesaret de bulaşıcıdır. Fakat buzkıran olanlar, her zaman devrimci öncü güçlerdir. Sadece İstanbul'da değil Türkiye'nin belli başlı şehirlerinde ayaklanmanın militan bir kararlılıkla sürmesinin asıl nedeni budur. Ankara, İzmir, Eskişehir, Antakya, Adana gibi iller öne çıkmış, buralarda da meydanlar zaptedilmiş, bazı parklar toplama merkezi haline gelmiştir.

Dönemin İstanbul Valisi Avni Mutlu, Emniyet Müdürü Hüseyin Çapkın, İBB Başkanı Kadir Topbaş, direnişçileri karalayan açıklamalar yaptılar, kitle katılımını kırmaya çalıştılar. (*) Ancak kullandıkları argümanların hepsi, direnişçiler tarafından boşa düşürüldü.

Diğer yandan başta İstanbul olmak üzere ülkenin hemen her yerinde kitleler sokaklara dökülmüşken, CNN Türk, NTV gibi televizyon kanalları bunları haber dahi yapmıyor, "penguen belgeseli" yayınlıyordu. O günden itibaren

"penguen medyası" ismini aldılar ve o damgayı halen taşıyorlar.

Bu arada, *"Taksim'i yayalaştırma"* projesine bakan idari mahkeme, al-e-acele projenin durdurulduğunu açıkladı. Fakat ok yaydan fırlamıştı bir kez.

Direnış çatlaklar yarattı

Direnışin başlaması ve hızla ülkeye yayılması karşısında başta AKP olmak üzere pek çok kesim şaşkınlığa uğradı. Direnişin ilk günlerinde hükümet olarak resmi bir açıklama yapamadılar.

Esasında Erdoğan dışında AKP'li yetkililer kısa sürede çark etmişti. **Dönemin cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, ılımlı mesajlar veriyordu. Onlar direniş boyunca "iyi polis" rolünü oynadılar. Direnişi daha fazla büyümeden bitirmek istiyorlardı. Çareyi Erdoğan'ı Türkiye'nin dışına çıkarmakta buldular.** 3 Haziran'da Erdoğan'ın Afrika gezisine çıktığı öğrenildi. Erdoğan Afrika'dayken Bülent Arınç, Taksim Dayanışma'dan bir heyetle görüştü, direnişin bitirilmesini istedi. Fakat direnişin talepleri karşılanmadan direnişi bitirmek mümkün değildi. Kaldı ki, direnişin başlangıcındaki talepler artık geride kalmıştı. (**)

Erdoğan'la Gülen Cemaati arasındaki sorunlar, o dönem daha örtüktü. Ama **direnış Cemaat'i cesaretlendirdi. Erdoğan'a yönelik halkın öfkesinin bu denli artması, işlerini kolaylaştırdı. Nitekim 17-25 Aralık'ta yolsuzluk operasyonları ile Erdoğan'ı köşeye sıkıştırmaları, Gezi direnişinden beş ay sonradır. Sadece Cemaat değil, AKP veya Erdoğan'la sorunu olan kişi ve gruplar, direnişten aldıkları cesaretle seslerini daha fazla yükselttiler; hatta direnişi destekleyen bir tutuma girdiler. Başta ordu olmak üzere devletin kurumlarından tasfiye edilmeye çalışılan Avrasyacılar bunların başındaydı.** Örneğin Taksim-Gümüşsuyu'nda bulunan askeri hastaneden direnişçilere maske vb. malzemeler verildi. Yine Taksim'de Koç grubuna ait Divan Oteli, yoğun gaz bombası altındaki direnişçilere kapılarını açtı, su-yiyecek yardımı yaptı. **Bu durum, ordunun ve Koç'un direnişi desteklediği şeklinde yorumlara yol açtı.**

Gerçek şu ki, Taksim çevresinde bulunan kuruluşların büyük çoğunluğu o günlerde direnişçileri karşılarına almak istemediler. Çünkü direniş karşıtı söz ve davranışlarda bulunan Starbucks, Garant Bankası, NTV gibi kurumlar, kitleler tarafından protesto edilmişti. Daha

Taksim zaferi, Taksim'e akan kitlelerin kararlılığıyla kazanıldı. Kitleler, öncü kesimlerin militan direnişleriyle cesaretlenip arkasından yürüdüler. Özellikle 31 Mayıs ve 1 Haziran günleri yaşanan çatışmalarda, örgütsüz kitle ile devrimci öncü arasındaki ilişki oldukça öğreticidir. Kitlenin kararlılıkla beklemesi, devrimcilere çatışma gücü verdi; devrimcilerin önde militanca çatışması, kitlenin kaçmasını engelledi.

* Bu isimler, 15 Temmuz sonrası "FETÖ"cü damgası yiyerek görevden alınacaktı. Hatta Gezi Parkı'na saldıran polis ve zabıtalardan da FETÖ'cü olduğu söylenecek, Gezi Direnişi'ni AKP politikaları değil de FETÖ'nün provokasyonu tetiklemiş gibi sunacaklardı.

** Direnişin ilk günlerinde belirlenen üç talep vardı: 1- Gezi Parkı başta olmak üzere Taksim projesi tümten iptal edilsin ve kamuoyuna açıklansın. 2- Gözaltına alınanlar derhal serbest bırakılsın, yaralıların tedavisi yapılsın. 3- Kitleye şiddet uygulayan polisler ve emri veren Vali, Emniyet Müdürü görevden, alınsın, haklarında soruşturma başlatılsın.

büyük bir saldırıyla karşılaşmamak için, bu kurumlar özür dilemek zorunda kaldı. Koç'lar "akıllı düşman"dı; hem otellerini korudular, hem direnişçilerin sempatisini kazandılar, hem de Erdoğan'a mesaj yollamış oldular. **Her büyük ayaklanmada olduğu gibi Haziran Ayaklanması'nda da her klik, direnişi kendi amaçları doğrultusunda kullanmaya çalıştı. Bir bütün olarak karşı-devrim cephesindeki sorunlar depreşti, çatlaklar büyüdü, parçalanmalar çoğaldı.**

Direniş, liberal aydınlardan reformist partilere kadar "düzen solu" diyeceğimiz kesimleri de sarstı. O güne dek Erdoğan'ın şakşakçılığını yapanlar bile, onun "otoriterliği"nden yakınıyor, "daha kucaklayıcı" olmasını istiyordu. **Liberal kesimlerin AKP destekçiliğinden vazgeçmelerinde, Gezi bir "dönüm noktası"dır.** AKP karşıtı reformistler ise, ayaklanma öncesi iyice karamsarlığa kapılmışlardı. Onlara göre "orduyu bile dize getiren AKP'yi kimse durduramazdı artık!" "Bu halk adam olmaz"la başlayan cümlelerle, kitlelere güvensizliklerini her fırsatta dile getiriyorlardı.

Tipik küçük-burjuva ruh halini yansıtan bu kişiler, ayaklanma başladığında hemen yelkenleri suya indirdiler. Şimdi "güç" kitlelerdeydi, bu kez kitle dalkavukluğu yaptılar. En çok da "örgütsüz" oluşlarını övdüler. Direnişin en zayıf yönünü, en iyi yanıymış gibi göstererek, esasında yine misyonlarını oynadılar. Neyse ki, "bu halk adam olmaz" retorisi en azından bir süre kullanımdan kalktı.

Ayaklanma sönümlendikten sonra bu kesimler yeniden karamsar ruh haline döndüler. Fakat aydın ve sanatçılar içinde dik duranlar hep oldu. İşlerinden oldular, hapse atıldılar, ama düşüncelelerinden, kimliklerinden taviz vermediler. Bu yönüyle Gezi direnişi, bir milat oldu.

Direnişte devrimci örgütlerin ve reformizmin rolü

Gezi Parkı ile başlayan halk ayaklanmasına, **devrimci hareketler genel olarak hazırlıksız yakalandı.** Direnişin ayaklanmaya dönüşmesinde ve 1 Haziran günü Taksim Meydanı'nın zaptedilmesinde, devrimcilerin rolü büyüktü.

Direnişin ayaklanmaya dönüşmesinde devrimcilerin rolü büyüktü. Keza 1 Mayıs'lar başta olmak üzere o güne kadarki direnişler, kitleler üzerinde olumlu bir etki bırakmıştı. Devrimci hareketin yarattığı biçimler, direnişin her aşamasında yankısını buldu. (Barikat kurma, güvenliği sağlama, komün oluşturma, forumlar düzenleme vb). Fakat bütün bunlar, ayaklanmaya önderlik etmek anlamına gelmiyordu. Özellikle Taksim Meydanı'nda kaldığı sürede bu durum net biçimde görüldü. Bunun birinci nedeni, ideolojik-siyasi olarak yaşanan erozyondur.

Keza 1 Mayıs'lar başta olmak üzere o güne kadarki direnişler, kitleler üzerinde olumlu bir etki bırakmıştı. Devrimci hareketin yarattığı biçimler, direnişin her aşamasında yankısını buldu. (Barikat kurma, güvenliği sağlama, komün oluşturma, forumlar düzenleme vb). Fakat bütün bunlar, ayaklanmaya önderlik etmek anlamına gelmiyordu. Özellikle Taksim Meydanı'nda kaldığı sürede bu durum net biçimde görüldü. Sonrasında bazı çabalar olsa da, yetersiz kaldı.

Bunun birinci nedeni, ideolojik-siyasi olarak yaşanan erozyondur. Uzun yılları kapsayan tasfiyeciliğin etkisiyle ML ideolojiden uzaklaşmış, reformizmden daha fazla etkilenelemeye başlanmıştı. Teorik olarak kitlelerin gücüne vurgu yapılsa da, pratikte giderek güvensizleşen, karamsar ruh hali, devrimci grupları da etkisi altına almıştı. Devrim "gündemde olan bir konu" olmaktan çıkmış, uzak geleceğe bırakılmış, hatta "ütopya" olarak adlandırılmaya başlanmıştı.

Zincir, en zayıf halkası kadar sağlamdır. Direnişin gücü de, devrimcilerin gücü kadardır, daha fazlası değil. Sadece Haziran Ayaklanması'nda değil, tarihteki pek çok olayda bunu yaşadık. **Devrimci önderliğin olmadığı veya zayıf kaldığı koşullarda, hareket bir biçimde burjuva ideolojisinin çekim alanına giriyor, düzen sınırları içine çekiliyor.** Bu noktada burjuvazinin en büyük yardımcıları reformistler oluyor. Zaten onların hedefi, düzen-içi iyileştirmelerle sınırlı olduğu için, kitlelerin daha ileriye gitmesini vargüçleriyle önlemeye çalışıyorlar.

Ayaklanmanın başladığı andan itibaren reformist parti ve kitle örgütleri, direnişi bir an evvel bitirmenin yollarını aradılar ve sürekli geriye çekmeye çalıştılar. Taksim Meydanı ve Gezi Parkı'ndaki pankart ve flamaların indirilmesi, farklı çadırların kaldırılıp tek bir çadırda herkesin toplanması, barikatların kaldırılması vb. önerileri, bunların bazılarıdır. **Çatışma anlarında "taş atmayın"cular da yine onlardı.** Hatta gaz bombası atılmasının nedeninin, polise taş atılması, devrimcilerin pankartları olduğunu iddia edenler çıktı. Ayaklanmanın ilk günlerinden itibaren "tepkimizi ortaya koyduk, artık bitirelim", "devlet saldıracak, kendi irademizle son verelim" "zirvedeyken bitirelim, yoksa altından kalkamayacak bir yenilgi alırız" gibi korku salan ve güvensizlik yayan önerilerle her aşamada direnişi bitirme-ye çalıştılar.

Direnişin daha en başında

"hükümet istifa" sloganına Kürt hareketi ve ona eklenenler karşı çıkmıştı. Bunu da "AKP yerine CHP gelse daha mı iyi olacak" şeklinde sözde radikal görünerek ifade ettiler. Ama gerçekte, Kürt hareketinin o dönem AKP ile yürüttüğü "çözüm süreci"nin sekteye uğrayacağı kaygısı vardı. Sonrasında bunu açıkça söylediler de. HDP, başta Diyarbakır olmak üzere Kürt şehirlerinde basın açıklamalarıyla yetindi; Türkiye genelinde ise Kürt halkının direnişe katılımını azaltan bir rol oynadı. Direnişin zaferle sonuçlanmamasında HDP'nin bu tavrı belirleyici oldu. (*)

(...)Direnişin en zayıf karnı olan örgütsüzlük, sadece burjuva aydınlar tarafından değil, reformist kesimler tarafından da teşvik edildi. Direnişin merkezi durumundaki Taksim Dayanışması'nın, kendisini "karar alamaz - eğilim belirleyebilir" şeklinde tanımlaması bile, bunun göstergesiydi. "Dayanışma"nın içinde devrimci, demokrat, çevreci, feminist, liberal vb. 118 kurumun yanı sıra tek tek bireyler de yer alıyordu. Toplantılarına, "birey olarak" katılmak serbestti ve kurumlar kadar -bazen daha fazla- "birey"ler konuşuyordu. Dayanışma'da baskın olan reformistlerin direniş boyunca devrimci örgütleri yok saymaya, etkisizleştirmeye çalışması da, örgütsüzlüğü yayma çabasıydı.

Devrimcileri etkisizleştirmek için gösterilen onca çabaya rağmen, devrimciler, en başta eylemlerinin gücüyle, yanısıra günlük yaşamın örgütlenmesindeki müdahaleleriyle direnişin coşkulu ve dinamik biçimde sürmesini sağladılar. Tüm eksikliklerine rağmen komünist ve devrimciler, direnişin motoru oldular.

Fakat böylesine büyük ve görkemli bir halk hareketine, hiçbir devrimci örgüt tek başına önderlik edecek durumda değildi. Bunun için devrimcilerin güçlerini birleştirmesi zorunluydu, ama başaramadı. En azından "Dayanışma"nın toplantılarına devrimciler olarak ortak kararlarla gidilebilir, daha etkin olunabilirdi. Bu yöndeki önerimiz ne yazık ki karşılık bulmadı. Kimileri devrimci platforma zaman ayıramayacaklarını söyledi; kimileri ise, geniş toplantılarda herkesin görüşünü savunduğunu, ayrıca karar almanın hantallık yaratacağını ileri sürdü. **Devrimcilerin birliği sağlanamamıştı, fakat reformistler birlikte hareket ediyor, önceden alınmış kararlarla toplantılara geliyordu.**

Devrimci örgütler içinde Gezi direnişini "çevreci bir hareket" olarak görüp

* Komünistler kitlelerin düzen-içi taleplerini de sahiplenirler. "Hükümet istifa" böyle bir taleptir. Fakat gerçek kurtuluşun devrimde, sosyalizmde olduğunu sürekli işlerler. Yani hükümeti değiştirmenin yetmeyeceğini anlatırlar. Ama bu gerçeğin, kitlelerin kendi özeneyimleriyle bilince çıkarılmasına ihtiyaç vardır. Bunu da ancak hükümeti devirdikten sonra anlayabilirler. Diğer yandan kitleler mücadele ile hükümeti devirmeyi başardığında, kendi güçlerine büyük güven duyacaklar ve sonraki hükümetlere karşı da bu özgüvenle hareket edeceklerdir. Hükümeti deviren bir halkın gücü, tüm düzen partilerinin en büyük korkusudur. Tüm bunlardan dolayı yanlış olan, "hükümet istifa" sloganı değil; hükümetle devleti (iktidarı) aynılaştırmak veya hükümetin halkın gücüyle devrilmesini istememek, ya da o kesitte hükümetten yana olmaktır.

uzak duranlar oldu. Ayaklanma başladık-tan sonra ABD'nin renkli devrimlerine benzetip bir süre tereddütlü davrananlar, ya da *"ulusalcılara mı yedekleneceğiz"* di-yerek mesafeli yaklaşanlar oldu. Kimisi, Taksim Meydanı dahil merkezi yerler-deki çatışmalara katılmayıp semtlerde kalmayı tercih etti. Kimisi, sadece Taksim Meydanı'nda bildiri dağıtıp pankart as-makla yetindi. Daha kötüsü, boşa zaman ve emek harcadığını, *"asıl faaliyetlerini"* yapamaz hale geldiklerini söyleyen dev-rimci örgütler vardı.

Kısacası **bazı devrimci örgütler, direnişin öneminin farkında bile de-ğillerdi. Bu bakış açısıyla bırakalım direnişe önderlik edebilmeyi, aktif bir katılım ve kritik anlarda müda-hale olamazdı kuşkusuz. Buna karşın direniş bittikten sonra hemen hepsi, direnişin başından itibaren içinde ye-raldıklarını, her aşamada doğru tavrı-lar koyduklarını yazdılar-konuştular.** Devrimci hareket açısından daha kötü olanı, işte bu kendini kandırma halidir. Ne yazık ki, tasfiyecilik yıllarıyla birlik-te özeleştiri yapmak, devrimci hareketin terkettiği bir özellik oldu. Bu durumda hatalardan ders çıkarma, kendini yenile-me, geleceğe daha donanımlı girme mümkün değildi. Bunun zeminini, kendi elleriyle dinamitlemiş oluyordu.

Elbette halk isyanlarının ne zaman, hangi olay üzerinden, nasıl ve hangi ta-rihte başlayacağını kimse bilemez. Fakat artan sömürü ve baskı koşullarında, kitle hareketinin şu ya da bu nedenle patlaya-cağı kimse için sır değildir. Komünist ve devrimciler, buna en başta kafaca hazır-lıklı olmalıdır. Aksi halde seyirci duru-muna düşmesi, en fazla katılımcı olması kaçınılmazdır. Bu aynı zamanda hareke-tin yenilgiye uğraması, en fazla kısmi bir kazanımla bitmesi demektir.

Ayaklanmanın sınıfsal bileşimi, örgüt ve mücadele biçimleri

İşçi, memur, işsiz, öğrenci, sanatçı, pek çok kesim ayaklanmanın içinde yer aldı. Sadece şehir merkezlerinde değil, birçok emekçi semtte eylemler yapıldı ve bunlara katılım oldukça yüksekti. Buna karşın burjuva liberaller ve reformist ke-simler, Haziran Ayaklanması'nı *"gençlik hareketi"* olarak gösterdiler.

Gençlik, tabi ki yoğun bir katılım gös-termişti. Böyle olması da doğaldı. *"Bütün devrimler gençtir"* sözü, boşuna de-ğildi. Fakat gençliğin yoğun katıldığı her hareket *"gençlik hareketi"* olmuyor-du. Haziran Ayaklanması da ne bile-şimi, ne de niteliği itibarıyla *"genç-lik hareketi"* olarak tanımlanamazdı.

Gençlik hareketi olmadığı gibi, işçi, köylü veya memur, işsiz diye tanımlanabilecek sınıfsal bir hareket de değildi. Ezilen, sö-mürülen tüm kesimleri içine alan bir halk hareketiydi.

Ülke genelinde bir ayaklanma ya-şanıyordu, ama "genel grev" eksikti ve hep eksik kaldı. DİSK'le KESK'in 4 ve 17 Haziran'da yaptıkları "genel grev"ler, hayatı durduraktan çok uzaktı. Daha önemlisi, kendi üyele-rini bile harekete geçirmek için çaba harcamamışlardı. DİSK ve KESK dışın-daki sendikalar ise, direnişin tamamen dışındaydılar. Bu, genel olarak sendika-ların işbirlikçi-uzlaşmacı karakterinden kaynaklanıyordu. Elbette sendikalı-sen-dikasız işçiler, direnişin içinde yer aldılar. O günlerde KONDA şirketinin yaptığı bir ankete göre, direnişe katılanların yüzde 52'si ücretli, yüzde 37'si öğrenci, yüzde 6'sı ise işsizdi. *"Ücretliler"* içinde işçiler de vardı tabi. Fakat hem sayısal, hem de niteliksel olarak direnişe damga vuracak güçte olamadılar.

O dönem *"Ergenekon, Balyoz"* gibi operasyonlarla devletin kurumlarından tasfiyeye uğrayan Kemalistler, salt AKP karşıtlığından dolayı ayaklanmaya katıl-dılar; hatta yön vermeye çalıştılar. Aynı şekilde CHP direnişe katıldı, hem dire-niştten güç almak, hem de istediği şekle sokmak istedi. Hatta MHP'den bile katı-lanlar oldu.

Düzen partilerinin çabalarına ra-ğ-men Haziran Ayaklanması, hiçbir partinin hakimiyeti altına girmedi. Ayaklanmaya katılan kitleler, partilerin, direnişi kendi amaçları doğrultusunda kullanmasına ve direnişin bir partiyle öz-deşleşmesine izin vermediler. Kimileri bu durumu, ayaklanan kitlenin siyasete uzak oluşuna, *"apolitikliği"*ne bağladı. Aslında kitle siyasete değil, düzen siyasetine, düzen partilerine mesafeliydi. Ayak-lanma, milyonlarca kişiyi siyasetin içine çekmiş, dahası öznesi yapmıştı.

Bunun araçlarından biri de *"forumlar"*dı. *'70'li yıllardan itibaren gençlik hareketinin kullandığı bi-çimlerden biri olan forumlar, Haziran Ayaklanması sırasında yeniden doğ-du.* Ama asıl olarak direnişin son günle-rinde etkili oldu. Çünkü direnişin bitirilip bitirilmemesi gibi en kritik kararın alı-nacağı aşamaya gelinmişti. *"Dayanışma"* içinde çok farklı görüşlerin olması, dola-yısıyla bu konuda hemfikirliğin sağlana-maması, böyle bir biçimi gerekli kıldı.

Gezi Parkı'nda kümelenen direniş-çiler, çadırların yakınlığına göre 7 ayrı forum bölgesi oluşturdular. Ve bura-larda herkes düşüncelerini ifade etti,

Burjuva liberaller ve reformist ke-simler, Haziran Ayaklanması'nı "gençlik hareketi" olarak gösterdiler. Gençlik, tabi ki yo-ğun bir katılım gös-termişti. Böyle olma-sı da doğaldı. "Bütün devrimler gençtir" sözü, boşuna değildi. Fakat gençliğin yoğun katıldığı her hareket "gençlik hareketi" olmuyordu. Haziran Ayaklanması da ne bileşimi, ne de niteliği itibarıyla "gençlik hareketi" olarak ta-nımlanamazdı. Genç-lik hareketi olmadığı gibi, işçi, köylü veya memur, işsiz diye tanımlanabilecek sınıfsal bir hareket de değildi. Ezilen, sömü-rülen tüm kesimleri içine alan bir halk hareketiydi.

görüşülen konularla ilgili kararlar alındı. **Dayanışma'nın direnişi bitirme yö-nündeki isteği, forumlarda alınan ka-rarlarla reddedildi. Reformist kesim-ler Dayanışma'da bir karar alsalar da onu uygulayamaz hale geldiler.**

Sonuçta direnişe önderlik edecek güçlü bir partinin (ya da cephenin) olma-yışı, forum tarzı bir biçimi doğurmuştu. Fakat ayaklanmaya önderlik eden güçlü bir parti veya birleşik bir örgütlenme olsa da, kitlelerin söz ve karar hakkını kulla-nacağı taban örgütlerine ihtiyaç vardı. Kitlelerin basit bir katılımcı olmaktan çıkması, direnişi sahiplenmesi bakımın-dan da, eğitimi ve gelişimi açısından da yaşamsaldı. (...)

Haziran Ayaklanması, forum dı-şında başka biçimler de yarattı. "Tak-sim Komünü" bunlardan biridir. 1 Haziran'dan itibaren Taksim Meydanı'na giren kitleler, günlerce çadırlarda kaldı. Hafta sonları milyonlarca kişi Taksim'e aktı. Bu süre zarfında ülkenin ve dünya-nın dört bir yanından gıda-ilaç-çadır-bat-taniye vb. yardımlar yağdı. Bunların bir yerde toplanıp ihtiyaca göre dağıtılması gerekiyordu. Komün bu işlevi yerine ge-tirmek üzere kuruldu. **Fikir doğruydı, ama direnişin örgütsüz-önderliksiz oluşunun sonuçları burada da yaşan-dı. Merkezi bir örgütlülük olmayınca, bu kurumlarda isteyen kişiler görev alıyor, işin başına geçebiliyordu.** Yar-dımların ne kadar geldiği, kimlere nasıl dağıtıldığı hakkında kayıt tutulmadığı ve bir denetim kurulmadığı için de, kayır-macılık veya görevi kötüye kullanma gibi bir çok yanlış eğilim başgösterdi.

Direnişin iç örgütlenmesi bakımından ihtiyaçların karşılanması kadar **güvenli-ğin sağlanması da önemliydi. Hem di-renişçilerin içine giren ajan-provoka-tör tipleri farkedip etkisizleştirmek, hem de polisin saldırısını önleyebil-mek açısından "güvenlik birimi" şart-tı.** Bu görevi, içinde bizim de yer aldığımız devrimci örgütler üstlendi ve büyük oranda başarılı oldular. Taksim çevresine barikatların kurulmasından nö-bet sistemine kadar direnişin güvenliğini sağladılar. **"Güvenlik birimi" en disip-linli çalışan birim oldu.** Fakat Taksim Meydanı, girişleri çok fazla ve geniş ol-duğu için, barikatlar sembolik olmaktan öteye gitmedi. Nitekim 11 Haziran'da polisin Gümüşsuyu tarafından gerçekleştirdiği saldırıyı önleyemedi.

Meydan'da ve Park'ta kalınan günlerde sağlık ve hukuk birimi de önemli işler üstlendi. Özellikle ÇHD (Çağdaş Hukukçular Derneği), polis-te verilecek ifadeler konusunda kitleyi

bilgilendirmek, gözaltına alınanlarla ilgilenmek gibi görevleri çok iyi yerine getirdi. Aynı şekilde TTB (Türk Tabipler Birliği) sağlık alanında önemli işler başardı. Tıp Fakültesi'nden öğrenciler de bu faaliyetin bir parçası oldu. Gaz fişeğiyle yaralananlar başta olmak üzere "doktor" diye bağırarak herkesin yardımına koştu- lar, ilk müdahaleleri yaptılar.

Direnin içinde oluşan birimler, büyük fedakarlıklarla çalışmasına rağmen, genel olarak örgütsüzlüğün, denetimsizliğin bütün olumsuz sonuçlarını yaşadılar. **Direnisteki önderlik eksikliği, kendini direnin bütün birimlerinde hissettirdi. Fakat direnin içinde doğan örgüt ve mücadele biçimleri olarak geleceğe önemli deneyimler bıraktılar.** Kitleler mücadele içinde öğreniyor ve kendi yolunu açmaya çalışıyordu. Tıpkı Lenin'in söylediği gibi: *"Sömürülen sınıf yalnızca mücadele eğitir. Yalnızca mücadele, sömürülen sınıfa kendi gücünün büyüklüğünü gösterir, onun ufkunu genişletir, yeteneklerini artırır, zihnini geliştirir, iradesini sağlamlaştırır."*

Gezi'ye atılan çamurlar tutmadı

Gezi direnişinin ülkede ve dünyada büyük destek görmesi, AKP hükümetini çok rahatsız etti. Direnişi bir an evvel bitirmek için bir yandan saldırı planları yaptı, bir yandan da direnişe kara-çalmanın senaryolarını hazırladı.

Her aşamada devrimcilerle direnişçi kitleyi ayırtırmaya çalıştılar; devrimcileri "provokatör" olarak gösterip saldırılarına meşru zemin yaratmaya kalktılar.

Diğer yandan **Gezi direnişinin başarısına ulaşması, halkın aleyhine yapılan her girişime başkaldırının yolunu düzleyecekti. Bu da egemenlerin hiç işine gelmezdi.** Sadece devrimcileri karalamak yetmiyordu; direnişe ve direnişçilere de kara-çalmak, kitlelerin gözünden düşürmek gerekiyordu. Bunun için daha fazla yalan ve demagojiye başvurdular.

İlkin Erdoğan, direnişçilere *"bir avuç çapulcu"* dedi. Oysa ne "bir avuç" tular, ne de "çapulcu"! Ve bunu milyonlarca insan görüyordu. Dahası, direnişçiler "çapulcu"dan şarkılar yaptılar, Erdoğan'ı "tiye" aldılar ve bu sözün hiçbir etkisi olmadı. Sonrasında gerici-faşist kesimleri, direnişçilere karşı kışkırtmaya kalktı. *"Yüzde 50'yi evlerinde zor tutuyorum"* dedi, ama bu tehdit de sökmeydi. Bunun üzerine dindar kesimi ayağa kaldırmak için *"başörtülü bacıma saldırdılar"* yalanını uydurdular. Bir grup *"üstleri çıplak, bandanalı, dövme, deri pantolonlu"* erkeğin, çocuklu ve başörtülü bir kadına saldırdığını

iddia ettiler. Böylesine fantastik bir kur-guyu yapabilen *"başörtülü bacım"*, AKP'li bir ilçe başkanının gelini çıktı! Yandaş medya bu kişiyle röportajlar yapıp yalanı iyice köpürttü. Erdoğan, *"önümüzdeki Cuma bu saldırının kamera kayıtlarını göstereceğim"* dedi. Fakat o Cuma bir türlü gelmedi! Sonradan muhalif kesimler o kayıtları yayınladı ve böyle bir saldırının olmadığını kanıtladı. Ama ne yalan söyleyen "başörtülü" kadın hakkında ne de yalan haber yapan yandaş gazeteciler hakkında bir dava açılabilirdi.

Bir diğer yalan, Dolmabahçe Camisi'nde direnişçilerin içki içtiği idi. Oysa camideki görüntülerde sağlıkçılar yaralanan direnişçileri tedavi etmeye çalışıyordu. Ne içki içen vardı, ne de saygısız bir davranışta bulunan. Üstelik Cami'nin imamı, direnişçilerin içki içmediğini söylüyordu. İmamın bu dürüst tutumu üzerine, onu sürgüne yolladılar.

"Halkı kin ve öfkeye sevk etmek"ten birbirine kırdırmaya, yalan haber üretmekten onlarca kişinin ölümüne ve yaralanmasına sebep olmaya kadar birçok suçu işleyen bizzat kendileri olduğu halde, Gezi direnişine katılanları bu tür maddelerden yargılamaya kalktılar. Bizzat ABD emperyalizmi tarafından işbaşına getirilmiş bir hükümet, Gezi direnişçilerini "dış güçler" in desteklediği yalanını uydurdu.

Uydurdukları yalanlar, Gezi'yi kitlelerin gözünden düşürmeye yetmedi. Aksine Gezi, sadece haksızlıklara başkaldırının simgesi olmakla kalmadı; paylaşım, fedakarlık, özveri, yardımlaşma gibi unutulmuş değerleri yeniden yaşattı. Başta mizah olmak üzere müzik, resim, roman gibi, sanatın her dalında Gezi'yi konu alan ürünler ortaya çıktı. **Faşizm, "kültürün kışı" iken; direniş, kültürün-sanatın, estetiğin "baharı"ydı.** Direnişe katılanlar, bir biçimde destek olanlar o günleri hiç unutamadı ve hep güzel duygularla andı.

Başta Erdoğan olmak üzere halk düşmanlarının her fırsatta Gezi direnişine ve direnişçilere saldırmaya devam etmelerine rağmen, Gezi'nin görkemine gölge bile düşüremediler.

Direnin, şehitlerine sahip çıktı

AKP hükümeti, direnişi bitirmek ve kitlelere büyük bir gözdağı vermek için vahşice saldırdı. Panzeri, TOMA'sı, biber gazı, copu, plastik mermisi, resmi ve sivil katiller sürüsüyle ölüm kustular. Sadece polisler değil, "palalı" faşistler, esnaf kılıklı gerici yobazlar da bu saldırının bir parçasıydı.

Saldırılarda binlerce kişi yaralandı,

onlarcası gözlerini kaybetti, bitkisel hayata girdi. Ve gencecik fidanlarımız yaşamını yitirdi. **Direnin ayaklanmaya dönüştüğü andan itibaren şehitler de verilmeye başlandı.** 1 Haziran'da Ankara-Kızılay'da hedef alarak ateş açan bir polis, **Ethem Sarısülük**'ü kafasından yaraladı; 12 gün hastanede yaşam mücadelesi veren Ethem, 12 Haziran'da şehit düştü. 2 Haziran akşamı İstanbul Ümraniye'de otobanı trafiğe kesmeye çalışan **Mehmet Ayvalıtaş**, üzerine gelen bir arabanın çarpması sonucu öldürüldü. Yine 2 Haziran akşamı **Ali İsmail Korkmaz**, Eskişehir'de ara bir sokakta polislerin ve gerici-faşist esnafın saldırısına uğradı; kaldırıldığı hastanede 10 Temmuz günü yaşamını yitirdi. 3 Haziran günü Antakya-Armutlu'da polisin attığı gaz fişeğiyle **Abdullah Cömert** öldürüldü. **Haziran direnişi daha ilk günlerinde 4 şehit, yüzlerce yaralı vermişti. Bu sayı sonra artacaktı.**

16 Haziran'da İstanbul Okmeydanı'nda polisin attığı gaz fişeğiyle ağır yaralanan 14 yaşındaki **Berkin Elvan**, aylarca hastanede kaldı, 11 Mart 2014'te kalbi durdu. 28 Haziran'da Diyarbakır- Lice'de kalekol yapımına karşı gösteri sırasında jandarma kurşunuyla **Medeni Yıldırım** öldürüldü. 10 Eylül'de Antakya-Armutlu'da **Ahmet Atakan ODTÜ'ye destek eyleminde öldürüldü.** İstanbul-Gülsuyu'nda uyuşturucuya karşı mücadelede **Hasan Ferit Gedik** şehit düştü. Bunlar "Gezi şehitleri" olarak tarihe geçtiler. Aslında direnişte ölenlerin sayısı daha fazlaydı, biber gazının etkisiyle kalp krizi geçirenler, astım ve kanser hastalıkları depreşerek ölenler ne yazık ki belirlenemedi.

Gezi şehitleri, hem şehit düştükleri illerde, hem de defnedildikleri yerlerde kitlesel eylemlerle anıldılar. Cenazeleri ayrı bir gösteriye dönüştü. Bunların içinde Berkin Elvan'ın cenazesi, yeni bir isyan günü oldu. (...) Evinin bulunduğu Okmeydanı semtinden, defnedileceği Feriköy Mezarlığı'na kadar yaklaşık 3 milyon kişi, sloganlarla yürüyerek Berkin'i uğurladı. Uzun yıllardan sonra ilk kez liseliler okulları boykot ettiler. Gezi direnişinden 8 ay sonra gerçekleşen bu cenaze töreni, Gezi'nin bitmediğinin açık bir göstergesi oldu.

Devlet katilleri gizlemeye çalıştı, açığa çıkanları ise delilleri karatarak yargılamaktan kaçındı. Diğer yandan direnişe katıldığı için yüzlerce kişiyi gözaltına alıp, tutukladılar. Bunun üzerine *"Katiller Yargılsın, Tutsaklara Özgürlük"* kampanyası başlattık. Yoğun biçimde afişlemeler, pullamalar yapıldı, bildiriler

dağıtıldı, imzalar toplandı, çeşitli etkinlikler, sokak gösterileri gerçekleşti. Şehitlerin ve tutsakların mahkemelerine kitle-sel katılım sağlandı.

(...) Direniş sonrası parklarda devam eden “forumlar”ın önemli işlerinden biri, direniş şehitlerini yaşatmak, tutsaklarını yalnız bırakmamak oldu. Bulunduğumuz her yerde bu faaliyetlerin örgütlenmesinin başını çektik; kimi yerlerde şehitler adına komiteler kurduk; parklara, kütüphanelere isimleri verildi, mezarları yaptırıldı; ölüm yıldönümlerinde anmalar örgütlendi vb...

Bu sahiplenme sayesinde, tutsaklar kısa sürede serbest bırakıldı, katillerin yargılanması sağlandı. Her ne kadar yeni davalarla Gezi’yi yargılamaya devam etseler de, veya katillere göstermelik cezalar verseler de, direnişin gücünü hep hissettiler.

Direnişin sonuçları

Türkiye işçi ve emekçileri, dünyada yükselen direnişlerden ve isyanlardan ne kadar etkilendiyse, Türkiye’deki Haziran Ayaklanması da dünya halklarını etkiledi, onlara örnek oldu. **Türkiye’den sonra Brezilya’da halk sokaklara dö-küldü. Latin Amerika’dan Avrupa’ya işçi ve emekçiler Türkiye’deki direni-şi selamladılar, dayanışma eylemleri yaptılar. Meksika’da savaştan Zapatis-ta’lardan, ’68 kuşağının simge isimle-rine kadar, çok sayıda örgüt ve kişi-den Gezi Direnişi’ne destek mesajları yağdı.**

Ayaklanma’nın kalbi Taksim Meydanı ve Gezi Parkı’ydı. Direnişin ilk kırılma noktası, 11 Haziran’da polisin Taksim Meydanı’na saldırısı oldu. Reformist kurumlar, direnişin başından itibaren Taksim Meydanı’nın boşaltılmasını istiyordu. Esasında bu, devrimcileri direnişin dışın-da tutma çabasıydı ve devletin bu yöndeki baskılarına boyun eğmişti. Öyle ki, **polisler Taksim Meydanı’daki devrimcilere saldırırken Park’tan seyrettiler.**

Devrimciler sonraki günlerde Park’a geçerek direnişi sürdürdüler. Fakat önemli bir mevzi kaybedilmiş oldu. Taksim Meydanı’ndaki ve AKM binasındaki pankartlar indirilmiş; Meydan yeniden polis işgali altına girmişti. Buradan güç alan devlet, 5 gün sonra 15 Haziran’da Gezi Parkı’na büyük bir saldırı düzenledi ve iki haftayı aşkın süre devam eden direniş en büyük darbeyi indirdi.

Sonrasında çeşitli biçimlerde direniş sürse de eski gücüne bir daha ulaşamadı ve sönümlenerek bitti. Buna rağmen “Gezi ruhu”nun hep ayakta kalması, direnişin büyük bir yenilgi veya hezimetle

bitmemesinden kaynaklanıyordu. **Ge-rek Taksim Meydanı, gerekse Gezi Parkı’nda polis saldırısına karşı dire-nilmiş, sonrasında saatler, hatta gün-ler süren çatışmalar yaşanmıştı. Bu durum kitleyi yenilgi psikolojisine sokmadı; aksine direnerek alınan her yenilgide olduğu gibi öç alma duygu-su yarattı.** Kitleler kendi güçlerinin farkına vararak daha özgüvenli bir şekilde, yapılan haksızlıklara karşı çeşitli biçimlerde direnişler başlattılar. Özellikle doğa katliamına dönük her girişim, Gezi’den sonra mutlaka bir direnişle karşılaştı.

Daha önemlisi, **işçi ve emekçiler giderek radikalleşen eylem biçimlerine başvurmaya başladı. Soma ve Ermenek’te yaşanan madenci katliamlarına ülke genelinde çok büyük tepkiler yükseldi.** Gezi direnişinden yaklaşık iki yıl sonra metal işçilerinin başlattıkları fiili grevler ve yürüyüşler günlerce sürdü. “Metal fırtınası” olarak tarihe kazınan bu işçi direnişi, “işçi sınıfının Gezi’si” olarak tanımlandı. Özcesi Gezi direnişi, işçi sınıfı başta olmak üzere ezilen-sömürülen tüm kesimlere esin kaynağı olmuştu.

Bu yönüyle Gezi direnişinin kazanımıla bittiğini söylemek yanlış olmaz. **Direnişin somut taleplerinin karşılanma-mış olması, yanıltıcıdır. Zaten böylesi büyük direnişlerin önemi, somut kazanımlar elde edip etmemesine sıkıştı-rılamaz.** Kaldı ki, Gezi Parkı’na AVM ve Topçu Kışlası yapma planını, çöpe atmak zorunda kaldılar. Ama asıl kazanım, kitlelerin bilincinde yarattığı sıçramadır. Sistemin empoze ettiği şeyleri yıkarak, yeniden paylaşım, dayanışma, kolektivism duygusunu yaşatması, kitlelerin kendine güvenini arttırmasıdır.

Başta CHP olmak üzere muhalif tüm partiler, AKP’nin kitlelerin ayaklanmasıyla değil de, seçimle gitmesi için ellerinden geleni yaptı... Çünkü kitle hareketi bir sel gibi önüne geleni yıkıp geçtiğinde, ne CHP ne de diğerleri karşısında durabilirdi. **Devrimin kendisi değil, olasılığı bile, hepsinin eteklerini tutuşturmaya yetti. Kitlele-ri sokaktan çekip umutlarını yeniden sandığa bağlamaları için vargüçleriyle çalıştılar.** Gezi sonrası seçimlere katılım çok yüksek oldu, ama halkın oylarına bile sahip çıkamadılar.

Buna karşın **AKP hükümeti, Gezi direnişiyle birlikte her yönden zor günler yaşadı. Direniş ekonomik ola-rak da hükümeti sarstı.** En başta turizm ciddi oranda etkiledi. Ama asıl olarak siyaseten güç kaybettiler. 2002 yılından itibaren “demokrasi” havariliği yaparak

ve rakiplerine darbeler indirerek güçle-nen **AKP, en ciddi darbeyi Gezi dire-nişinde yedi. Gezi sonrası AKP’nin aşağı doğru inişi başladı.** Bunu hileli seçimlerle, katliamlarla, savaşa durdur-maya çalışsa da, bir daha eski kitle deste-ğine ve siyasi gücüne ulaşamadı.

Direnişten bize kalması gereken...

Konunun başında da belirttiğimiz gibi direnişin en zayıf yönü örgütsüz-önder-lik-siz oluşuydu. Direnişin kendiliğinden başlayıp kendiliğinden bitmesinin ana sebebi budur. **Tarihte de birçok halk ayaklanması, hatta devrimler bile, kendiliğinden başlamıştır. Önemli olan, sonrasında kimin önderlik etti-ği, hareketi nereye yönlendirdiğidir...** Bizde ne yazık ki, komünist ve devrim-cilerin gücü, halk hareketini yönetmeye, yönlendirmeye yetmedi.

Haziran Ayaklanması’nın “dev-rim” olarak tanımlanamayacağı açıktır; fakat hazır olunmadığında, kitleler ayaklansa bile devrime yolaç-mayacağı da, bir o kadar gerçektir... O dönem çıkan “İhtilalci Komünist”in man-şeti (Temmuz 2013 tarihli sayı); “*Haziran Ayaklanması’nın en önemli mesajı: Örgüt-lenelim, silahlanalım*” olmuştur. Direnişin dersleri sıralanmış, kendimize dair eksiklikler de belirtilerek yeni ayaklanmalara hazırlıklı olmanın önemi vurgulanmıştır. (Geniş bilgi için Yediveren Yayınları’ndan çıkan, “Bu daha başlangıç DAHA FAZLA HAZİRAN” kitabına bakılabilir.)

Marks “Fransa’da Sınıf Savaşmaları” adlı eserinde; “*devrim, kuvvetli ve birle-şik bir karşı-devrimi yaratarak ilerler*” der. “*Yani devrim, düşmanı gitgide daha aşırı savunma tedbirlerine başvurmaya zorlar ve böylece daha güçlü saldırı vasıtaları bulur*” diye devam eder.

Gezi sonrası Türkiye egemenlerinin yaptığı bu oldu. Daha fazla saldırganlaştı, hak ve özgürlükleri gaspetti, tutuklama ve katliamlarla ayakta durmaya çalıştı. Fakat binlerce yıllık insanlık tarihi gös-termiştir ki, egemenler zulümlerini ne kadar arttırsalarsa arttırsınlar, yıkılmak-tan kurtulamazlar.

Lenin’in 1905 Devrimi’nden çıkardığı dersler, bizim için de geçerlidir: “*Ge-ricilik, barikatlara, kalabalığa ve binalara kurşun yağdırmaktan öteye gidemez. Ama devrim, Moskova gönüllü çarpışma birimle-rinden çok daha ileriye gidebilir.*” Bizim de Haziran’dan daha ileriye gidebilmemiz gerekmektedir. 1917 Devrimi, bu dersler üzerinden gerçekleştiyse, Türkiye devri-mi de Haziran gibi ayaklanmaların ders-le-riyle donanarak, onun eksikliklerini aşarak gerçekleşecektir...

Gezi direnişinin kazanımıla bittiği-ni söylemek yanlış olmaz. Direnişin somut taleplerinin karşılanmamış olma-sı, yanıltıcıdır. Zaten böylesi büyük dire-nişlerin önemi, somut kazanımlar elde edip etmemesine sıkıştı-rılamaz. Kaldı ki, Gezi Parkı’na AVM ve Topçu Kışlası yapma planını, çöpe atmak zorunda kaldılar. Ama asıl kazanım, kitlelerin bilincinde yarattığı sıçrama-dır. Sistemin empoze ettiği şeyleri yıkarak, yeniden paylaşım, dayanışma, kolektivism duygusunu yaşatması, kitlelerin kendine güvenini arttırmasıdır.

SEFALET EKENLER, ÖFKE BİÇERLER!

Gıda fiyatları tırmandıkça tırmanıyor. Açlık sınırı, asgari ücretin 1100 TL üzerine çıktı. Artık “derin yoksulluk” konuşuluyor. Erdoğan, “biraz gelir kaybı oldu, ama buna da şükretmek lazım” diyor. Sarayında lüks ve sefahat içinde yaşayanlar, geçilmeyen köprülere, uçak inmeyen havalimanlarına milyarlarca dolar para hortumlayanlar; torunlarına bayram harçlığı veremeyen emeklinin, çocuğuna ikinci el ayakkabı alan babanın, çöpte yiyecek arayan kadının, “midemi açlığa alıştırıyorum” diyen öğrencinin halinden anlamıyor. Bu kapitalist düzen, açlık ve ölümüne çalışma dışında bir şey sunmuyor. Ve “hayatta kalmak” için mücadele etmekten, bu sömürü düzenini yıkmaktan başka bir yol bulunmuyor!